

bONUM PUBLICUM

06

„AZ NKE NÉLKÜLÖZHETET-
LEN SZEREPET TÖLT BE A
MAGYAR KÖZIGAZGATÁSBAN
ÉS FELSŐOKTATÁSBAN”
Interjú Orbán Viktorral

35

MÁR MŰKÖDIK
A MAGYARORSZÁGI NFIU
Garas László
ezredessel beszélgettünk

16

2017
AZ ÁTADÁSOK ÉVE
AZ NKE-N

5

ÉVESEK VAGYUNK

www.uni-nke.hu

42

Túl sok jó dolgot, legalábbis a globális biztonsági környezet alakulása kapcsán nem remélhetünk a 2017-es évtől. Azok a negatív trendek, amelyek a biztonság klasszikus öt szektorát – politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és környezeti –, valamint a lényegében önálló hatodik szektorrá váló kiberbiztonságot érintették, nem változnak, sőt inkább romlanak.

06

„Az NKE nélkülözhetetlen szerepet tölt be a magyar közigazgatásban és felsőoktatásban”

25

Új képzéseket indít a Rendészettudományi Kar

70

Gondolattól a papírig, azaz miből is áll az egyetemi könyvkiadás?

12

Csak az NKE

TARTALOM 2017. FEBRUÁR

02	MOZAIK	29	NÉGYÉVES ALAPKÉPZÉSI SZAKON TANULHATNAK A TISZTJELÖLTEK	54	SZÉCHENYI NYOMÁBAN
06	„AZ NKE NÉLKÜLÖZHETETLEN SZEREPE TÖLT BE A MAGYAR KÖZIGAZGATÁSBAN ÉS FELSŐOKTATÁSBAN” – INTERJÚ ORBÁN VIKTORRAL	32	„NEKÜNK A LUDOVIKA CAMPUSON A HELYÜNK”	57	KARCOLATOK A KÖNYVTÁRBÓL
11	CSAK AZ NKE	35	ÚJ VEZETÉS A HHK ÉLÉN	61	WE DO IT! – ÚTON A SMART UNIVERSITY FELÉ
16	AZ ÁTADÁSOK ÉVE – LUDOVIKA CAMPUS 2017	39	MÁR MŰKÖDIK A MAGYARORSZÁGI NFIU	66	„AZ ÉLET NEM CSAK FEKETE ÉS FEHÉR, HANEM PEPITA”
18	A DONI HŐSÖKRE EMLÉKEZTEK	42	ROMLÓ KILÁTÁSOK A BIZTONSÁGPOLITIKÁBAN	68	SZAKKÖNYVKIADÁS FELSŐFOKON
20	KUTATÁSSAL A KÖZSZOLGÁLTATÁS FEJLESZTÉSÉÉRT	45	„KÜLÖNÖSEN AZ OKTATÁSBAN ÉS TOVÁBBKÉPZÉSBEN LENNE SZÜKSÉG HATALMAS UGRÁSRA”	71	A DIASPÓRÁBAN ÉLŐ MAGYAROKAT IS SEGÍTI A KORMÁNY NEMZETPOLITIKÁJA
25	ÚJ KÉPZÉSEKET INDÍT A RENDÉSZETTUDOMÁNYI KAR	50	„AZ EGYETEM CSODÁLATOS MIVOLTA, HOGY A HALLGATÓK ÉS AZ OKTATÓK KÖLCSONÖSEN HATNAK EGYMÁSRA” – HORVÁTH ATTILA	74	A LYUKAS ZÁSLÓTÓL A JUHARLEVÉLIG
				77	AZ UTOLSÓ MAGYAR KIRÁLY
				80	AJÁNLÓ

Átvette rektori kinevezését Pátyi András

Újabb három évig vezetheti a Nemzeti Közszerológati Egyetemet rektorként Prof. Dr. Pátyi András. A régi-új vezető a kinevezésről szóló dokumentumot tavaly decemberben vehette át a Sándor-palotában Áder János köztársasági elnöktől. Pátyi András 2012. január 1-je óta áll az intézmény élén, korábbi megbízatása 2016 végén járt le. Az új megbízatásra szóló rektori pályázati eljárás tavaly szeptemberben zárult le a Nemzeti Közszerológati Egyetemen. Először az intézmény szenátusa 32 igen szavazattal, majd a Fenntartói Testület is támogatta a rektor pályázatát. Pátyi Andrásnak számos terve van a 2019. december 31-ig szóló időszakra. Mint a Bonum Publicumnak adott interjútban elmondta, az NKE jogi értelemben fiatal intézmény. „Hiába tettünk már le sokat az asztalra, még nagyon sok elvégzendő munka vár ránk, fizikai és szellemi értelemben is. Ahogy azt rektori pályázatomban is írtam, ennek a munkának a kereteit az egyetem Intézményfejlesztési Terve, a Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiája, valamint a campusberuházással kapcsolatos feladatok adják. Sosem csináltam titkot abból, hogy a legnagyobb intézményi és szellemi jogelődnek a Királyi Honvéd Ludovika Akadémiát tartom. A hagyományok ismerete és szeretete segít az értékek megértésében és közvetítésében, amelyek közül az egyik legfontosabb a tisztelet: a nemzet, a tudás, az emberi jogok, a közösségek, a parancsnok, az alárendeltek, és legfőképp a hallgatók tisztelete, hiszen ők azok, akik a haza, a köz szolgálatára esküsznek fel.” Az interjútban kiemelte: „...nem azt a képet kell fenntartanunk, hogy jó egyetem szeretnénk lenni, hanem azt, hogy jók vagyunk, és egyre jobbak szeretnénk lenni. Ehhez nagyon fontos a képzésfejlesztés és az intézményi stabilitás, továbbá a nemzetközi tudástranszfer erősítése, valamint a szervezet- és közösségépítés, amelynek nagyon fontos eleme a Ludovika Campus Projekt”.

Paczolay Pétert választotta az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) magyar bírói posztjára az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése

Paczolay Pétert abszolút többséggel, 179-ből 91 támogató szavazattal választották meg az Európa Tanács bírói testületébe. Kilenc évre szóló megbízatása február 1-jén kezdődik. Paczolay Péter az Alkotmánybíróság (AB) korábbi elnöke, a Köztársasági Elnöki Hivatal volt vezetője, jelenlegi római nagykövet. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának bíróját az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése választja, a tagállamok által előterjesztett, három jelöltet tartalmazó listából. Magyarország másik két jelöltje Füzi-Rozsnyai Krisztina, az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Állam- és Jogtudományi Kar Közigazgatási Jogi Tanszékének habilitált egyetemi docense, valamint Sonnevend Pál, az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Nemzetközi Jogi Tanszékének vezetője volt. Az Európa Tanács elvárásainak megfelelően nemzeti szinten egy szakmai bizottság választja ki a jelölteket a pályázatok elbírálását követően. A strasbourgi székhelyű EJEB magyar bírója eddig Sajó András volt.

Február 1-től Víztudományi Kar az NKE-n

Tovább bővül a Nemzeti Közszerológati Egyetem képzési palettája, többek között februártól az NKE-hez kerülnek a bajai főiskola vízügyi képzései – mondta az egyetem rektora az MTI-nek adott interjújában. Prof. Dr. Patyi András kiemelte: a vízügyi rendszer működtetése – benne a vízi közművek üzemeltetése, az árvíz- és belvízvédelmi, a környezetvédelmi, a fenntartható vízgazdálkodási, vízügyi közigazgatási feladatok végrehajtása – sokkal több szakembert igényel, mint amennyi napjainkban rendelkezésre

áll. A belügyminiszter a vízügyi stratégiai jelentősége miatt kezdeményezte, hogy az NKE február 1-jével vegye át a bajai főiskola vízügyi, vízgazdálkodási képzéseit. A főiskola két intézetéből

Víztudományi Kart hoznak létre az NKE-n. Ezen a karon környezetmérnöki és építőmérnöki alapszakok, plusz szakmérnöki szakirányú továbbképzések (természetvédelmi vízgazdálkodási, vízügyi közigazdász, vízrajzi, vízellátás, csatornázás, árvíz- és belvízvédelem) lesznek. A kar székhelye ugyanakkor továbbra is Baján lesz, de a képzésbe a későbbiekben bekapcsolódnak majd az egyetem más egységei is, például a Katasztrófavédelmi Intézet és az NKE Fenntartható Fejlődés Tanulmányok Kabinete.

Közösen fejleszti a zöldfelületet az egyetem és az önkormányzat

Józsefváros zöldfelület-kezelési és -fejlesztési stratégiájának megvalósításában való együttműködésről kötött megállapodást a Nemzeti Közszerológati Egyetem és a VIII. kerületi önkormányzat. Ennek részeként az NKE a Ludovika Campus fejlesztése során szükségessé váló fapótlások kompenzációjaként, hatósági döntésnek megfelelően 50 millió forintot már át is utalt az önkormányzatnak.

A megállapodásra azért került sor, mert a Ludovika Campus beruházás jelentős változásokat hoz a Józsefváros szívében lévő Orczykertenben, ahol az épülő létesítmények miatt szükségessé váló fapótlásokat az Önkormányzat zöldkonceptiójának figyelembevételével szeretnék az együttműködő felek megvalósítani. Az NKE vállalta, hogy folyamatosan tájékoztatja az önkormányzatot

a fapótlási kötelezettségekről. A fenntarthatósági szempontokat is szem előtt tartó fapótlásokat közösen végzik majd, amelynek során Józsefváros ad információkat például a rendelkezésre álló fapótlási helyekről, az elültethető fák számáról, fajtájáról és méretéről. A 2021-ig kötött megállapodás szerint a kerület lakosainak a véleményét is figyelembe veszik a helyszínek kiválasztásánál.

Rangos elismerést kapott Baranyai Gábor

A Francia Nemzeti Érdemrend lovagi fokozatát kapta meg Baranyai Gábor, az NKE mentor-oktatója, az intézmény Fenntartható Fejlődési Tanulmányok Kabinet vezetője. A budapesti Francia Rezidencián tartott eseményen Eric Fournier, Franciaország magyarországi nagykövete adta át a rangos elismerést Baranyai Gábornak. A kabinetvezető szerint nagy megtiszteltetés és fontos visszajelzés, ha valakinek a munkáját külföldön is ismerik, sőt formálisan is értékelik. Az NKE mentor-oktatója a kitüntetést elsősorban a magyar-francia európai uniós tárgyú együttműködés előmozdításáért kapta, amelynek fontos eleme volt a 2013-as Budapesti Víz Világtalálkozó lebonyolítása, amelyért helyettes államtitkárként akkoriban ő volt a felelős. Emellett az elmúlt években is számos magyar-francia, fenntartható fejlődés tárgyú eseményen és találkozón vett részt. Baranyai Gábor úgy véli, hogy a most kapott francia állami elismerést és az ezzel járó nemzetközi figyelmet a Nemzeti Közzolgálati Egyetem is kamatoztathatja. Az NKE-n működő és általa vezetett Fenntartható Fejlődés Tanulmányok Kabinet frankofon fenntarthatósági műhelyt kíván indítani, amely összefogja és támogatja a franciául beszélő, a téma iránt érdeklődő magyar és külföldi hallgatók ilyen irányú képzését és önkéntes tevékenységét.

„Az elmúlt öt év sikertörténet”

„Az egykori Rendőrtiszti Főiskola valóban egyetemi karrá vált” – hangsúlyozta Dr. habil. Boda József ny. nb. vezérőrnagy, a Rendészettudományi Kar dékánja a Nemzeti Közzolgálati Egyetem fennállásának ötödik évfordulója alkalmából megrendezett Kari Tanács ünnepi ülésén. Felidézte, hogy másfél éve vezeti az RTK-t, ugyanakkor az egyetem megalakulásának pillanatától segíti és figyelemmel kíséri az NKE működését. Az előkészítő munkacsoportnak is tagja volt, azért dolgozott, hogy az összevonás minél sikeresebb legyen. Felhívta a figyelmet az összefogás fontosságára, majd megköszönte a kar állományának lelkiismeretes munkáját. Prof. Dr. Patyi András rektor ünnepi beszédében felidézte az öt évvel ezelőtti pillanatokat, amikor 2012. január 11-én az Országházban ünnepélyes keretek között átadták az egyetem jelképeit, így a rektori hatalmat jelképező jogart, az egyetem új zászlaját, a

diplomákhoz és okiratokhoz szükséges aranyozott díszpecsétnyomót és a rektori láncot. „A jelképek öt évvel ezelőtti átvételét, az NKE formális megalakulását és a Rendészettudományi Kar 5. évfordulóját is ünnepeljük a mai napon.” Dr. Janza Frigyes ny. rendőr vezérőrnagy a Fenntartói Testület tagja a kezdetektől, 2010. június végétől vesz részt a munkában. Köszöntőjében felidézte az egyetemi karrá alakulás pillanatait. A vezérőrnagy szerint a rendészeti képzésben a kar oktatóinak alapvető feladata öt követelmény harmonikus egységét megteremteni, ezek az oktatás, a kutatás, a képzés, a kiképzés és a nevelés. „Az a cél, hogy a tisztjeink minél műveltebbek legyenek” – hangsúlyozta Janza Frigyes, aki köszönetet mondott a kar állományának az elmúlt év közös munkájáért, a kitűzött célok sikeres teljesítéséért, hiszen „aki nem tudja, hogy melyik kikötőbe tart, annak semmilyen szél nem jó”.

Folytatódik a háttérintézmények megszüntetése, átszervezése

Április 1-jével újabb négy minisztériumi háttérintézmény, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal, a Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet, az Országos Közegészségügyi Központ és az Országos Epidemiológiai Központ szűnik meg jogutódlással.

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet területi szervei július 1-jével szűnnek meg, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság pedig november 1-jével, a Magyar Államkincstárba történő beolvadással. Januárban huszonöt, tavaly szeptember 1-jétől tizennégy intézmény szűnt meg. A megszűnő központi költségvetési szervek hatósági feladat- és hatásköreinek jelentős része a közigazgatási szervezetrendszer területi és helyi szintjeire, illetve a járási hivatalokhoz, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalokhoz kerültek, kerülnek. A megszüntetett központi hivataloktól és költségvetési szervektől a kormányhivatali szervezetrendszerbe megközelítőleg 2500, míg a fővárosi és megyei kormányhivataloktól a járási hivatalokhoz 7500 dolgozó került át eddig. Az érintett szervezeteknek 20 százalékos bértömegcsökkentést kellett végrehajtaniuk – erősítették meg. Az idei évre vonatkozó megtakarítások összege a Miniszterelnökség szerint még nem ismert, mivel a költségvetési beszámolók az átalakulást követően készülnek, de a hatásokat bemutató adatok a már tavaly szeptember 1-jével megszüntetett szervek esetében is legkorábban az idén jelennek meg.

Fejezetek az állam- és közigazgatás-tudományból

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem öt éves évfordulója alkalmából Fejezetek az állam- és közigazgatás-tudományból című szakmai műhelybeszélgetést tartottak az Államtudományi és Közigazgatási Karon. Az ÁKK oktatói és hallgatói, a Magyar Zoltán Szakkollégium, az Ostrakon Szakkollégium és a kari Hallgatói Önkormányzat tagjai egyaránt részt vettek a rendezvényen.

„Minden kar igyekszik valamivel hozzájárulni a Nemzeti Közzolgálati Egyetem öt éves fennállásához. Nekünk, az ÁKK-nak az ad különös aktualitást, hogy negyvenéves a közigazgatási szakemberképzés – ha a Tanácsakadémia időszakát nem vesszük ide. Ez az alkalom, amikor végigjárhatjuk a stációkat és visszatekinthetünk” – mondta köszöntőjében Prof. Dr. Kiss György dékán. A beszélgetésen Prof. Dr. Máthé Gábor vázolta fel a közigazgatási szakemberek képzésének történeti háttérét: „Az 1883-as képesítési törvény a doktori diplomát képesítési erővel ruházta fel, valamint előrevetítette a közigazgatási vizsga bevezetésének szükségességét. 1900-ban a jogász- és jegyzőképzés két-szintű szakképzést jelentett. 1936-ban, ötven év után megszületett a közigazgatási gyakorlati vizsga.” Máthé Gábor ismertette azt is, hogy milyen út vezetett az Államigazgatási Főiskola Államtudományi és Közigazgatási Karrá válásához. „A Nemzeti Közzolgálati Egyetem zsenialitása, hogy a felsőoktatási törvény keretén belül önálló törvényi szabályozás vonatkozik rá, amely különleges erőt ad a képzés szempontjából. Ez az erő addig tart, míg a felsőoktatási törvényi szabályozás és az NKE törvényi szabályozása párhuzamban marad egymással. 2020-ban, az egyetem tízéves jubileumán lesz majd igazán érdekes, mert akkor lehet az első szakmai levonást megejteni. Addig nem beszélni, csinálni kell!” – mondta a professzor emeritus.

Új egyetemi tanárok a HHK-n

Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának (HHK) három oktatóját is egyetemi tanárrá nevezte ki januárban Magyarország köztársasági elnöke. Egyetemi tanári címet kapott Dr. habil. Ványa László ezredes, a Katonai Üzemeltető Intézet intézetigazgatója, Dr. habil. Krajnc Zoltán alezredes, a Katonai Vezetőképző Intézet Összhaderőnemi Művelési Tanszékének tanszékvezetője, valamint Dr. habil. Földi László alezredes, a Katonai Vezetőképző Intézet Művelési

Támogató Tanszékének oktatója. Mindhármutat január 15-ével nevezte ki egyetemi tanárrá Áder János köztársasági elnök. Az új egyetemi tanárok a kinevezésekről szóló dokumentumot ünnepélyes keretek között vették át a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen.

„Az NKE nélkülözhetetlen szerepet tölt be a magyar közigazgatásban és felsőoktatásban”

SZÖVEG: HORVÁTH ORSOLYA

FOTÓ: SZECSÓDI BALÁZS

Ötéves fennállását ünnepli a Nemzeti Közzolgálati Egyetem. Az évforduló kapcsán Orbán Viktor, hazánk miniszterelnöke tisztelte meg a Bonum Publicumot gondolataival. Az NKE sajátos küldetéséről, a közzolgálati életpályáról és az unió jövőjéről, valamint arról is kérdeztük, hogy miért érdemes az állam szolgálatába állni.

○ Miniszterelnök úr, Ön három évvel ezelőtt, az egyetem Ludovika Főépületének átadási ünnepségén azt mondta, hogy a Nemzeti Közzolgálati Egyetem az átalakított felsőoktatás zászlóshajója. Tartja a véleményét?

Orbán Viktor: Mindig öröm, amikor az alapítói szándékot visszatükrözi a teljesítmény. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem – hasonlóan a szintén általunk létrehozott Andrássy Egyetemhez és az erdélyi Sapienciához – kivívta a megelőlegezett rangot, ezért kalapemelés jár. A közzolgálati egyetem megalakítása hosszú távú válasz az elmúlt húsz év, tágabb értelemben az elmúlt hatvan-hetven év problémáira. Ennek az intézménynek ráadásul van egy olyan erőforrása, amely előreviszi: a hazaszeretet. Magyary Zoltánnal szólva: „A közigazgatásnak nincs más létjogosultsága, nincs más mértéke, mint az emberek és a nemzet szolgálata.” Erre készülnek az itt tanulók. A kormány 2010-ben azért határozta el az egyetem megalapítását,

mert szükségesnek látta, hogy a közzolgálat legfontosabb területeire egységes rendszerben képezzenek összhangban dolgozni tudó szakembereket. De nem szakbarbárokat! Teleki Pál miniszterelnöktől megtanultuk, hogy „minden köztisztviselő legyen egyben nemzetnevelő.” Az elmúlt évekre visszatekintve tehát elmondhatjuk, hogy az intézmény létrehozása jelentős lépésnek bizonyult a közigazgatás reformjában, mivel az egyetem olyan felsőfokú közzolgálati szakembereket képez, akik az új generációját adhatják annak az államnak, amelynek a felépítésén megalakulása óta dolgozik a kormány. 2010-ben indult ugyanis az a folyamat, amelynek köszönhetően egy olyan erős államot építünk, amely egységesen, hatékonyan és gyorsan tud cselekedni a polgárai érdekében. Ahhoz, hogy magas elvárásaink lehessenek a közigazgatásban dolgozók felé, a feltételeket is meg kellett teremtenünk. Nemcsak arra gondolok, hogy a korábban enyészeté lett Ludovika teljesen megújult, »

hanem emellett elfogadtuk az állami tisztviselőkről szóló törvényt, létrehozva az állami tisztviselői kart. Ha a legmagasabb színvonalon dolgozókat alkalmazzuk, akkor három elvárás indokolt egy tisztviselővel szemben: legyen hozzáértő, elhivatott és mindenekelőtt hazaszerető magyar. Ezt az intézmény falai között biztosítják a leendő tisztségviselők számára.

○ Az NKE az elmúlt években a tudatos intézményfejlesztésnek köszönhetően jelentős fejlődésen ment keresztül. Új karok alakultak, új képzések indultak. Elégedett az eredményekkel?

O. V. Ha elégedettek lennénk, akkor máris tettünk volna egy lépést a kudarc irányába. Inkább úgy fogalmaznék, hogy jó úton járunk. Az új karok, képzések eszközök célunk eléréséhez, ahhoz, hogy művelt, felkészült, a modern kor kihívásaira válaszolni képes, versenyképes tudással rendelkező embereket, fiatalokat neveljünk. A közszolgálati egyetem úgy építkezik, hogy több legyen, mint egy egyetem a felsőoktatási

intézmények közül. Sajátos küldetése van. A kormány forrást biztosított az egyetem felállításához, a Ludovika helyreállításához, és kialakított egy olyan életpályamodellt, amely tervezhető jövőképet ad minden közszolgálatot vállaló fiatal számára.

○ Az intézményfejlesztés egyik legfontosabb mérföldköve az államtudományi egyetemmé válás. Szeptembertől hetven év után megújult formában lesz újra államtudományi képzés hazánkban. Hogyan látja az államtudományi mesterszak jelentőségét és jövőjét?

O. V. Minden államnak szüksége van olyan elhivatott szakemberekre, akik az állam működéséről átfogó és részletes tudással rendelkeznek, képesek magas szintű tervezési, stratégiai, elemzési, jogi és vezetői feladatok ellátására. Célunk az, hogy valamennyi állami vezető részesüljön államtudományi képzésben, legyen szó

területi vagy központi szerv vezetőjéről. Az államtudományi képzés átalakításával a jövő számára olyan közigazgatási tisztségviselőket kell képeznünk, akik szakmai tudásuk mellett elkötelezettek a nemzeti érdek képviselője, a morális tartás és a közszolgálat iránt. A szemünk előtt tehát egy olyan állam képe lebeg, amely erős, méltányos és tisztelhető, mert minden szegletében a közérdeket rendeli a magánérdek elé.

○ Az egyetem első tanévnyitó ünnepségén beszélt arról, hogy az NKE létrehozásának egyik célja a közszolgák kiszámítható, rugalmas életpályájának megteremtése, amelyben az előrelépés az érdem függvénye. Néha úgy érezzük, hogy a kormányzati kommunikáció a közszférával kapcsolatban nem feltétlenül a kiszámítható életpálya képét erősíti. Most, a felvételi időszakban Ön mivel biztatná a fiatalokat, miért érdemes az állam szolgálatába állni?

O. V. Olyan fiatalokat akarunk képezni az állam működésére, akik személyes példamutatásukkal, tudásukkal és teljesítményükkel, erkölcsi bátorságukkal és tartásukkal biztonságosabbá és erősebbé teszik Magyarországot. Akik elszántak és elkötelezettek ebben az irányban, azokat mindenképpen biztatnám, hogy dolgozzunk együtt, vegyenek részt a magyar állam megújításának munkájában. Másrészt 2010-ben a csőd széléről kellett visszarángatnunk és hihetetlen erőfeszítések árán sikerült talpra állítani az országot. Éveken keresztül azon dolgoztak a magyarok, hogy ne hitelfelvételek útján tartassuk a víz fölött hazánkat, hanem álljunk végre a saját lábunkra. Most már nem az a cél, hogy munkájuk legyen az embereknek, hanem az, hogy jobban megérje dolgozni, és mindenki lépjen egyet előre. Egy nehéz örökséget is le kellett bontanunk: nem volt presztízse a közszférában végzett munkának. Oda jutottunk, hogy a tanító, tanár, orvos, rendőr, kormányhivatalnok munkájának értéke megkérdőjeleződött. A kormány megteszi, amit kell, kidolgoztuk az életpályamodelleket. 2016. július 1-től elindítottuk a közszolgálati dolgozókét. Első lépésként a járási hivatalok tisztviselői számára új, sávos illetményrendszer kialakítására került sor. A felsőfokú végzettséggel rendelkező tisztviselők illetményét átlagosan 30 százalékkal emeltük. Az életpályamodell második üteme 2017. január 1-jén indult. Most a megyei szinten foglalkoztatottak kapnak 10–35 százalékos vagy esetenként még magasabb béremelést. Mindez egy átgondolt stratégia mentén történik. Tudunk bért emelni a rendőröknel, katonáknál, a pedagógusoknál, az egészségügyi dolgozóknál is.

○ A tömeges migráció napi szinten állít kihívásokat a magyar állam és így részben egyetemünk elé is. Honvédtisztjelölt hallgatóink részt is vesznek/vettek a határvédelemben. Ahogy most állnak a dolgok, lát-e esélyt a közeljövőben arra, hogy megfelelő intézkedések születnek európai szinten az illegális migráció megállítására?

O. V. Brüsszel az eddigi tapasztalataink alapján képtelen megvédeni az európai polgárokat, ezért nekünk kell megvédenünk magunkat. Két dolog biztos: az illegális migráció utánpótlása beláthatatlan, sok száz milliós a hátszág. Tömegek készülnek arra, hogy a biztonságos, jóléttel kecsegtető Európába jöjjenek. Nekünk tehát arra kell felkészülnünk, hogy a migrációs nyomás a határainkon továbbra sem fog csökkenni. Mi nem csupán hazánkat és a magyar családok biztonságát védjük, hanem az Európai Unió déli határát is. Úgy látszik, hogy ez a történelmi feladat jutott a magyarok számára osztályrészül, és ahogyan az évszázadok során annyiszor, most is állunk elébe. A magyar megoldásnak köszönhetően ma Magyarország az Európai Unió egyik legbiztonságosabb országa. Nálunk nincsenek robbantások, tömeges erőszak, teherautóval az ünneplő tömegbe hajtó

gyilkosok, ami természetesen nem jelenti azt, hogy nem áll fenn a veszély.

○ Az intézményünkben immáron két éve működik a rendkívül népszerű Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar, amely elsősorban nemzetközi közszolgáltatásra készíti fel hallgatóinkat, többek között az uniós intézmények számára is. Hogyan látja az unió jövőjét? Milyen útravalót tudna adni ezeknek a fiataloknak?

O. V. Az Európai Unió jövőjétől függetlenül az itt megszerzett tudás értékes. Nemzetközi politika mindig lesz, így szakemberek is kellenek. Azt, hogy milyen lesz az unió jövője, nem tudom, de azt igen, hogy mi milyennek szeretnénk megőrizni, megerősíteni: szabad európai nemzetek szövetségéként. Mi magyarokként vagyunk európaiak, a sokszínűséghez a magyarságunkat, kultúránkat, sajátos észjárásunkat, érényeinket adjuk. Ez a kiindulópont. Azok a brüsszeli bürokraták, akik a nemzeti identitás feladását várják el tőlünk, fordítva ülnek a lovon. Másfelől a magyar külpolitika alapvetésében is megváltozott. Számunkra egyetlen zsinórmérték létezik: a magyar érdek. Ahhoz, hogy az ország szuverenitása tartósan biztosított legyen, új külpolitikát kellett kezdenünk. Ma már nem elég csak a külpolitikai, diplomáciai kapcsolatokat ismerni és átlátni. Új külpolitikánk fókuszja a klasszikus diplomáciai feladatok mellett a nemzetgazdasági érdekek képviselése is.

○ Egyetemünkön ma már számos kutatócsoport működik, amelyek a Jó Állam működését vizsgálják, kutatják. Már második alkalommal készült Jó Állam Jelentés, amelyet a kormány is megtárgyal. Mit sikerült eddig ebből hasznosítani a kormánynak, és mennyire fognak támaszkodni rá a jövőben?

O. V. A bürokrácia csökkentése a rendszerváltás óta folyamatosan napirenden lévő, rendre visszatérő célja az aktuális kormány politikájának. Olyan régi üggyről van szó, amely évtizedek óta megoldatlan Magyarországon, s amelyben hosszú időn keresztül nem történt érdemi előrelépés. Mivel a bürokratákat az adófizetők tartják el, a kormánynak az a kötelessége, hogy csak annyi bürokrata dolgozzon a magyar közigazgatásban, amennyire feltétlenül szükség van egy jó állam működtetéséhez. És bár jól hangzik, de a bürokráciacsökkentés önmagában nem old meg semmit. Mi itt is az alapvetést változtattuk meg: fölfogásunk szerint ugyanis nem a polgárok vannak az államért, hanem fordítva: az államnak kell kiszolgálnia polgárait, ugyanakkor szavatolnia kell a mindennapok biztonságát. Az állam attól tekinthető jónak, hogy az egyének, közösségek és vállalkozások igényeit a közjó érdekében és keretei között, a legmegfelelőbb módon szolgálja. Ebben, azt hiszem, mindenki egyetért. Az általános célok lebontásában, az elvégzendő feladatok listájának összeállításában, a különböző részstratégiák

végiggondolásában kaptunk Önöktől értékes segítséget, ösztönző megállapításokat.

○ Milyen szerepet szán a kormány a jövőben az egyetemnek az államreformmal kapcsolatos elképzelések megvalósításában?

O. V. Jó közszolgálati egyetem nélkül nincs jó államreform, jó államreform nélkül nincs jó állam, tehát ma már az NKE nélkülözhetetlen szerepet tölt be a magyar közigazgatásban és felsőoktatásban. Az Államreform Bizottságban, amelynek elnöke nem véletlenül a közszolgálati egyetem rektora, az állami bürokráciát, a közigazgatást érintő előterjesztéseinket véleményezik, illetve esetenként javaslatot tesznek egy-egy intézkedés meghozatalára. Stratégiai partnerként számítunk Önökre.

○ Öt évvel ezelőtt az egyetem létrehozását számos, elsősorban politikailag motivált kritika kísérte, ezek a választási kampányban várhatóan újra felerősödnek majd, de most is sokszor utalnak ránk a „kormány kedvenc egyetemeként”. Mennyire állják meg a helyüket ezek a vélemények?

O. V. Egy miniszterelnöknek nem lehet kedvenc egyeteme. Ez éppen olyan, mint amikor egy szülőtől azt kérdezik, melyik a kedvenc gyermeke. Ellenben az is kijelenthető, hogy csak a teljesítménnyel lehet lecsendesíteni a kritikákat. Ami a Nemzeti Közszolgálati Egyetemet érő kritikákat illeti, azok azért csitulnak el, mert az egyetem jól végzi a rábízott feladatokat.

○ Miniszterelnök úr vezetésével az elmúlt hat évben rendkívüli mennyiségű munkát végzett el a kormány. Hamarosan újra indul a kampány. Melyek azok az eredmények, amelyekre a legbüszkébb, és van-e olyan, amivel úgy érzi, hogy adós maradt, akár önmagának is?

O. V. Az ember óhatatlanul is kísértésbe esik, hogy sorolja az eredményeket. A verdiktet majd 2018-ban mondják ki a magyarok a választásokon, és higgyék el, ez a legszigorúbb ítélőszék. Addig egyetlen objektív szempontunk van: vessük össze a 2010 előtti Magyarországot a mostani állapotokkal. Azt nem állíthatom, hogy minden rendben lenne ahhoz képest, amit a szocialistáktól megörököltünk, rengeteg munka vár még ránk. De azt vállalom, hogy Magyarország jobb hely ma már, biztos jövőképpel, gazdagodó kultúrával. A magyar gazdaság erősebb, sokkal több embernek van munkája, a számunkra legfontosabb területeken, a bank- és az energiaszektorban, de még a médiaiparban is külföldiek helyett a magyarok kerültek többségbe. A magyar családok jobb helyzetben vannak, gyereket vállalni és otthont teremteni egy magyar fiatalnak ma könnyebb, mint hét évvel ezelőtt. Mi, magyarok ma már a saját életünket éljük. Bebizonyítottuk, hogy képesek vagyunk megvédeni az életformánkat, megőrizni biztonságunkat, kultúránkat. Bebizonyítottuk, hogy tudunk élni a nehezen kivívott szabadságunkkal. ●

Csak az NKE

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Több ezren látogattak el az NKE standjára az idei Educatio kiállításon, amelyen az egyetem a teljes képzési kínálatával képviselte magát. Az egyetemi nyílt napokra is rendkívül sokan voltak kíváncsiak.

TAROLT AZ ÁLLAMTUDOMÁNYI MESTERKÉPZÉS!

Az Államtudományi és Közigazgatási Kar nyílt napján a legnagyobb érdeklődés az államtudományi mesterképzést övezte, amely 5 éves osztatlan, doktori címet adó szak az államtudományi képzési területen. A közigazgatás-szervező képzés is megújult a karon, hiszen az általános igazgatás és a nemzetközi igazgatási szakirány mellett adóigazgatási szakiránnyal bővül az alapképzés struktúrája. „Minden állam felismeri, hogy a professzionális közigazgatáshoz szükséges egy olyan személyi állomány, közhivatalnoki kar képzése, amely versenyképes. Versenyképes a humán szférában, versenyképes a nemzetközi kapcsolatokban. Olyan tudásanyaggal rendelkezik, amely egy bizonyos spektrumon belül konvertálható, átjárhatóságot biztosít” – fejtette ki Prof. Dr. Kiss György dékán.

NYITOTT SZEMMEL A VILÁGRA!

„Kicsit nyugtalan emberek vagyunk, az állandó változást szeretjük, szenvedéllyel csináljuk, amit akarunk. Minket nagyon érdekel, hogy mi történik a világban” – ismertette a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar értékrendjét Dr. Koller Boglárka dékán a kar nyílt napján. Kifejtette, hogy az itt végzett hallgatók olyan hazai és nemzetközi szinten is versenyképes szakemberek lesznek, akik képesek eligazodni a világban, megértik például a brexit folyamatait, világosan látják az USA külpolitikájának európai hatásait, az egzotikus térségekről megfelelő információkkal rendelkeznek ahhoz, hogy kormányzatok, minisztériumok, háttérintézmények, nemzetközi cégek vagy EU-s szervek számára szakpolitikai tanácsot tudjanak nyújtani.

EGY ÉLETRE SZÓLÓ HIVATÁS

A szitáló havas eső sem tartotta vissza a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar iránt érdeklődőket, hiszen több száz fiatal vett részt a Zrínyi Miklós Laktanyában tartott nyílt napon, ahol bemutatkozott az egyetem katonai oktatási struktúrája, valamint a Magyar Honvédség Ludovika Zászlóaljának honvédkiképzési és szocializációs rendszere. A felvételizők első kézből kaphattak információkat a képzésről, hiszen a tájékoztatók mellett a kar oktatói, kiképző tisztjei és honvédtisztjelölt hallgatói adtak számukra felvilágosítást. „Olyan csapattiszteket szeretnénk kibocsájtani és a Magyar Honvédség rendelkezésére bocsájtani, akiknek helyén van az eszük és a szívük, akik képesek az alegységüket a legbonyolultabb időjárási körülmények közt is hatékonyan vezetni itthon és külföldön egyaránt” – mondta Dr. Pohl Árpád ezredes, a HHK dékánja.

TÖRETLEN A RENDÉSZETI ÉS BŰNÜGYI PÁLYA NÉPSZERŰSÉGE

Ezernégyszázan voltak kíváncsiak a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának nyílt napjára, amelyet az NKE Farkasvölgyi úti kampuszán tartottak – idén utoljára. „A Rendészettudományi Karra jelentkező hallgatók olyan hivatást választanak, amely az emberek számára az egyik legfontosabb értéket, a biztonságot őrzi. A legfőbb erény, amely ehhez a pályához szükséges, a rendíthetetlen becsület, az alázat, a bátorság, a felelősségérzet és a szaktudás. Az egyetemi végzettség megszerzése mellett a leendő hallgatók élethivatásává válik majd a szolgálat, amelynek keretében minden, az egyetemen megszerezhető ismeretre és tapasztalatra szükségük lesz” – mondta Dr. habil. Boda József ny. nb. vezérőrnagy, dékán.

VÍZÜGYI KÉPZÉS BAJÁN

Nem csak frázis: a jövő vízgazdálkodása alapvetően fogja meghatározni a világ, benne hazánk fejlődését, gazdasági teljesítőképességét, élelmiszer-biztonságát, környezeti állapotát és a lakosság életminőségét. A megfelelő mennyiségű és minőségű víz rendelkezésre állása, a vizek kártételei elleni védekezés stratégiai ágazattá emeli a vízgazdálkodást. Ezért is kezeli a kormány kiemelten a vízügyet, a hozzá kapcsolódó képzéseket.

Általánosságban igaz az a vélemény, miszerint ma még nem tudjuk, hogy 20 év múlva milyen szakmákra lesz szüksége a társadalomnak és a gazdaságnak. Ez alól talán a vízgazdálkodás jelent kivételt. A vízügyi szakma mindaddig nélkülözhetetlen lesz, amíg a víz a földi lét alapját jelenti. A világban zajló globális változások jelentős része már ma is a víz miatt történik, illetve a vízen keresztül fejtik ki hatásukat. A mérnöki és vízdiplomáciai tudás a 21. század legfontosabb értékei közé tartoznak. Erre való tekintettel kezdte meg működését február 1-jén az NKE új Víz tudományi Kara Dr. Bíró Tibor mb. dékán vezetésével. A karon környezetmérnöki és építőmérnöki alapszakok, plusz szakmérnöki szakirányú továbbképzések (természetvédelmi vízgazdálkodási; vízügyi közgazdász; vízrajzi; vízellátás csatornázás; árvíz- és belvízvédelmi) érhetők el. A kar székhelye ugyanakkor továbbra is Baján lesz, de a képzésbe a későbbiekben bekapcsolódnak majd az egyetem más egységei is, például a Katasztrófavédelmi Intézet és az NKE Fenntartható Fejlődés Tanulmányok Kabinete. ●

Az átadások éve – Ludovika Campus 2017

SZÖVEG ÉS FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Szeptembertől a Nemzeti Közzolgálati Egyetem államtudományi és rendészeti karos hallgatói már az új központi és rendészeti oktatási épületben ülhetnek be előadásaikra. Az év végére pedig várhatóan elkészül a mintegy huszonháromezer négyzetméter összterületű sportkomplexum is. 2017 az átadások éve a Ludovika Campuson.

Befejező fázisukba érkeztek a campus projekt kivitelezési munkálatai. A mostani beruházási szakasz utolsó állomásaként megkezdődött az Orczy-kert történelmi parkjának és a lovarda épületeinek felújítása. Emiatt a parkot munkaterületként a kivitelezést végző cég részére január végén átadta az egyetem. Mindez azzal jár, hogy az Orczy-kertet időszakosan és szakaszosan le kell zárni a látogatók elől. A munkálatok során kicserélik a park teljes közműrendszerét, sor kerül a tó medertisztítására, a parti védművek újraépítésére, az úthálózat átfogó rekonstrukciójára, a növényzet teljes megújítására, valamint egy locsolórendszer kiépítésére. A fejlesztés révén olyan új közösségi terek és létesítmények jönnek létre, mint például egy tóparti kávéház, futókör, játszótér, kültéri kondicionáló gépek, mosdók és ivókutak. A terület rendezésével megvalósul az egykori, eredeti elképzelésekben megálmodott angolkert.

Mindeközben javában zajlanak az építési munkálatok.

Legkorábban az Üllői út mentén épülő huszonegyezer négyzetméter összterületű, egyszerre akár négyezer főt befogadni képes központi oktatási épület fog elkészülni. A kivitelezés jó ütemben halad, helyére került az épület légtechnikája, beépítették a külső nyílászárókat, de zajlik a kábelezés és a csőrendszer kiépítése is. Ha elkészül, nemcsak az Államtudományi és Közigazgatási, valamint a Rendészettudományi karok hallgatóinak, hanem azok dékáni hivataljainak és tanszékeinek is otthont ad majd az épület.

A rendészeti oktatási és kollégiumi egység külön kerül elhelyezésre a campuson belül, az Orczy-park Diószeghy Sámuel utca felőli oldalán. Az oktatási épületben elkészültek

a térelválasztók, így megtörtént a termék és előadók szeparálása. Itt és a kollégiumban is beépítésre kerültek a külső nyílászárók, és sok helyen megkezdtek a falak simítóvakolását. Az épületeket a parkkal összekötő híd szerkezete elkészült, jelenleg az üvegorításon dolgoznak.

Az egyetemi polgárok 2018 elejétől minden igényt kielégítő sportkomplexum lehetőségeiből választhatnak majd, amely sportcsarnokból, uszodából, lőtérből és kültéri sportpályákból áll. A két 20 × 40 méteres műfüves focipálya, a 28 × 48 méteres többcélú, műanyag burkolatú pálya, a négy salakos tenispálya és a 400 méteres rekortán burkolatú hatsávós atlétikai pálya kivitelezése a burkolatok lerakásával, valamint a sporteszközök – kapuk és palánkok, hálótartó oszlopok – rögzítésével befejeződött.

Jó tempóban halad a lövészklub építése is, a légtechnikát és kábelezt követően már belsőépítészeti munkálatok folynak az épületben, amit később a speciális lőtéri egységek beépítése követ. Szerkezetépítésnél jár a sportcsarnok, ahol zajlik a medencetér, illetve a földszinti rész kialakítása és a három csarnokrészből álló épület vasgerendákkal történő összefogtatása. A megvalósuló létesítmények elsősorban a hallgatók képzését és szabadidős tevékenységét hivatottak szolgálni, azonban a lakosság számára is hozzáférhetőek lesznek.

A sportolni vágyók az uszodában nyolc pályát, a csarnokban két fedett kézilabdapályát vagy hat kosárlabdapályát, kültéren pedig hat futópályát, két műfüves focipályát és négy tenispályát használhatnak majd egyidejűleg.

Az uszoda medencetérében kerül kialakításra egy nyolcsávós, 21 × 25 méteres úszómedence, illetve egy 10 × 15 méteres

a küzdőtér keresztirányú megosztásával létrejövő három játéktér egyenként is megfeleljen egy szabvány kosárlabdapálya méretének. A bemelegítő csarnok küzdőtere szinte kivétel nélkül minden sportági eseményt be tud fogadni, nézőtér nélkül, galériás letekintési lehetőséggel. A terem keleti falán kerül kialakításra a tetőszerkezetig felnyúló mászófal.

tanmedence. Ebből a térből érhető el a kétszáz férőhelyes lelátó. A megrendezésre kerülő események alkalmával az előcsarnoki szintről is a nézőtérre lehet majd jutni, elválasztva a medencetér sportolói forgalmától a külső forgalmat. Az ezerkétszáz fő befogadóképességű tornacsarnok nézőtérek alsó három sora mobil lelátó lesz, lehetővé téve, hogy

A kültéri sportpályák mellett található kétszintes lövészklub magába foglalja majd a lőtér alapfunkcióit, a földszinten a fogadó előcsarnokot őrszolgálati kontrollal, az oktatóhelyiséget, klubhelyiséget, a felügyeleti irodát. Az emeleten lesz irányító és felügyeleti központ, akadálymentes nézőtér és a 25 méteres, 10 állásos, többfunkciós lőtér. ●

A doni hősökre emlékeztek

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A 11. magyar hadsereg doni katasztrófájának 74. évfordulójáról emlékeztek meg ünnepi műsorral a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Ludovika Campusán. A főépület előtti 11. világháborús emlékműnél az NKE, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar (HHK), a Ludovika Zászlóalj és a kerületi önkormányzat képviselői helyezték el az emlékezés virágait.

A HHK által szervezett ünnepi rendezvényen a tábori püspökségek emlékező imádságát követően Dr. Kaló József mondott beszédet. A HHK egyetemi adjunktusa elmondta, hogy napra pontosan 74 évvel ezelőtt vette kezdetét a Don mentén folyamvédelmet ellátó II. magyar hadsereg elleni szovjet támadás, amely végül a doni katasztrófához, hadseregünk pusztulásához vezetett. A magyar katonák kényszerből, a német követelés részeként kerültek a hadszíntérre, és végig német parancsnokság alatt teljesítettek szolgálatot. „A hadsereg tagjai áldozatként tekinthettek önmagukra, hiszen

ők váltották meg az ország részvételét a háborúban, az 1942-es esztendőben. Ők szenvedtek, hogy a hátszágban maradtak továbbra is élhessék helyiel-közzel békés életüket” – fogalmazott Kaló József. Az adjunktus szerint a 207 ezer fős személyi állományú, magyar viszonylatban korszerűnek számító hadsereg nem volt összemérhető a szovjetek erejével, például élő erőben is 6-7-szeres fölényben voltak. „A magyar katonák többsége ilyen körülmények között is próbálta teljesíteni kötelességét, így a szovjetek is jelentős veszteségeket szenvedtek” – tette hozzá Kaló József. Az adjunktus szerint a magyar hadsereg az erején felül vállalt feladatokat a korszerűtlen fegyverzettel,

a nem megfelelő felszereltséggel, az elégtelen ellátmánnyal végül nem teljesíthette. Mindezt fokozta a rendkívül kedvezőtlen időjárás, a -30-35 fokos hideg, és a hófúvások miatt járhatatlan utak. Az akkori német jelentések a visszaözlő fegyvertelen horda képét festették a magyarokról, azonban arról nem szólt a fáma, hogy a hadsereg mögötti területen gyülekeztetett felváltó csapatoknak még a kézifegyvereket sem osztották ki, amikor az ellenség támadása megindult. „Így nem is csoda, ha ők fejvesztve menekültek az első szovjet harcoksi megjelenésekor” – hangsúlyozta az adjunktus. A hatalmas veszteségek egyik fő oka azonban az volt, hogy a német hadvezetés által korábban megígért felszerelés és fegyverzet nagy része soha nem érkezett meg a magyar hadsereghez. „A haderő többsége azonban egységes volt abban, hogy katonaként akartak túlélni, és haza akartak jutni” – mondta Kaló József. Szerinte ehhez a kötelességtudó magatartáshoz jelentősen hozzájárult neveltetésük, hivatástudatuk, a ludovikás szellemiség. A hadsereg parancsnoka, Jány Gusztáv vezérezredes is a Ludovika Akadémián tanult a századelőn, majd lett ennek az akadémiának a parancsnoka. Mellette ludovikás

volt a hadsereg vezérkari főnöke, Kovács Gyula vezérőrnagy, valamint számos tábornok, főtiszt és tiszt a hadsereg állományából. „A hősi áldozatot meghozó, a rendkívüli viszonyok között is példaadónan kötelességét teljesítő, a rábízott embereket a szó szoros értelmében vezető tisztek a tragédia napjaiban is a magyar katonaerények ragyogó példáit szolgáltatták” – fogalmazott Kaló József. Az adjunktus szerint így történhetett, hogy a saját szövetségese által is elárult, hazájától mintegy 1500 km távolságra küzdő, ellátatlan, rosszul felszerelt, katonái többsége által értelmetlennek tartott háborút vívó hadsereg mégis csodálatos fegyvertényt hajtott végre: minden fegyvertársához képest utolsóként hagyta el állásait, vált le a Donról, ezzel fedezve a szövetéséges erők visszavonulását. A rendezvényen Prof. Dr. Patyi András rektor, Dr. Pohl Árpád dékán, Takács Tamás ezredes, Bodoróczi János őrnagy, valamint Sántha Péterné alpolgármester koszorúzott a II. világháborús emlékműnél, ahova a jelen lévő tisztek és honvédtisztjelöltek mécseseket helyeztek el. Az ünnepség végén a Ludovika Főépület a magyar zászló színeinek megfelelő díszkivilágítást kapott. ●

Kutatással a közszolgáltatás fejlesztéséért

SZÖVEG: **BENEDEK MARIANN**
FOTÓ: **SZILÁGYI DÉNES**

Az OECD *Hungary: Towards a Strategic State Approach (2015)* című jelentésében értékelte a 2010-ben megkezdett magyar közigazgatási reformokat. A jelentés rávilágított arra, hogy a magyar közszolgálat hatékonyabb, egyszerűbb szervezetének és működésének stratégiai kereteit megteremtette az Államreform Operatív Program, azonban az OECD a kormányzás még létező kritikus elemeit – így a kormányzás és a közigazgatás-fejlesztés tervezési, értékelési és hatáselemzési

hiányosságait – is feltárta. A jelentés felhívja a figyelmet arra, hogy a magyar kormányzati munkának az állam működésének minden szintjén, de kiemelten a közigazgatásban – a jelenleg még hiányos – mérési, elemzési alapokkal, hatásvizsgálati és kutatási támogatással kell rendelkeznie. Mivel az állami humántőke reformjának részeként a Nemzeti Közszolgálati Egyetem államtudományi felsőoktatási intézménnyé alakul át, így az egyetem egyik fő célkitűzése – összhangban az OECD jelentéssel – a tudomány eszközeivel megalapozni

mindezt. A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés EU-finanszírozású projekt egyik alprojektje is erre fókuszál. A jó kormányzást célzó tényalapú közszolgálat-fejlesztés hatásvizsgálati és kutatási megalapozása című alprojekt kiemelt célja olyan szellemi tudásközpont fejlesztése, amely intézményi együttműködések segítségével a kormányzati döntéshozók munkáját támogató tudományos kutatásokat végez. A megvalósítás során az NKE feladata a különböző intézményi kapacitásokat, tudásokat koordináltan összekapcsolni, azaz kutatói és kutatási hálózatot, tudáshálózatot létrehozni. Az alprojekt szakmai tartalmának megvalósulásáért és a menedzsmentfeladatok elvégzéséért egyaránt az NKE Államkutatási és Fejlesztési Intézete (ÁKFI) mint az egyetemi kutatásirányító szervezet felel. Az intézet a 2018. december végéig tartó munka során az állami tevékenységek alapjául szolgáló tudományos kutatási eredményeket összefoglalja, disszeminálja és tananyag-gá fejleszt, összhangban az egyetem Intézményfejlesztési Tervében (IFT) és a Kutatás-fejlesztési Innovációs Stratégiában (KFIS) meghatározott kutatási prioritásokkal (államtudomány, közszolgálat-fejlesztés, nemzetköziesítés, együttműködés, kiválóság, tehetséggondozás). A kutatások több tudományterületen és több tudományágban folynak, közös jellemzőjük az államközelség vagy államközpontúság. A társadalomtudományi és a műszaki tudományterületi témákat is felölelő kutatási paletta széles, ám a támogatott kutatásoknak meg kell felelniük bizonyos jellemzőknek. Ilyen például – többek között –, hogy a vizsgálat az államot komplex módon értelmezze, az állam feladatával, szervezetével és működésével kapcsolatos tudást egyaránt megjelenítse. Szintén támogatathatósági kritérium, hogy az állami humántőke rendszerszemléletű kezelése tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési aspektusból történjen. Kíváncsi vagyok továbbá, hogy az állami tevékenységet összehasonlító módszerrel és nemzetközi modelleket is követve tervezzenek és szervezzenek. A kutatásoknak figyelembe kell venniük az állami működést meghatározó és befolyásoló társadalmi és politikai, gazdasági és emberi tényezők feltárását is. A tavaly megkezdett szakmai munka nem csupán a kutatás-fejlesztésre terjed ki, hanem a hálózatépítésre, intézményi együttműködések megkötésére, tehetséggondozásra, vagyis a doktori képzésben, habilitációban érdekelt kutatók, MTA doktorok támogatására, szakmai konferenciák szervezésére is. A tudományos kiválóság program az alprojekt meghatározó pillére. A doktori tanulmányoktól egészen az MTA doktori cím megszerzésére irányuló államtudományi, államközpontú, államközeli kutatásoknak a projekt keretein belül történő támogatására 2016 szeptembere óta van lehetőség. Az alprojekt az NKE IFT-ben és a KFIS-ben meghatározott prioritásokhoz kapcsolódó jelenségek, problémák, folyamatok kutatási témaköréhez illeszkedő kutatásokat fogad be. A támogatások

jellege összetett, hiszen nem csupán a kutatás tevékenységére terjed ki, de tartalmazza az infrastrukturális igények biztosítását (konferenciákon való részvétel, kutatóút). A programba az Államkutatási és Fejlesztési Intézet Kutatás-fejlesztési Pályázati Rendszerén (KFPR) keresztül a kutatási terv benyújtásával lehet jelentkezni. A pályázatok tudományos minőségi bírálaton esnek át, melynek célja, hogy minél kiválóbb, magas színvonalú munkák szülessenek.

A tudományos utánpótlás biztosítására, a PhD-fokozat elérésének támogatására jött létre a Concha Győző Doktori Program, melynek végcélja a fokozatszerzési eljárás elindítása. A programban részt vehet az NKE valamely doktori iskolájának hallgatója, illetve az NKE-vel kötött együttműködési megállapodások alapján az együttműködő intézmények doktori iskoláinak nappali tagozatos hallgatója. A támogatás ideje maximum 24 hónap, de legfeljebb 2018. szeptember 30. A Concha Győző Doktori Program keretén belül eddig 50 PhD-hallgató nyújtotta be kutatási tervét, azaz ők 2018. szeptember végéig elkészítik a doktori értekezésüket különböző, az államtudományokhoz kapcsolódó kutatási területeken.

A tudományos fokozatot már megszerzett, kimagasló színvonalú kutatási programmal rendelkező fiatal kutatók további támogatására, és a doktori témán kívüli kutatásokra az Egyed István Posztdoktori Program kínál lehetőséget. Az NKE munkatársain kívül az együttműködő intézmények foglalkoztatottjai számára is biztosít támogatást a program. A befogadott kutatások száma közel 40. A Zrínyi Miklós Habilitációs Program az olyan jelentős, önálló eredményekkel és kiemelkedő kutatási programmal rendelkező NKE-kutatókat célozza, akik az egyetemen oktattak és kutattak tudományágban, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen kívánnak habilitált doktori címet szerezni. Ebben a támogatási formában jelenleg közel 30 program van bírálat alatt.

Az alprojekt az MTA doktora tudományos cím megszerzését a Lőrincz Lajos Professzori Program meghirdetésével segíti. A programra eddig 9 kutató egyetemi tanár nyújtotta be a programját.

Az egyéni kutatómunka támogatása mellett az alprojekt kutatóműhelyek és kutatócsoportok alapítását és működtetését is segíti. Az Intézményfejlesztési Tervben és a Kutatás-fejlesztési Innovációs Stratégiában meghatározott prioritásokhoz kapcsolódó jelenségek, problémák, folyamatok kutatására vagy tudományos eredmény elérésére Ludovika Kiemelt Kutatóműhely és Ludovika Kutatócsoport alapítható. A kutatóegységek összetétele alapvetően tükrözi a kutatói ranglétra összes fokozatát, hiszen tagjai között legalább egy PhD-hallgatónak kell lennie, vezetője pedig a kutatócsoport esetén tudományos fokozattal (PhD, CSc) rendelkező oktató vagy kutató, a kutatóműhely esetében egyetemi tanári kinevezéssel rendelkező személy lehet.

„Az alprojekt az egyetemi fejlesztés egyik fő mozgatórugója kíván lenni”

DR. AUER ÁDÁMOT, AZ ALPROJEKT VEZETŐJÉT KÉRDEZTÜK

○ Az államtudományi egyetemmi válást hogy szolgálja az alprojekt?

Auer Ádám: Az 1604/2014.

(XI. 4.) sz. Kormányhatározat alapján az NKE államtudományi felsőoktatási intézménnyé alakul át,

ennek egyik részeként az alprojekt célja a jó

kormányzást célzó, ténylegű közszolgálat-fejlesztés kutatási megalapozása. Az egyetemi működés egyik alapvető követelménye a kutatás, amely kiindulópontja a tananyag-fejlesztéseknek. Az államközeli, államközponú kutatások támogatása közvetlenül járul hozzá a kutatási eredmények serkentéséhez. Az alprojekt természetesen nem „ex nihilo” jött létre, hanem az egyetem tudatos fejlesztésének egyik eleme, és a fejlesztések egyik fő mozgatórugója kíván lenni. A közel 4 hónapja működő államtudományi kutatási-fejlesztési folyamat előkészítése több éve kezdődött, például a projekt által preferált kutatási témákat már részben a hatályos Intézményfejlesztési Terv is tartalmazta, részleteiben pedig a Kutatás-fejlesztési Innovációs Stratégia kidolgozásakor lettek meghatározva. Az alprojekt az előbbi dokumentumok végrehajtásához szükséges kutatások támogatását végzi, több csatornán keresztül.

○ A megkötött együttműködési megállapodások esetében a gyakorlatban hogy képzeljük el, hogyan történik az együttműködés, a közös munka?

A. Á.: Az együttműködéseknek több rétege valósult meg eddig is. Szerintem a szervezeti együttműködések legfontosabb eredménye, ha annak folytatásaként személyes kapcsolatok alakulnak ki, és az egyes oktatási és kutatási egységek között tudományos együttműködés, diskurzus jön létre. Az eddig megkötött együttműködési megállapodások alapján olyan kutatóközösségek szerveződtek, amelyek révén közösen gyarapíthatjuk az állammal kapcsolatos kutatások eredményeit, egyúttal fórumot teremtünk, és helyet adunk a tudományos viták lefolytatásának. Minden együttműködő intézménynek van egy sajátos profilja, melyben kitűnő eredményekkel bír. A projekt célja ezeknek a különböző szinergiáknak az összekapcsolása. A gyakorlatban a partnerekkel közösen

tekintjük át ezeket a területeket, és közös kutatási célokat határozzunk meg.

○ Milyen események szervezését vállalták eddig az együttműködők?

A. Á.: Az együttműködő partnerek tudományos rendezvények, nagyobb konferenciák szervezését vállalták.

○ A sokat emlegetett tudásháló hogyan épül fel? Mely lépések szükségesek a létrehozásához? Mi biztosítja a fenntarthatóságát?

A. Á.: A tudomány alapvetően közösségi tevékenység, amelynek kialakult kommunikációs csatornái vannak: elsősorban a tudományos írások és konferenciák. Természetesen minden kutatásnak van magányos része, amellyel legtöbbször azonosítják a tudományos munkát. Azonban úgy gondolom, hogy az igazi cél a tudományos eredmények megvitatása, a vélemények, tudományos tételek ütköztetése. A tudásháló olyan aktív kapcsolatot jelent, amelyben az azonos témán dolgozó kutatók eszmét cserélhetnek, és kialakulnak azok a közös kutatási területek, amelyek aktuálisak, és ennek folytán a tudományos kutatások középpontjába állíthatóak. Végül pedig felrajzolhatjuk az államközponú kutatások tudástérképét. Az első lépés az együttműködési megállapodások megkötése, jelen szakaszban a kutatások elindítása zajlik. A következő lépés pedig azoknak a fórumoknak a megteremtése lesz, melyek az állammal kapcsolatos tudásanyag megismerésének elsődleges forrásai és aktuális színterei lesznek. Az ilyen típusú közzététel nem lehet öncélú, hanem csakis olyan, amely a széles közönség számára is elérhetővé teszi ezeket az eredményeket.

○ Tervezik-e, hogy a támogatott kutatásokról, azok megismerhetőségének érdekében lesz valamilyen „bemutató nap”?

A. Á.: Természetesen igen, az egyetem honlapján jelenleg is fejlesztjük azt az aloldalt, ahol a kutatások elérhetőek lesznek. A következő hetekben pedig több alkalommal találkozhatnak az érdeklődők a kutatókkal és eredményeikkel műhelybeszélgetéseken, konferenciákon, valamint az egyetem különböző tudományos folyóirataiban. Az aktuális eseményekről az Államtudományi Hírlevélből értesülhetnek az érdeklődők. ●

Míg a kutatócsoport maximum tíz, a kutatóműhely tizenöt tagból állhat. Az alprojekt keretein belül nyújtott támogatás – csakúgy, mint az egyéni kutatói támogatások esetén – igen komplex. A szellemi termékek elkészítésén kívül kiterjedhet a kutatói bérekre, a kutatáshoz kapcsolódó rendezvényekre, külföldi utazásokra, konferenciákra való részvételre, kutatói támogatására, külföldi vendég fogadásának finanszírozására. A kutatás időtartamára az egyetem szakmai adatbázisok, informatikai eszközök használatát is biztosítja. Természetesen a legtöbb forrás a szellemi termékek elkészítésére fordítandó, hiszen ezekből készülnek azok a kiadványok, tankönyvek, amelyek alapvetően a közigazgatást és a közigazgatás fejlesztését szolgálják.

Eddig több mint 30 kutatócsoport jelentkezett mind a Ludovika Kiemelt Kutatóműhely, mind a Ludovika Kutatócsoport támogatási formába. A kiválósági program és a kutatóműhelyi munka össze is kapcsolódik ezekben a műhelyekben, hiszen a Concha Győző Doktori Program azok számára áll nyitva, akik közel két év alatt el tudják készíteni doktori értekezésüket, ezért a műhelyek alapításakor kötelező a doktori hallgatók bevonása. Így akik 2016-ban kezdték tanulmányaikat, a kutatói pálya elején lehetőséget kapnak egy komplex műhelymunkában való részvételre.

○ Hány fő dolgozik az alprojekt sikerén? Ebből hány fő NKE-alkalmazott – kutató, adminisztratív munkatárs, hány fő külső, bevont kutató?

A. Á.: A minőségi kutatói állomány kiválasztása folyamatos, amin a Kutatási Tanács és a tudományterületi kollégiumok dolgoznak. A kutatók közül jelenleg közel 150 egyéni és megközelítőleg 70 közösség, azaz közel 500 kutató dolgozik. Az adminisztrációban több különböző részterületen megközelítőleg 50 ember dolgozik ezen az alprojektben.

○ Az első mérőföldkő teljesítése után melyek a következő lépések az alprojekt életében, melyek az aktuális célkitűzések?

A. Á.: Az aktuális célkitűzések a kutatások folyamatos elindítása, a kutatási eredmények nyomon követése és ezek nemzetközi szintű bekapcsolása. Az alprojekt célzott kommunikációval, valamint nagyobb rendezvények szervezésével segíti az eredmények közzétételét.

○ Milyen szálak mentén történik együttműködés a többi alprojekttel?

A. Á.: A projekt egyes alprojektjei nehezen választhatók el egymástól, így ez részben közös munkát jelent. Példának okáért a kutatások nemzetközi kapcsolódásait, a tudományos eredmények közzétételét, az önkormányzati típusú kutatásokat is az illetékes alprojekttel közösen tervezzük és szervezzük.

A kutatási témajavaslatok befogadásáról egy kiterjedt minőségbiztosítási rendszer keretében születik döntés. Mind az egyéni, mind a kutatóműhelyek és csoportok kutatási tervei a KÖFOP szempontú auditálást követően válnak támogathatóvá. A formai ellenőrzés után a projektben részt vevő munkatársak ellenőrzik, hogy a beadott anyag illeszkedik-e a projekt megvalósíthatósági tanulmányában foglalt szakmai célokhoz. A kutatási javaslatokat tudományágak szerint a több hónapja működő szakmai kollégiumok – Hadtudományi Kollégium, a Rendészettudományi Kollégium, a Gazdaságtudományi Kollégium, az Állam- és Közigazgatás-tudományi Kollégium, a Műszaki Tudományok Kollégiuma, a Humán erőforrás Kollégium, a Nemzetközi Tanulmányok Kollégium – tartalom, tervezés és költségvetés szempontjából egyaránt véleményezik. A bírálatokat követően a Kutatási Tanács határozatot hoz, s ezzel egyúttal azért is felel, hogy ezek a projektek megvalósíthatók legyenek, és gazdagítsák az egyetem tudásbázisát. A javaslatok támogatásáról a végső döntést a projekt szponzora, azaz az egyetem rektora hozza meg, tekintettel a Kutatási Tanács javaslatára. A minőségbiztosítás többcélú. Egyrészt a KFIS megalkotásában részt vett a testület, azaz az egyetem hatályos kutatási stratégiájába bedolgoztak az egyetem meghatározó professzorai. A Kutatási Tanács és a tudományterületi kollégiumok összesen 45 fős közössége megfelelő szakmai garancia arra, hogy a legkiválóbbak részesüljenek támogatásban. A Kutatási Tanács szerepe ugyanakkor nem korlátozódik a szelekcióra és rangsorolásra, hanem – az utóbbi hónapok gyakorlatának megfelelően – javaslatokat fogalmaznak meg a kutatási terv támogatásához, hozzásegítve ezzel a programra jelentkezőket a sikeres kutatásokhoz. A Kutatási Tanács ülései az egyetemi polgárok számára nyilvánosak, azaz minden érdeklődő egyetemi polgár részt vehet rajta, mely lehetőséggel sokan élnek is az egyetemen.

Magyarországon több intézmény is foglalkozik a jó kormányzás, a jó közigazgatás vagy általában az állami tevékenységek

alapjául szolgáló kutatásokkal és ismeretanyag előállításával. Ezeket a tudásokat és az intézmények kapacitását a közszolgálati szervek tevékenységét segítő, a közigazgatás-fejlesztést támogatandó, össze kell kapcsolni, s együttműködések hálózata révén koordinálni. Az alprojekt felvállalt célja ezt megvalósítani, annál is inkább, mivel az NKE a hazai társegyetemeket partnernek tekinti, a közérdekű célokat közösen szolgáló, együttműködő szövetségesként kezeli. Ennek fényében az alprojekt keretein belül az elmúlt hónapokban számos együttműködési megállapodás jött létre az NKE és a társegyetemek között. A közös munkára azonban nemcsak a társegyetemekkel, hanem szakmai szervezetekkel, kutatóintézetekkel, közigazgatási szervekkel is sor kerül. A megállapodások célja egy átfogó államtudományi kutatói hálózat kiépítése, szellemi tudásközpont és tudásközösség kifejlesztése. Az együttműködés keretében az egyetem vállalja, hogy támogatja az együttműködést kötött egyetemek részvételét a tudományos kiválósági programokban: támogatja a kutatóközösségek működését, a társegyetem kutatóinak a bevonását és a közös kutatási programokra kutatóműhelyek alapítását. A közös munka során tudományos művek, tananyagok és egyéb szakkönyvek, szakanyagok készülnek és jelennek meg, konferenciákat és tudományos rendezvényeket szerveznek az együttműködők, melyeknek anyagi forrását a KÖFOP-projekt fedezi.

A kutatásfejlesztésen, vagyis a kutatások tematizálásán, módszertani megalapozásán, a kutatások tudományos hátterének szakmai kialakításán, a hálózatépítésen túl és azon belül is az alprojekt számos szakmai rendezvény, konferencia szervezését teljesíti. A 2016. szeptember–december közötti időszakban közel 30 esemény létrejöttét támogatta az alprojekt. A szakmai konferenciák, workshopok és egyéb események a legváltozatosabb tématerületeket ölelték fel. Közös jellemzőjük természetesen az államközelség. A rendezvények szervezői között valamennyi kar képviseltette magát. Az alprojekt támogatásában és szervezésében valósult meg – többek között – az *Államszervezet és államiság Magyarország Alaptörvényében* konferencia, a Ludovika Szabadegyetem 2016/17. őszi féléve, a *Migráció bűnügyi hatásai* című esemény, a *Jó Állam aspektusai* című konferencia, az *olasz állam modern kori problémái* című nemzetközi workshop, az állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok működésével foglalkozó nemzetközi konferencia, valamint az *államelmélet és kormányzástan alapintézményei* című rendezvény is.

A projekt végére az államtudományok művelése, Magyarország egészét tekintve, magasabb szintre kerül. Több publikáció jelenik meg, ezek mögött több kutatási eredmény lesz, a kutatási eredmények mögött pedig több olyan kutatás áll majd, amelyet az együttműködő intézmények közösen végeztek. ●

A PROJEKT KERETÉBEN LÉTREJÖTT EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK

- Budapesti Corvinus Egyetem
- Budapesti Metropolitan Egyetem
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
- Debreceni Egyetem
- Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum
- Alapjogokért Központ
- Károli Gáspár Református Egyetem
- Magyar Nemzeti Levéltár
- Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa
- Magyar Rendészettudományi Társaság
- Miskolci Egyetem
- MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont – Földrajztudományi Intézet
- Óbudai Egyetem
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem
- Pécsi Tudományegyetem
- Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem
- Széchenyi István Egyetem
- Szegedi Tudományegyetem
- Szent István Egyetem
- Tom Lantos Intézet
- Vajdasági Magyar Tudományos Társaság
- Eötvös Loránd Tudományegyetem
- Magyar Hadtudományi Társaság
- Pan-European University – Faculty of Law
- Metropolitan University Prague

Új képzéseket indít a Rendészettudományi Kar

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

2017-ben a Rendészettudományi Kar elindítja a négyéves rendészeti és bűnügyi alapszakot, a polgári nemzetbiztonsági alapszakot és a kriminalisztika masterképzési szakot. Az RTK oktatói szakfelelősként kidolgozták a szervezett bűnözés elleni küzdelem elmélete és gyakorlata, valamint a kriminalisztikai szakértő szakirányú továbbképzési szak tantárgyi programját, ez utóbbi szakon a képzés 2017 februárjában indul.

Az RTK alapképzéseinek a sorában a *polgári nemzetbiztonsági alapszak* elsőként 2017-ben kizárólag levelező munkarendes formában lesz meghirdetve a Nemzetbiztonsági Intézet gondozásában. A kar szakindítási engedéllyel rendelkezik, Dr. habil. Boda József ny. nb. vezérőrnagy, dékán vezetésével a tantervek kidolgozása folyamatban van. A szakon humán felderítő és hírszerző, technikai felderítő és hírszerző, valamint terrorelhárító specializációk választhatók. A Nemzetbiztonsági Intézet által gondozott alapszak az RTK képzései között lett meghirdetve, és célja polgári nemzetbiztonsági szakértők képzése a nemzetbiztonsági szolgálatok, valamint más, a titkos információgyűjtésre és titkos adatszerzésre feljogosított szervek számára. Így különösen a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Nemzeti Védelmi Szolgálat, Rendőrség, Terrorelhárítási Központ, ügyészség fog igényt tartani a végzetekre, akik korszerű általános és szaktudományi, elméleti és gyakorlati ismeretekkel, továbbá nemzetbiztonsági szakmai, szaktechnikai, jogi, kriminológiai, kriminalisztikai, pszichológiai, informatikai, biztonságpolitikai és idegen szaknyelvi ismeretekkel rendelkeznek majd, továbbá kellő ismerettel a képzés mesterszakra történő folytatásához.

A *kriminalisztika mesterképzési szak* előkészítése Dr. Hautzinger Zoltán vezetésével még 2014-ben kezdődött meg. Az RTK oktatási dékánhelyettese elmondta, hogy a képzés célja olyan rendészeti szakemberek képzése, akik a tanulmányaik során elsajátított szakmai ismereteik birtokában magas szinten képesek közreműködni a bűnügyi felderítő és nyomozati munkában. Alkalmazva a legkorszerűbb vizsgálati módszereket és taktikai ajánlásokat, elő tudják segíteni, illetve közre tudnak működni a hatékony, megalapozott, tudományos és törvényes bizonyítás lefolytatásában. Cél továbbá magas szintű elméleti tudással rendelkező szakemberek kibocsátása, akik rendelkeznek olyan szakmai szintetizáló képességgel, bizonyításelméleti tudással, ami képessé teszi őket a jövő bűnügyi tendenciáinak felismerésére és operatív stratégiák kidolgozására. A képzés során a hallgatók alkalmassá válnak arra, hogy megfelelő módon tudják értelmezni a különféle területeken készült igazságügyi szakértői véleményeket, és megtanulják, hogy a mindennapi rendőri munka során miként lehet rendszerszinten is hasznosítani a legmodernebb tudományos-technikai módszerekkel nyert információkat.

A hallgatók rendészeti és polgári szakirányok közül választhatnak. A szak rendészeti szakirányára a jelentkezés sajátos feltétele a rendvédelmi szervnél fennálló hivatásos szolgálati viszony, és a jelentkezéshez szükséges felsőfokú végzettség megszerzését követő, legalább hároméves, rendvédelmi szervnél szerzett szakmai gyakorlat.

Az NKE Vezető- és Továbbképzési Intézetének (VTKI) az alapfeladata, hogy biztosítsa a szakirányú továbbképzések teljes körű megszervezését: a regisztrációs, felvételi eljárással, a képzés megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatos adminisztrációs, oktatásszervezési és hallgatói szolgálataszervezési feladatokat. A szakirányú továbbképzési szakok célja, hogy a hallgatók bizonyos szűkebb közszolgálati területeken széles horizontú, multidiszciplináris, elmélyült ismereteket szerezzenek. Minden képzés a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára ajánlott, mindazoknak, akik bővíteni szeretnék ismereteiket, képességeiket, illetve a szakterületükön belül szeretnének egy-egy speciális területen további tanulmányokat folytatni. A továbbképzés egyaránt szolgálhatja a munkaerőpiacra való bekerülést, visszakerülést, illetve a munkaerőpiac jobb pozícióinak elérését. Az elmúlt évek folyamatosan zajló fejlesztéseinek köszönhetően tovább szélesedett a VTKI képzési palettája olyan képzésekkel, amelyek az elektronikus információbiztonság, a közszolgálati humán szervezés, az önkormányzati feladatellátás területén nyújtanak specializált, gyakorlatorientált ismereteket.

A képzési paletta most egy új elemmel bővül: a *szervezett bűnözés elleni küzdelem elmélete és gyakorlata* szakkal, amelyet Prof. Dr. Blaskó Béla ny. r. vezérőrnagy, egyetemi tanár gondozott szakfelősként, Dr. Tóth Éva ny. kúriai bírő közreműködésével.

Okleveles szervezett bűnözés elleni tanácsadó szakképzettség szerezhető a képzésen, amelyen az alapképzésben, és a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti főiskolai képzésben szerzett oklevéllel rendelkezők vehetnek részt, akik bíróságnál, ügyészségnél, rendőrségnél látnak el szolgálatot. A képzés megkezdésének a feltétele a bírósági, ügyészségi szolgálati hely jogosult vezetőjének, illetve az állományilletékes parancsnoknak az engedélye.

Prof. Dr. Blaskó Béla úgy véli, hogy a szervezett bűnözés hazai és nemzetközi jelenlegi helyzete, előfordulásának gyakorisága, a közbiztonságra kiemelt veszéllyel bíró terrorcselekmények megelőzése indokolja, hogy az ellene fellépő, a bűnüldözésben és az igazságszolgáltatásban tevékenykedő hivatalos személyek egymás munkáját, azon belül az egyes munkafolyamatokat és munkaszervezési feladatokat is megismerjék. Így együttes fellépéssel segíthetik elő az e körbe tartozó bűncselekmények eredményesebb felderítését, a hatékonyabb vádemelést és az időszerű, megalapozott ítélezést. A képzés kiemelt prioritásként kezeli a kiberbűnözés elleni hatékony fellépést elősegítő ismeretek átadását, és a képzésben részt vevők tudásának és készségeinek továbbfejlesztését e téren. A szervezett bűnözéssel összefonódó kiberbűnözés napjaink technikai vívmányainak jogellenes célokra történő felhasználását

célozza, s mint ilyen, a bűnözők szervezetei részéről fokozott felkészültséget igényel az ellene történő fellépés. Ebben a harcban csak akkor lehetünk eredményesek, ha magunk is birtokában vagyunk a szükséges technikai ismereteknek és gyakorlati megoldásoknak.

A képzés átfogóan mutatja be a szervezett bűnözés elleni küzdelem elméleti és gyakorlati ismereteit, az átadott tudásanyaggal segíteni kívánja a szervezett bűnözés körébe tartozó bűncselekmények felderítését és bizonyítását. A képzés ismerteti a szervezett bűnözéssel érintett büntetőeljárásban a bírói, az ügyési és a nyomozó hatósági tevékenység speciális teendőit, valamint felveti a gyakorlatban felmerülő jogalkalmazási problémákat, és megoldásokat nyújt azokra. Az a legfőbb törekvés, hogy az egyes hivatásrendek között erősödjön a kommunikáció.

A *kriminalisztikai szakértő szakirányú továbbképzési szak* 2007-ben, még a jogelőd Rendőrtisztí Főiskola keretében indult el, ugyanakkor az elmúlt három évben a szakot nem hirdették meg. A képzés célja a kriminalisztikai területen dolgozó igazságügyi szakértők képzése, a szakértői utánpótlás biztosítása. A képzésen részt vevők a kapott új típusú ismeretek birtokában képesek lesznek a kriminalisztikai elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, a kriminalisztikai szakértés komplex folyamatainak megismerésére, megértésére és készség szintű használatára. Az ismeretek megszerzésével alkalmassá válnak az adott területen (fegyverszakértő, írásszakértő, nyomszakértő, okmányszakértő, ujjnyomatszaktő) a kirendelő határozatokban feltett kérdések pontos megválaszolására, a vizsgálatra bocsátott anyag előkészítésére, értékelésére és feldolgozására, a vizsgálat lefolytatására, az azonosításelmélet szabályainak alkalmazására, a szakértői vélemények határidőre történő írásos előterjesztésére, valamint azok világos és közérthető módon történő szóbeli bemutatására, kifejtésére.

A képzés újraindítása enyhítheti az ezeken a területeken meglévő létszámlhiányt, a végzett hallgatók közreműködésével javulhat az elkészített vélemények színvonala, a szakvélemények szakszerűsége, valamint lerövidülhet az előterjesztésük ideje. A program elsősorban szakmai jellegű felsőfokú képzéssel vagy kriminalisztikai gyakorlattal már rendelkező szakemberek tudásának továbbfejlesztésére irányul.

Dr. Angyal Miklós r. ezredes, szakfelelős, az RTK Krimináltaktikai és Metodikai Tanszékének a vezetője kiemelte, hogy a szak elvégzése kifejezetten ajánlott bűnügyi technikai területen dolgozó rendőrtisztok (fegyverszakértő, nyomszakértő), köztisztviselők, okmányirodai alkalmazottak (okmányszakértő), valamint szakértői

intézményekben dolgozó igazságügyi alkalmazottak (ujjnyomatszaktő) számára, akik a büntetőjog, kriminalisztika, bűnügyi technika, személyügyi nyilvántartás, migráció területén dolgoznak, vagy szeretnének dolgozni a jövőben. A képzésen részt vevők a kapott új típusú szemléletmód és modern szakmai ismeretek birtokában végezhetik munkájukat a hazai szakértői területeken.

A közszolgálati intézmények és az igazságügyi szakértés hatékonyságának növelése érdekében magas színvonalú, az egyéni fejlesztési igényekre reagáló, feladat- és gyakorlatorientált képzés valósul meg. Az elsajátított ismeretek és készségfejlesztő kurzusok segítségével a hallgatók képessé válnak a forenzikus jelenségek közötti összefüggések felismerésére, a modern technológiai kihívások kezelésére. Kiemelt fontossággal bír az igazságszolgáltatás szervei felé irányuló szakértői szakmai kompetenciák és szóbeli, valamint írásbeli kommunikációs készségek fejlesztése.

A képzés szakmai előkészítése és a képzés során oktatói műhelyek kialakítására kerül sor, amelyeken a szakfelelős által irányítottan zajlik a közvetített ismeretek és készségek tematikai, illetve módszertani összehangolása.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kara – mint akkreditált felsőoktatási intézmény kara – együttműködési megállapodás alapján a rendőrség egyes feladatok ellátására létrehozott szerveivel, a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ, illetve a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ részvételével folytatja a képzést.

A felvétel feltétele bármely képzési területen legalább alapképzési szakon szerzett oklevél. Rendőrtiszt, rendőrszervezői végzettség a rangsoroláshoz előnyt jelent. A felsőoktatási intézmény felvételi elbírálás keretében értékeli a képzési célban meghatározott szempontok érvényesíthetőségét, a jelentkező szakterületre történő alkalmasságát. Ujjnyomatszaktő területén történő képzésre az Országos Rendőr-főkapitányság Nemzeti Szakértői és Kutató Központ főigazgatójának előzetes írásos ajánlása szükséges. A képzés során a hallgató jártasságot szerez a büntetőjogi és a büntetőeljárás jogi normák alkalmazásakor azon tények felismerésében, melyekre a bizonyításnak ki kell térnie, továbbá abban, hogy milyen bizonyítási eszközöket lehet a bizonyítási eljárás során igénybe venni a kriminalisztikai elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásában, a konkrét feladatok megfelelő megoldási módjának megválasztásában, valamint a jogszabályi változások, illetőleg a kriminalisztikai módszerek továbbfejlesztése következtében megváltozott körülmények önálló feldolgozásában. ●

Négyéves alapképzési szakon tanulhatnak a tisztjelöltek

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán 2017 szeptemberétől a kar nappali munkarendű hallgatói nemcsak három-, hanem négyéves alapképzési szakokon is folytathatnak tanulmányokat. A képzési idő a bűnügyi alapképzési szak és a rendészeti alapképzési szak nappali munkarendes képzésben történő indításával nyolc félévre nő.

Dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnagy, a Belügyminisztérium oktatási főszemlézője felidézte, hogy már évekkel ezelőtt is felmerült a négyéves képzési forma bevezetésének az igénye, de az akkori külső körülmények, a lehetőségek, az oktatástechnika elmaradottsága és szervezési nehézségek okán mindez nem valósulhatott meg. Az évek előrehaladtával azonban egyre inkább nőtt az elsajátítandó tananyag mennyisége és az elmúlt évtizedekben új diszciplínák is megjelentek. Janza Frigyes fontosnak tartja, hogy minden hallgató gyakorlati készség szinten ismerje a választott szakirányának megfelelő ismereteket. A szakokon, szakirányokon az ismeretek elsajátítása, a jártasság és a készség szint fejlesztése a legfőbb cél. A képzés átalakítása során ezek maradtak a legfőbb vezérlő elvek. A tisztjelölt hallgatók az első évet kollégiumban töltik, s ennek fontosságára a vezérőrnagy is felhívta a figyelmet. Úgy véli, a hallgatókat a hivatásrend elvárásainak megfelelően kell nevelni. A rendvédelmi életpályarendszerben az átjárhatóság megőrzését továbbra is elengedhetetlennek tartja, ezért a képzésnek ehhez igazodnia kell.

A nyolc féléves képzések is – hasonlóan a hat félévesekhez – a rendvédelmi szervek hivatásos tiszti beosztásaira készítik fel. A különbség a vezérőrnagy szerint a „többet, mást, másképpen, jobban” igények mellett leginkább a felkészítés ütemében jelenik meg. A hat féléves képzések esetében a hallgató ugyan egy évvel korábban szerez oklevelet, de ennek »

az az ára, hogy naponta átlagosan hét-nyolc órája van. Ebből következően kevesebb idő jut az önálló tanulásra, a szórakozásra, a hallgatói létből származó egyéb lehetőségek kihasználására. A nyolc féléves képzések esetében a hosszabb képzési idő lehetővé teszi a napi átlag hatórás terhelést. A hallgatóknak a nyolc félév alatt több lehetőségük van a gyakorlati ismereteik, vezetői készségeik elmélyítésére, a tudományos kutatásra, tapasztalataik növelésére és a sporttevékenységekre is.

Bűnügyi szakon a képzés célja olyan bűnügyi szakemberek képzése, akik szakmai és vezetői felkészültségük alapján alkalmasak a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek bűnügyi szolgálatainál beosztott tiszti, beosztott vezetői feladatok ellátására, azonosulni tudnak a szervezet elvárásaival, és kellő mélységű ismeretekkel rendelkeznek a képzés következő ciklusban történő folytatásához. A képzés eredményeként évről évre felkészült szakemberek csatlakozhatnak a rendőrséghez és a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz.

A leendő hallgatók a következő szakirányokon szerezhhetnek oklevelet: a bűnügyi felderítő szakirányon (amely csak hivatásos állományúak által pályázható), a bűnüldözési szakirányon, a gazdasági nyomozó szakirányon, valamint az adó- és pénzügyi nyomozó szakirányon.

A szakirányok mindegyikére jellemző, hogy a végzett szakemberek különböző típusú bűncselekmények nyomozói munkáját végzik majd, ami a tervezést, a szervezést, az adatgyűjtést és a felderítői munkát jelenti. A hallgatók elsajátítják a szükséges kriminalisztikai és jogi ismereteket, emellett megfelelő fizikai és pszichológiai felkészítést kapnak.

Dr. Szendrei Ferenc r. ezredes, szakfelelős szerint mind a szakindítás alapjait, mind az oktatott tárgyak kapcsolódási pontjait tekintve a szakindítás tudományos háttére elsősorban a jogelőd intézményben, illetve az NKE RTK-n

folyó bűnügyi képzés-oktatás-kutatás során eddig elért eredményekben mutatható ki, valamint a központi témához közvetetten kapcsolódó ismeretanyagot átadni kívánó oktatók tudományos-kutatói tevékenységében.

Az oktatói kvalitást szemlélteti az egyes tudományos társaságokban (Magyar Büntetőjogi Társaság, Magyar Kriminológiai Társaság, Magyar Rendészettudományi Társaság) viselt vezetői tisztség, vagy a tagként való aktív közreműködés. A szak oktatói rendszeresen publikálnak hazai és külföldi tudományos folyóiratokban, témavezetők a Rendészettudományi Doktori Iskolában, más tudomány-egyetemek doktori iskolájában, az NKE Hadtudományi, illetve Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájában is. Az említett tudományos eredmények megjelennek és hasznosulnak a nemzetközi együttműködés révén is. Az NKE nemzetközi kapcsolatrendszerére épülő közös nemzetközi kutatási programokból származó eredmények, valamint a CEPOL (Európai Rendőrakadémia) égisze alatt szervezett továbbképzéseken, szemináriumokon történő oktatói részvétel során megszerzett ismeretanyag közvetlenül becsatornázható a képzésbe, nemzetközi dimenzióval gazdagítva ezáltal a tudományterület megismerését.

A nemzetközi és a szakmai együttműködés jegyében a képzésben részt vevő oktatók rendszeresen vesznek részt tárgyhoz kötődő tudományos és szakmai konferenciákon, aktív tagjai a Bűnügyi Oktatók Országos Találkozójának (BOT), valamint tevékenységükkel segítik a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, az Országos Kriminológiai Intézet, az Országos Rendőr-főkapitányság tevékenységét. A szak- és szakirányfelelősök, továbbá a tantárgyfelelősök többségének tudományos reputációja megfelel

Dr. Dános Valér rendőr dandártábornok, a jogelőd Rendőrtiszti Főiskola parancsnoka volt 1994 és 1995 között, a nyolc féléves képzés alapjainak a lefektetése az ő nevéhez fűződik. Álláspontja szerint abban az időben ugyanis még mindig túl sok volt az elméleti képzés, és a legnagyobb dilemma számára az volt abban az időszakban, hogy generalista vagy specialista képzés folyjon a Rendőrtiszti Főiskolán. Dános Valér

egyértelműen a kettő ötvözete mellett foglalt állást.

Elmondta, hogy 1994-ben az volt a szándéka, hogy a négyéves képzésre áttérve egy olyan moduláris oktatást valósítson meg, amely az abszolút praxisorientált oktatásban realizálódik. Tehát egy olyan gyakorlatorientált képzésben gondolkodott, amelynek ugyan az elmélet és a generalista képzés is a részét képezi, de elsősorban a praxisra, a valós életre történő felkészítésre fókuszál.

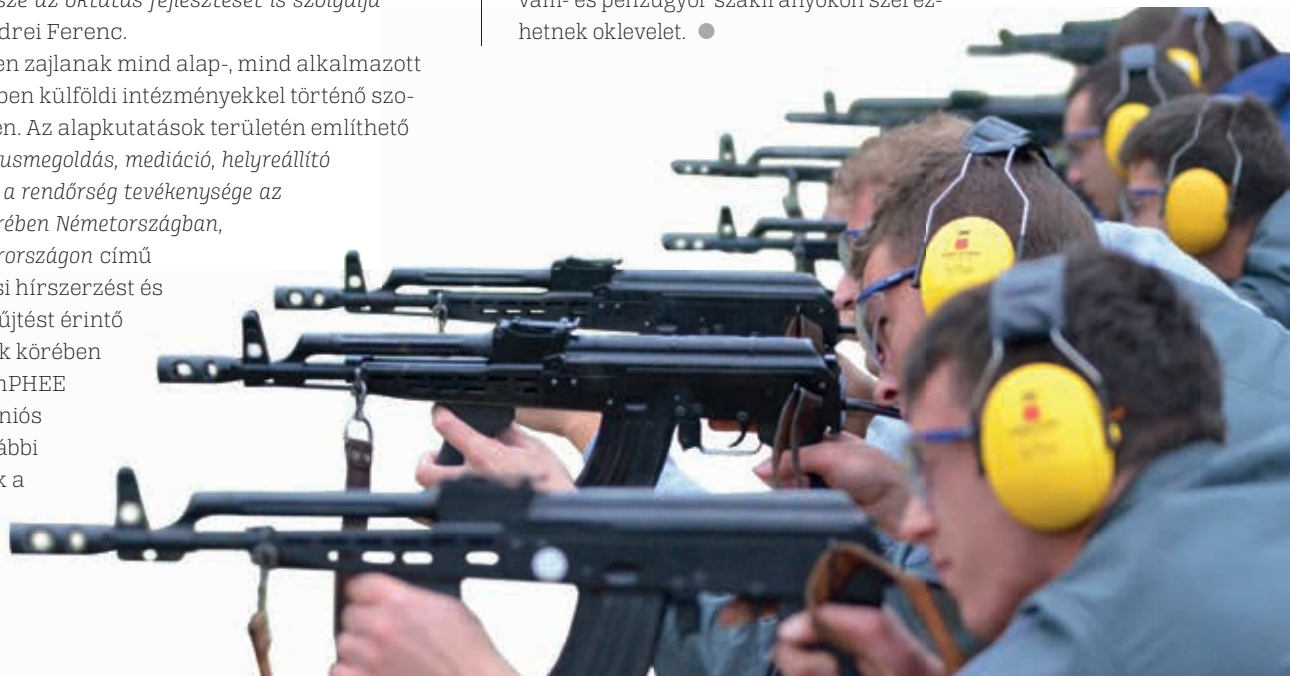
„Én komolyan hittem az értelmiségi létre történő felkészítés és a praxisorientált képzés egymásmellettiségének lehetőségében. Azt kértem a rendvédelmi szervek személyügyi szakembereitől: a harmadik év végén mondják meg azt, hogy a végzős hallgatók hová fognak kerülni a főiskolai tanulmányaik befejezését követően. A negyedik évben ennek megfelelően a bűnügyi szakirány hallgatója alapvetően bűnügyi ismereteket tanult volna, a közrendvédelmisék

a szak egyes tárgyainak előadásához és számonkéréséhez, publikációs tevékenységük jól megalapozza a vonatkozó ismeretek rendelkezésre állását, tudományos művelését, azok eredményeinek hasznosulását. A tudományos fokozattal rendelkező oktatók tantárgyfelelősként biztosítják a szakon folyó képzés folyamatos minőségi fejlesztését, így garantálva a képzés magas szintjét.

„Az RTK olyan kutatóhely, amely célul tűzte ki a tudományos kutatás szabadságának elismerésével a tudományos munkavégzés támogatását és az ezt szolgáló feltételek fejlesztését. A kutatómunka természetéből adódóan az a tanszékek által gondozott tudományterületeken valósul meg, ugyanakkor a kutatási eredmények a rendészeti gyakorlatot is segítik. A kutatás eredményeinek jelentős része az oktatás fejlesztését is szolgálja” – hangsúlyozta Szendrei Ferenc.

Az RTK-n széles körben zajlanak mind alap-, mind alkalmazott kutatások is, sok esetben külföldi intézményekkel történő szoros együttműködésben. Az alapkutatások területén említhető a COREPOL, a Konfliktusmegoldás, mediáció, helyreállító igazságszolgáltatás és a rendőrség tevékenysége az etnikai kisebbségek körében Németországban, Ausztriában és Magyarországon című kutatás. A bűnüldözési hírszerzést és a titkos információgyűjtést érintő alkalmazott kutatások körében említésre méltó a CompHEE elnevezésű európai uniós kutatás, valamint további alapkutatások folynak a tág értelemben vett bűnügyi tudományok

számos egyéb területén (büntető anyagi és eljárási jog, kriminálisztika, kriminológia). Az alkalmazott kutatások körében kiemelendők a rendészeti és kriminálpszichológiai, a rendészeti kommunikáció területét érintő pszichológiai kutatások, valamint a büntetés-végrehajtást érintő pszichológiai kutatások. A nyelvi központ keretein belül számos bölcsészettudományi kutatás is zajlik. Prof. Dr. Sallai János r. ezredes vezetésével a rendészeti szakon, a rendőrség és a NAV számára készítik fel az RTK oktatói vezetői készségeket és szakterületi speciális ismeretekkel rendelkező szakembereket. A hallgatók megismerkedhetnek a rendészeti igazgatásban alkalmazott elvekkel, eljárásokkal és eszközökkel. Az itt tanulók határrendészeti, igazgatásrendészeti rendőr szakirányon, közlekedésrendészeti, közrendvédelmi rendőr, valamint vám- és pénzügyőr szakirányokon szerezhetnek oklevelet. ●

a saját szakterületük ismereteit tanulmányozták volna és így tovább”

– hangsúlyozta Dános Valér, majd hozzátette, hogy azokra a munkakörökre akarta felkészíteni a hallgatókat, ahová később kerülnek. Az új tantervet egy empirikus oktatásmódszertani kutatással kívánta megalapozni. Maga a kutatás egy éven keresztül folyt, amelynek során munkakörelemzéseket végeztek, alapos időmérleget készítettek, felmérték, milyen elméleti és gyakorlati

ismeretekre van szükség egy-egy tiszt munkakörében. Az interjúalanyok a szakmai vezetők mellett maguk a főiskolát végzett, kisebb-nagyobb szakmai gyakorlattal rendelkező tisztek voltak. Azt kutatták, hogy milyen szakismerekre, képességekre, tulajdonságokra van szükség az egyes munkakörökben. Ebben az ország akkori legelismertebb oktatáskutatói vállalkozása volt a segítségükre. „Ha a mai kifejezésekkel kellene leírnom a kutatás eredményét,

azt mondanám, hogy már akkor egy kompetenciaalapú, moduláris képzési rendszert dolgoztunk ki. Tehát az akkori jellemző, általam spekulatív tantervelméletnek nevezett koncepció helyébe a kompetenciaalapú tantervelméletet helyeztük. Azóta is hálás vagyok a kollégáknak az elvégzett óriási munkájukért, mert ez alapozta meg a későbbi, vezetőképzéssel kapcsolatos munkám szellemiségét” – fogalmazott az egykori parancsnok.

„Nekünk a Ludovika Campuson a helyünk”

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM

FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Új dékán vezeti januártól a Nemzeti Közszerolálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karát. Dr. Pohl Árpád ezredes egyik legfontosabb feladatának a tisztképzés nemzetközi jellegének erősítését és az elsőrangú oktatók utánpótlását tekinti.

○ Az interjú készítésekor két hete a kar dékánja. Hogyan teltek az elmúlt napok?

Pohl Árpád: Mint minden új vezető esetében, az első hetek nálam is rendkívül nagy megterhelést jelentenek még úgy is, hogy tulajdonképpen én is „házon belülről” jövök. Ez az időszak addig tart, amíg ki nem alakulnak azok a folyamatok, amelyeket az ember vezetőként szeretne. Ehhez például részleteiben is meg kell ismernem az egyetem belső hivatali rendjét, működését. Remélem, hogy vezetőtársaimmal együtt néhány hét után már több időt tudunk szánni a stratégiai feladatokra. Az egyetem rektora tavaly év végén elfogadta az intézmény stratégiai céljainak elérését szolgáló féléves kari feladattervünket, amely konkrét célokat és felelősségi köröket fogalmaz meg. Mindez összhangban van az egyetem stratégiai céljait tartalmazó dokumentumokkal. A féléves feladattervet a kar teljes állományával ismertettük, és úgy érzem, mindenki támogatását sikerült megnyerni a minél hatékonyabb megvalósításhoz.

○ Melyek a legfontosabbak a következő év feladatai közül?

P. Á.: Stratégiai kérdés, hogy tudjunk élni a KÖFOP-projektek kínálta lehetőségekkel. Ezek segítségével ugyanis olyan minőségi fejlődés következhet be a karon, amire korábban nem volt igazi lehetőség. Ezekre a programokra eddig 29 pályázatot adott be a kar, amelyek egy részét az egyetem már el is fogadta. De további projekteket is szeretnénk kidolgozni, és ha mindezek meg is valósulnak, akkor két év múlva ennek látható eredményei lesznek az oktatásban, a kutatásban és a szervezetfejlesztésben egyaránt.

○ A HHK a KÖFOP mellett aktívan részt vesz egy GINOP-projektben is, amelyet a Katonai Repülő Intézet nyert el. Ettől mit várnak?

P. Á.: Ezt különösen nagy eredménynek és lehetőségnek tartom, hiszen egy 750 milliós fejlesztésről van szó. Ennek révén egy új légi közlekedési szak alapítására is sor kerül, amelybe a katonai repülés mellett az állami légi közlekedést is szeretnénk aktívan bevonni. Reményeim szerint az intézetünk egyfajta központja lesz ezeknek a képzéseknek és fejlesztéseknek.

○ Korábban katonai logisztikusként tevékenykedett, de jelenleg is vezetője a karon működő Katonai Logisztikai Intézetnek. Ezt a fajta évtizedes tapasztalatot hogyan tudja majd dékánként kamatoztatni?

P. Á.: Az egyik fontos vezetői elvárásom a munkatársaim felé, hogy igényesek legyenek magukkal és környezetükkel szemben egyaránt. Itt a lezserségnek, igénytelenségnek nincs helye. Én egész életemben a felsőoktatásban dolgoztam, különböző tanszékeken, a legutóbbi időben már tanszékvezetőként is. Ebben az ágazatban katonai nyelven ez a front, hiszen itt találkozunk legközvetlenebbül a hallgatókkal, én is velük töltöttem a mindennapjaimat. Sok mindent lehet tanulni abból a folyamatból, ahogy az egyes generációk változnak. Egy vezetőnek tisztában kell lennie azzal, hogyan működik egy tanszék, és milyen gondokkal, problémákkal küszködnek az egyes oktatási egységek, illetve hogyan lehet ezekből a helyzetekből kimozdulni, előrelépni. Éppen ezért személyre szabott, egy évre szóló feladattervet várok el a kar minden tanszékétől, hogy az oktatók előmenetele is biztosítva legyen. Jobban oda kell figyelni azokra a kollégákra, akiknek esélyük van például a habilitációra, vagy az egyetemi tanári címre. Ha valakinek 4-500 tanórja van egy évben, nem valószínű, hogy minőségi ugrást tud majd elérni a tudományos pályán. A tanszékvezetőnek vagy intézetvezetőnek képesnek kell lennie a munkatársai terhelésének szabályozására.

○ Az egyetem stratégiai céljai között szerepel a nemzetköziesítés. Ahogy látom, ez a honvédtisztjelöltek képzése esetében is egyre inkább előtérbe kerül.

P. Á.: Bár nem állunk rosszul, de mindenképpen fejleszteni kell az oktatók nyelvtudását egy-egy nyelvi tréning keretében. Ezt február 1-jétől, saját erőből elindítjuk a karon, és remélem, minél nagyobb számban fogják látogatni a kollégák. Fontos, hogy minél több oktatónk legyen katedraképes idegen nyelven is, hiszen ez a képzésben ma már szinte elengedhetetlen. Szeretném, ha az eddigieknél is jobban élnénk az Erasmus-program adta lehetőségekkel, ezért még több oktatót kívánunk külföldre küldeni, és fogadni is. Mindez egyértelműen színesíti a képzéseinket. Fontosnak tartom azt is, hogy előbb-utóbb minden szakon megteremtődjenek a feltételek nemzetközi képzési programok indítására. A Magyar Honvédség ugyanis ma már teljes mértékben nemzetközi környezetben működik, együtt kell tudnunk dolgozni más nemzetek katonáival is.

○ „Új seprő jól seper” – tartja a közmondás, ugyanakkor egy új vezető megjelenése akár bizonytalanságot is szülhet a munkatársakban azzal kapcsolatban, hogy velük mi fog történni. Hogyan lehet egy ilyen helyzetet a leghatékonyabban kezelni?

P. Á.: Annyiban könnyű a helyzetem, hogy engem a karon szinte mindenki ismer. Az elmúlt 5 évben nagyon sok és sikeres folyamat indult be: új szakok jöttek létre, integrálódunk az egyetembe, és a különböző intézményi egységek nagyszerű munkát végeznek. A változtatásoknál nagyon óvatosságnak kell lenni, hiszen akár rontani is lehet a jelenlegi helyzeten, ha nem jól és körültekintően kezeljük azt. A kollégák motiváltságát fenn kell tartani, sőt erősíteni kell. Olyan lehetőségeket kell biztosítani, amelyek számukra is fontosak és jók. Ha valaki előrébb tud lépni egy oktatói fokozatot, az nemcsak neki, hanem a környezetének is jó, a szervezetnek is egy eredmény. Igaz, ezek évtizedes folyamatok, ez nem megy máról holnapra. Az egyik legnagyobb feladatunk az oktatói utánpótlás biztosítása, hiszen ezen a téren komoly lemaradást, hiányt tapasztalunk.

○ Egyre kevesebb a nagy tapasztalattal rendelkező, elsőrangú oktató?

Pohl Árpád

Kedvenc film • 80 buszár

Kedvenc könyv • Jaroslav Hašek: Švejk, a derék katona

Kedvenc zene • katonaindulók

Hobby • sport, kerti munka, barkácsolás

névjegy

P. Á.: A felsőoktatás minőségi követelményei nem teszik lehetővé, hogy az utcáról bejőve valaki azonnal a katedrára álljon. Hosszú folyamat, mire valaki eljut odáig, hogy vezető oktató legyen. Bízom benne, hogy a Magyar Honvédség támogatásával egyre több fiatal, nemzetközi tapasztalattal is rendelkező tisztet tudunk megnyerni az ügynek.

○ A honvédtisztjelöltek kettős jogállásúak: egyrészt hallgatói az egyetemnek, másrészt tagjai a Magyar Honvédségnek. De a dékán is az valahol, hiszen felettese az egyetem rektora

»

és a Honvéd Vezérkar főnöke is. Hogyan lehet ennek jól megfelelni?

P. Á.: A Honvédelmi Minisztérium mint fenntartó és az egyetem által megfogalmazott követelmények teljes összhangban vannak, tehát nem érzek ebben a tekintetben semmilyen ellentmondást vagy problémát. Egy egyetem akkor törekedhet kiválóságra, ha a karok is erre törekszenek. Ha kiváló az egyetem és a kar, akkor a tisztképzés is csak kiváló lehet. A fenntartó, az egyetem és a kar érdekei is teljes összhangban vannak, mindenki azt szeretné, hogy a lehető legmagasabb színvonalon történjen a képzés, és a legmagasabban képzett tisztek dolgozzanak a fenntartónak a képzést követően.

○ Az elmúlt hetekben fontosabb szervezeti változások történtek a karnak is helyet adó laktanya életében. Az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság megjelenése mennyire befolyásolja a napi működést?

P. Á.: A kar működését nem igazán érinti, és szerintem az együttműködés során ki fognak alakulni azok a területek, ahol a közös célok érdekében együtt tudunk cselekedni. Mi mindenesetre nyitottak vagyunk az együttműködésre. Az MH Ludovika Zászlóaljjal pedig már korábban kialakult egy nagyon jó és hatékony együttműködés, amit szeretnék megtartani és továbbfejleszteni. Mindkét szervezet ugyanis a teljes tevékenységével a tisztképzést szolgálja, és nekünk ezt kell minél jobban összehangolni. Fontos a koordináció, egymás tiszteletben tartása, megértése, valamit a nyílt és őszinte beszéd, ezeknek szerencsére eddig sem voltunk híján. A közeljövőben a zászlóalj vezetőivel egyeztetünk arról, hogyan lehetne a honvédség által megkövetelt gyakorlatias felkészítést hatékonyabban, a karral is jobban összehangolva megvalósítani.

○ Az már tény, hogy a HHK is pár éven belül át fog költözni az épülő Ludovika Campus területére. Ha történelmi léptékben nézzük ezt, akkor a honvédtisztképzés visszakerül eredeti helyére.

P. Á.: Nekünk, katonáknak mindig megdöbben a szívünk, amikor a Ludovikára megyünk. Nekem szilárd meggyőződésesem az,

hogy nekünk ott a helyünk. A fejlesztési projektet akkor tekintethetjük majd befejezettnek, ha a katonák bakancsai is ott fognak visszhangozni a folyosókon, és a terepszínű egyenruhás honvédtisztjelöltek zsbongását is lehet hallani a többi hivatásrend mellett. Én remélem, hogy ez hamar bekövetkezik, hiszen Közép-Európa egyik legszínvonalasabb egyetemi campusa épül jelenleg is a történelmi Orczy-kertben. Ebből nem szeretnénk mi sem kimaradni.

○ Azzal mennyire erősödhet az egyetemi életérzés, hogy a többi karral egy helyszínen működnek majd?

P. Á.: Az egyetem és a karok közötti együttműködések színtere nemcsak a vezetői fórumok és az értekezletek, hanem az épületek folyosói, büféi és különböző közösségi színterei is. Még a tudományos-kutatási együttműködésben is nagy szerepük van ezeknek, ahol az oktatók-kutatók, hallgatók ilyen módon is találkozhatnak, eszmét cserélhetnek. Ehhez fizikai közelség kell, tehát ilyen szempontból sokkal könnyebb lenne az életünk, mint most, így elkülönítve.

○ A sok munkahelyi feladat mellett mennyi idő jut a magánéletre: a családra, a hobbiakra?

P. Á.: Bármilyen sok a feladat és felelősségteljes a munka, a magánéletre mindenképpen szükség van. Ha valaki nem szán kellő időt a családjára, az szerintem nagy hibát követ el, hiszen az életben nemcsak a hivatásunkkal, a munkahelyünkkel kapcsolatban vannak kötelezettségeink. Nyilván, eskünhöz híven nekünk, katonáknak a hivatásunk az első, de a család is nagyon fontos. Mindez a kettős kötelezettség nagy kihívás egy katona életében, de meg lehet találni az optimális összhangot. Régóta vagyok vezető, és szerencsére a családom elég toleráns ilyen szempontból.

○ Hogyan fogadták a dékáni pályázatát és a kinevezést?

P. Á.: A feleségek természetes módon harcolnak a férjükért, próbálják őket megóvni. Egy katona házastársa civilként sokszor nem is érti, miért kellene mindig új kihívások, miért nem lehet megállni, abbahagyni. Én szerencsés voltam, hogy a családom mindig támogatott a céljaimban, és így volt ez most is. Nélkülük nem is lehetne megfelelni a vezetői feladatoknak, ennek a hivatásnak.

○ Mivel tud leginkább kikapcsolódni?

P. Á.: Nagyon szeretek a ház körüli munkákkal foglalkozni, kertészkedni, barkácsolni. A katonáknál alapkövetelmény a jó fizikai kondíció, én is szeretek sportolni, elsősorban futni. Néha a konditeremben is megjelenek, ilyenkor a honvédtisztjelöltek sokszor csodálkoznak és összenéznek, gondolván, hogy „az öreg ott liheg a futópádon”. Szerintem az csak használna a tekintélynek, hogy az ember vezető beosztásban sem feledkezik meg a testmozgásról. Tisztként és vezetőként kötelességünk is az egészségünk megóvásáról gondoskodnunk. Meg kell találnunk az egyensúlyt a szellemi és fizikai igénybevételek között is. ●

Új vezetés a HHK élén

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM

FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Jobbágy Zoltán ezredes jelentős nemzetközi tapasztalatokat szerzett a pályafutása során különböző katonai missziókban, valamint tudományos területen egyaránt. Januártól ő tölti be a HHK tudományos és nemzetközi dékánhelyettesi pozícióját.

○ Milyenek az első benyomásai az új munkaköréről?
Jobbágy Zoltán: Mozgalmasan telnek a napjaim, hiszen egy összetett munkakört vettem át az elődömtől. Mind a tudományos tevékenység, mind a nemzetközi kapcsolatok

közel állnak a szívemhez. Optimistán és elszántan várom a következő hónapokat és éveket.

○ Nemzetközi tapasztalatait hogyan tudja hasznosítani az új munkakörében?

J. Z.: Egyetemet végeztem Németországban, különböző kutatóintézetek tagjaként doktori fokozatot szereztem Hollandiában. A katonai pályafutásom során különböző missziókban szolgáltam, egymástól nagyon eltérő beosztásokban. A tudományos és a nemzetközi feladatok ellátásához szükséges nyelvi, szakmai és tudományos tapasztalatokkal rendelkezem.

○ Melyek lesznek a következő időszakban a legfontosabb feladatok, prioritások?

J. Z.: Dékán úr a kari vezetés számára 2017. június 30-ig több stratégiai feladatot határozott meg. Ezek egy része a tudományos és nemzetközi dékánhelyetteshez tartozik. Többek között én felelek a kar kutatási térképének elkészítéséért és naprakészen tartásáért, valamint a tudományos előmenetel támogatása érdekében a kari oktatók és kutatók helyzetének felméréseért.

○ A nemzetköziesítés hogyan jelenik meg majd a kar életében a következő években?

J. Z.: A 21. század elején lehetetlen nemzetközi kapcsolatok nélkül létezni. Az egyetem és azon belül a kar számára a nemzetköziesítésnek van regionális, európai és globális dimenziója. Ezen dimenziók figyelembevételével kell a kar nemzetköziesítésének folytatódnia. Ebbe beletartozik a meglévő kapcsolatok további mélyítése, valamint a lehetőségek függvényében újak létrehozása.

○ Mit kell ma tudnia, milyen képességekkel kell rendelkeznie egy magyar honvédtisztnek, hogy a nemzetközi térben is otthonosan mozogjon?

J. Z.: Széles körű katonai és tudományos ismeretekkel kell rendelkeznie, emellett fontos a jó idegennyelv-tudás és a fizikai terhelhetőség. Nélkülözhetetlen a nyitottság, az optimista szemlélet. Felkészültnek kell lennie arra, hogy a feladatok összetettsége a jövőben csak növekedni fog.

○ Milyennek látja a karon működő szervezeti egységek tudományos munkáját? Hogyan lehet ezt fejleszteni?

J. Z.: Az intézetekben magas szintű kutatómunka folyik. Nagyszámú magyar és idegen nyelvű publikáció születik évente, fontosnak tartják a karon a hazai és külföldi konferenciákon való részvételt. A szakmai kapcsolatok mellett nagyon jó személyes kapcsolatot ápolok az intézetigazgatókkal és tanszékvezetőkkel, így várhatóan olajozottan mennek majd tovább a dolgok.

○ Hogyan alakult a katonai pályafutása?

J. Z.: Katonatiszti pályámat 1990-ben kezdtem. Az elmúlt két és fél évtizedben szolgáltam itthon és külföldön, különböző vezetési szinteken parancsnoki/vezetői, illetve törzsbeosztásokban. Emellett lehetőségem volt tapasztalatot gyűjteni még humán- és személyügyi, biztonság- és védelempolitikai, nemzetközi együttműködési, valamint műveleti kutatási és elemzési szakterületen.

○ Mi a szűkebb értelemben vett kutatási szakterülete?

J. Z.: Kutatási területem a szövetségi összhaderőnemi műveletek elmélete és gyakorlata. Ide tartozik a vonatkozó doktrínák, különböző koncepciók és eljárások, egyes dinamikai elemek, valamint a humán dimenzió kutatása. Előszeretettel ötvözöm a hadtudomány hagyományos elméleteit különböző evolúciobiológiai és antropológiai elméletekkel.

○ Katonaként milyen külföldi missziókban vett részt?

J. Z.: Misszióban eddig négyszer szolgáltam. Voltam századparancsnok Cipruson (2000–2001), személyügyi tanácsadó Bosznia-Hercegovinában (2008–2009), ISAF RC N törzsfőnök segédtisztje Afganisztánban (2011–2012), valamint kiemelt összekötő főtiszt Németországban (2013–2014).

○ A NATO-nak milyen szerepe lehet a jövőben? Vannak olyan vélemények, hogy akár meg is szűnhet.

J. Z.: A kelet-európai események összeforrasztották a szövetséget. A NATO komoly tényező a világ biztonságában, és azt a számunkra jó világrendet tartja fenn, amiben mi, magyarok is megtaláltuk a helyünket. A Magyar Honvédség széles körű nemzetközi tapasztalatokkal rendelkező, komoly sikereket felmutatni képes haderő.

○ Mi a kedvenc filmje, könyve, zenéje és hobbjja?

J. Z.: A kedvenc filmem az *Avatar*, a fantasztikus képi világ miatt. Kedvenc könyvem nincs, mivel szinte mindent szívesen olvasok. Zenében évek óta Mark Knopfler és a Dire Straits. A hobbim a kajakozás és a kajakvitorlázás – az utóbbi időben sajnos már csak plátói szerelemként.

A HHK oktatási feladataiért dékánhelyettesként Dr. Szászi Gábor ezredes felel majd a következő időszakban. A felsőoktatásban már ő is régi motorosnak számít, az új dékánhoz hasonlóan a katonai logisztika területén dolgozott az elmúlt években.

○ Hogyan lehet minél hamarabb belerázódni az új feladatba?

Szászi Gábor: Bár már régóta foglalkozom oktatással, képzéssel, a dékánhelyettesi feladat egy más szerepkör. Itt globálisabban kell gondolkodni, stratégiailag kell látni a folyamatokat. A képzéssel foglalkozó állomány szakmai munkáját kell olyan szinten megszervezni, hogy az oktatók nyugodtan, egyértelmű szakmai iránymutatás mellett tudjanak dolgozni.

○ A korábbi tapasztalatok, amelyeket oktatóként és vezetőként is szerzett, mennyire segítenek?

Sz. G.: Korábban voltam dékáni titkárságvezető és hivatalvezető, akkor is kari szintű feladatokkal foglalkoztam. Ebből adódóan a HHK működését jól ismerem, de van néhány olyan speciális képzési terület, amelyet nekem is jobban át kell tekintenem. Nem feltétlenül a szakmai mélységek megismerése az elsődleges ezeknél a szervezeteknél, hanem az, hogy átlássam, hogyan történik az oktatási folyamat szervezése, milyen sajátosságaik vannak, és hogyan lehet majd ezt egy olyan rendszerbe fogni, hogy a végén ez egy egységes kari struktúrát alkosson. A problémákat is szeretném megismerni, így fontosnak tartom, hogy az intézet- és tanszékvezetőkkel minél hamarabb tudjak személyes találkozókat szervezni. Ugyanakkor fontos az oktatók problémáinak megismerése, a velük való személyes kapcsolattartás is. Mindezek a municiók nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a szakmai munkámat a legjobb színvonalon végezhessem a jövőben.

○ **Elkészült a kar féléves stratégiai terve. Az oktatással kapcsolatban melyek a legfontosabb prioritások?**

Sz. G.: Az egyik ilyen kiemelt cél, hogy szeretnénk az eddiginél jobban nyitni a polgári oktatási intézmények felé. Ebben már van egyfajta gyakorlatom, hiszen szűkebb szakterületem, a katonai logisztika több szálon is kapcsolódik a polgári élethez, de ez igaz a katonai üzemeltetési területre is. A katonai vezetőképzés esetében pedig meg kell találnunk azokat a kapcsolati elemeket, amelyek lehetővé teszik ezen a területen is az együttműködést a polgári felsőoktatási intézményekkel.

○ **Dékán úr is említette a vele készült interjúban, hogy az oktatók utánpótlására is nagy figyelmet szeretnének fordítani.**

Sz. G.: Fontos a megfelelő korfa kialakítása, tehát a Magyar Honvédséggel együttműködve szeretnénk behozni olyan agilis, fiatal tiszteket, akik már a tanszékek munkájában közreműködve megkezdhetik doktori képzésüket, és részt tudnak venni az oktatásban is. A karrierépítésnek már fiatalon el kell kezdődnie annak érdekében, hogy valaki 45-50 évesen olyan tudományos életutat tudjon felmutatni, ami esélyt ad számára az egyetemi tanári cím elnyerésére. E jövőbeni cél mellett jelenleg minél jobban szeretnénk használni a meglévő humánerőforrásainkat. A kar oktatóit ösztönöznünk szeretnénk, hogy az oktatói fokozatokban minél céltudatosabban lépjenek előre. Ehhez az egyetem által elnyert KÖFOP-projektek komoly támogatást adnak.

○ **Egy magyar honvédtiszt, miután elvégezte a kar valamelyik képzését, mennyire versenyképes nemzetközi értelemben?**

Sz. G.: Ezen a területen a magyar tisztképzés nagyon sokat fejlődött az elmúlt 10-15 évben. Az idegen nyelvi követelmények nagyon szigorúak, ennek eleve muszáj megfelelni. Tehát egy, a karról most kikerülő fiatal tiszt alkalmas arra, hogy nemzetközi műveleti környezetben problémamentesen végre tudja hajtani a rábízott feladatokat. Hallgatóink részt vesznek az Erasmus-programban is, ezzel nemzetközi tapasztalatot szereznek, és már hallgatóként kapcsolatokat tudnak kiépíteni. Emellett több olyan nemzetközi képzési programban, gyakorlaton is részt tudnak venni, amelyek multinacionális környezetben valósulnak meg a többi között osztrák, cseh, szlovák, szerb vagy román hallgatókkal közösen. Ezek a képzési programok lehetővé teszik, hogy hallgatóink kipróbálják magukat, és lássák, hogy a tiszti pályára történő felkészülés terén hol tartanak külföldi társaikhoz képest.

○ **Az év első pár hónapja a felvételi időszakot is jelenti. Kiknek ajánlhatók a HHK képzései?**

Sz. G.: Alapvető követelmény, hogy a jelentkező elhivatott legyen. A kar nyílt napja kellően szimbolizálta ezt, amikor hallgatóink a zord időjárási körülmények között is végrehajtották a testnevelési bemutatót. A leendő hallgatók elé egyfajta pályatükröt kell állítani, hogy lássák, milyen karrierlehetőség vár rájuk, ha minket választanak. A mi felelősségünk az, hogy erre az életpályára úgy készítsük fel őket, hogy a megfelelő ismereteket megkapják a kezdő tiszti beosztástól a magasabb vezetői pozíciókig való eljutáshoz.

○ **A sok munka mellett mivel tud a leghatékonyabban kikapcsolódni?**

Sz. G.: Mindennek megvan az ideje az életben. Én most abba a korba jutottam, hogy egy ilyen jellegű beosztást el tudok vállalni, így a „kikapcsolódás” már kisebb szerepet tölt be a mindennapjaimban. Két nagylányom van, egyikük még hallgató, a másik már dolgozik. A család teljes mértékben támogatott a döntésemben, elfogadva, hogy a jövőben várhatóan kevesebb időt töltök otthon. Régebben aktívan sportoltam, kézilabdáztam. A versenysport sok sikert és örömet okozott számomra, így ezt a tevékenységet, bár már jóval kisebb időkeretben, de most is szívesen űzöm. Katonaként a fizikai kondíció megőrzésére a sok munka mellett is nélkülözhetetlen megfelelő időt szánni. Ön régóta aktív tagja a katonai felsőoktatásnak, tanított a jogelőd intézményekben, sőt hivatalvezetőként is tevékenykedett. Ez a tapasztalat bizonyára sokat segít az első időszakban.

A HHK Dékáni Hivatalának vezetését Dr. Vörös Miklós ezredes látja el január 1-jétől. Az okleveles villamosmérnök végzettségű szakember korábban évtizedekig foglalkozott távoktatással is.

Vörös Miklós: Ez az új beosztás új kihívásokat és feladatokat jelent annak ellenére, hogy már régóta dolgozom ebben a környezetben. Most ugyanis a rendszer egy másik oldalát és összefüggéseit kell megismernem, nem beszélve az új emberekről és feladatokról. Az első napok, hetek azzal telnek, hogy kiismerjem magam ebben az új feladatkörben. Az itt dolgozó kollégák szerencsére rutinosak és rendkívül segítőkészek, szóval jól haladunk.

○ **A Dékáni Hivatal életében, működésében várható-e jelentősebb változás?**

V. M.: Sem a kar, sem a Dékáni Hivatal szintjén nincs olyan elvárás, hogy jelentősen változtassunk a bevált rendszeren, sem struktúrájában, sem a személyi vonatkozásokban. A fél évre szóló stratégiai feladatterv elkészült, ezt Rektor úr elfogadta, tehát tudjuk, mi a teendő, merre haladjunk. Abban természetesen szerepe van a Dékáni Hivatalnak is, hogy a rendszer jól működjön, ehhez a feladatainkat szakszerűen, jogszerűen és a lehető leggyorsabban kell elvégeznünk. A mi feladatunk alapvetően az, hogy a dékán és a dékánhelyettesek döntéseit megfelelő módon előkészítsük. Ez érinti a beléptetéstől kezdve a különböző rendezvényszervezési munkákat, a külső kapcsolattartást, jelentések, kimutatások, előterjesztések készítését. Az egyetem céljainak elérését akkor tudjuk a legjobban szolgálni, ha a saját feladatainkat a leghatékonyabban végezzük el.

○ **Mennyire érte váratlanul a felkérés?**

V. M.: Váratlanul ért, de nem volt idegen a terület, hiszen Szolnokon már voltam hivatalvezető. Persze nyilván ebbe is bele kell tanulni. Azt vallom, hogy időközönként érdemes váltani, hogy elkerüljük a fásultságot.

○ **A 70-es évek végén okleveles villamosmérnökként végzett Leningrádban, civil egyetemen. Hogyan került a katonai pályára?**

V. M.: Az akkori rendszer szerint a külföldön tanulók az egyetem elvégzése után vonultak be katonának. Én a 18 hónapos sorkatonai szolgálatomat Szolnokon töltöttem, a Kilián György Repülőműszaki Főiskolán, tartalékos tiszti képzés keretében. 1980-ban már órát tartottam, 1981-ben lettem hivatásos tiszt, és a mai napig a katonai felsőoktatásban dolgozom. Voltam oktató, kiképzési osztályvezető, majd később kari főtitkár, intézeti hivatalvezető, és emellett a Gábor Dénes Főiskolán óraadó tanárként is tevékenykedtem. 2003-ban kerültem Budapestre, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemre. Kezdetben a feladatom a távoktatási rendszer kialakítása volt, majd a katonai tanfolyamok és a felnőttképzés szervezésével, koordinálásával foglalkoztam. A Katonai Tanfolyamszervező Hivatal vezetője voltam a tavalyi év végéig.

○ **A távoktatás egyre divatosabb manapság, és ebben az egyetem is láthatóan próbál élen járni.**

V. M.: A magyarországi távoktatás első jelentős szereplője a Gábor Dénes Főiskola volt, ahol én is oktathattam. Az infokommunikációs technológia rendkívül gyors fejlődése és terjedése mellett szerencsére az oktatási módszerek is fejlődnek. Ez azért nagyon fontos, mert a távoktatásban, a technológiára alapozott képzésben és az önálló tanulásban más módszereket kell használni, mint a jelenléti oktatásban. A távoktatásban az tud sikeres lenni, aki céltudatos és kitartó, szeret és tud is tanulni, önállóan képes építeni a saját életét. Bár a tanulás itt egyedül történik, van egy nagyon jól szervezett segítő háttér. Erre jó példa a kar oktatói által éveken ezelőtt kifejlesztett Honvédelmi alapismeretek tantárgy, melyet 2-3 kreditpont értékben több civil egyetem is befogadott választható tárgyként. A felkészülés teljes egészében távoktatással, elektronikus tananyag és tutor segítségével történik, a vizsgáztatás jelenléti. Az elmúlt 10 évben több mint 11 ezer hallgató vett részt a képzésben, és teljesen pozitívak a visszajelzések.

○ **Mi a kedvenc filmje, könyve, zenéje és hobbjja?**

V. M.: Szeretem a fantasztikus irodalmat, egyik kedvencem Asimov *Alapítvány* sorozata. A filmek közül nagy hatással volt rám a *Ryan közlegény megmentése*. Zenében a kemény ritmusokat szeretem, de nagy élvezettel hallgatom *A tenger* című Debussy-művet. A hobbjaim a fotózás és az elektronikus áramkörök építése, sajnos egyre kevesebb időm jut ezekre. ●

Már működik a magyarországi NFIU

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, NFIU

Egy új elemmel bővült a Magyarországon működő nemzetközi katonai szervezetek száma. Hét másik közép-kelet-európai államhoz hasonlóan már hazánkban is működik az a katonai egység, amely egy esetleges fenyegetettség esetén a NATO-erők bevonulását, elhelyezését és továbbmozgatását koordinálná. A Magyarországra települő NATO Erőket Integráló Elem (NFIU) működéséről a szervezet magyar parancsnokával, Garas László ezredessel beszélgettünk.

○ Egy elképzelt szituáció szerint térségünkben egy olyan katonai-politikai helyzet áll elő, amely a NATO-erők azonnali bevetését igényli. Egy ilyen esetben az Önök szervezetének mi lenne a feladata?

Garas László: Magyarország nemzeti katonai stratégiája szerint az ország védelme a nemzeti önerő és a szövetség ereje által biztosított. Ha hazánkat konkrét katonai fenyegetettség

érné, akkor erre először a nemzeti erők válaszolnának, majd amennyiben ezek ereje nem elegendő, Magyarország kérésére a NATO nagyon magas készenlétű erői reagálnának. Az köztudott, hogy az ország katonai képessége egy nagyobb méretű válság esetén nem elegendő a teljes művelet sikeres végrehajtásához, ezért ebben az esetben a szövetségeseket segítségül kell hívni. Az NFIU-nak ebben nagyon fontos szerepe »

van, mondhatni, hogy mi vagyunk a NATO-erők gyors és szervezett beérkezését lehetővé tevő szervezet. A NATO térben és időben előretolt vezetési elemei vagyunk: a szövetséges erők fogadásának, állomásoztatásának és továbbmozgatásának koordinációs feladatát látjuk el egy ilyen helyzetben.

○ **A NATO speciális erőinek gyors beérkezése úgy tudom, hogy 48 órát jelent. Vagyis legalább eddig kellene a nemzeti erőnek kitartania?**

G. L.: A Nagyon Magas Készenlétű Összhaderőnemi Kötelék (VJTF) leggyorsabb elemei 48 órán belül bevetethők azon NATO-tagállamok területén, ahol a fenyegetettségi szint azt indokoltá és szükségessé teszi. Ez nem azt jelenti, hogy az összes kijelölt erő meg is érkezne két nap alatt. Első körben például a légierő és a különleges műveleti alegységek érkeznének meg, de nem sokkal ezután követnék őket a szárazföldi erők is, a legkedvezőbb feltételek esetén mintegy öt nap alatt. Mindehhez rendelkezünk kell olyan előrejelzésekkel (Indications and Warnings), ami lehetővé teszi a politikai és a magas szintű katonai döntések megfelelő időben történő meghozatalát a katonai erő alkalmazására.

Az NFIU ehhez is hozzájárul: mi vagyunk a NATO szemei és fülei. Már békeidőben megfigyeljük a „helyzetet” és annak változását.

○ **Az, hogy ma már a térség nyolc országában van jelen az NFIU, azt is jelenti, hogy a fenyegetettség egyre valószínűbb?**

G. L.: Az NFIU-k létrehozása az egyik hosszabb távú válaszlépése volt a NATO-nak a 2014-es ukrajnai eseményekre. Korábban ilyen szervezetek soha nem léteztek a szövetségi együttműködésben. A három évvel ezelőtti walesi csúcstalálkozón a tagállamok képviselői elfogadták a Szövetséges Készenléti Akciótervet, amelynek fontos részei a VJTF-ek mellett a többnemzeti vezetésirányítási elemek, az úgynevezett NFIU-k (NATO Force Integration Unit).

○ **A sajtóban azt lehetett olvasni, hogy egy jelentős NATO-erő érkezett a közelmúltban Lengyelországba. Ennek koordinálását az ottani NFIU végezte?**

G. L.: A NATO-erők beérkeztetésének előkészítése zajlik jelenleg is, amelyben jelentős szerep hárul a lengyel NFIU-ra. Ennek a folyamatnak egy részét a mi parancsnokságunk egyik tagja is megtekinthette személyesen, hogy lássuk, hogyan történik mindez a gyakorlatban. Ezenkívül a lengyel társzervezetünknek a tavalyi, több tízezres létszámú Anaconda 2016 hadgyakorlat szervezésében is nagy szerepe volt. Ez a fajta támogató tevékenység is a feladataink közé tartozik.

○ **A magyarországi NFIU tavaly szeptembertől működik aktívan. Mi történt azóta?**

G. L.: Első körben hat tagállam (Észtország, Lettország, Lengyelország, Litvánia, valamint Bulgária és Románia) területén jöttek létre ezek az egységek. Magyarország 2015 februárjában kérte hivatalosan a NATO-t, hogy nálunk is jöjjön létre ez a szervezet. A székesfehérvári központú NFIU felállítása folyamatban van: a nemzeti kezdeti készenlétet tavaly júniusban értük el, és szeptemberben aktiválták a szervezetet mint nemzetközi katonai parancsnokságot. Ekkor váltunk a NATO haderőstruktúrájának részévé. A kezdeti készenlét idén január 1-jére valósult meg, a teljes műveleti képességünket pedig várhatóan júniusban érjük el.

○ **Ez egy teljes egészében NATO-irányítás alatt lévő szervezet, de mégis magyar területen, a Magyar Honvédség egyik laktanyájában működik. Nem okozhat-e ez problémát a vezetésben?**

G. L.: Ez nem szabad, hogy problémát okozzon. Nekem volt szerencsém személyesen is megtapasztalni, hogy az eddig felállított NFIU-k esetében a nemzeti és a szövetséges rendszer hogyan működött együtt. Jogi értelemben ez egy nemzetközi katonai parancsnokság, a NATO haderőstruktúrájának része, a parancsnoki láncban a szövetségi rendszerhez kötődik. A magyar vezetési rendszerbe, ha csak tisztán jogi szempontból vizsgáljuk, közvetlenül nem kapcsolódunk be, de nyilvánvalóan ezer szállal kötődünk hozzá.

Azért is hozták létre ezeket a kis létszámú szervezeteket, hogy összekapcsolja a NATO-erőket és a nemzeti képességeket. Ezért nyilvánvalóan együtt kell működnünk a nemzeti parancsnokságokkal is. A Székesfehérvárra települő NFIU-t Magyarország biztonságának erősítése miatt hozták létre.

○ **Nekem úgy tűnik, hogy ez egy klasszikus példája a nemzetközi együttműködésnek.**

G. L.: Valóban így van, hiszen most már nyolc országban működik NFIU és egy-egy szervezeten belül is többnemzeti parancsnokságokról beszélhetünk. 42 törzstiszt dolgozik a magyarországi szervezetben, ebből jelenleg 11-en külföldiek. Egy olasz tiszt a helyettesem, mellette van német, amerikai, szlovák, lengyel, spanyol és litván nemzetiségű kolléga is.

○ **Hogyan lehet ezt a soknemzetiségű „társaságot” hatékonyan összetartani?**

G. L.: Én nagyon szeretek nemzetközi környezetben dolgozni, mert ebben a formában lehet a legtöbbet tanulni. A kommunikációval ma már nem lehet gond, az angol nyelvet nyilvánvalóan mindenki beszéli. Bár különböző nemzetekről

van szó, az eljárásrend egységes, amit többnyire egyformán ismerünk. Mivel még az előkészítés szakaszában járunk, mi is egyfajta tanulási fázisban vagyunk. Egy kollektív tudásbázist kell kialakítanunk a teljes műveleti képesség eléréséhez.

○ Milyen anyagi forrásokból működik a szervezet?

G. L.: Az NFIU létrehozásának, felállításának költségeit 80 százalékban a NATO, 20 százalékban Magyarország biztosítja. Ez azt is jelenti, hogy aránylag kis ráfordítással jelentős képességnövekedést érhetünk el. A szervezet fenntartása azonban már teljesen nemzeti feladat.

○ A korábbi nemzetközi tapasztalatai alapján a Magyar Honvédséget mennyire ismerik el szakmailag a NATO-n belül?

G. L.: Az én meglátásom szerint teljesen pozitív a megítélésünk. 2001 és 2004 között szolgáltam a NATO akkor egyetlen gyors reagálású hadtesténél, az HQ ARRC-nál, ahol az a hír járta, hogy a volt szocialista országok közül a mi katonai képességünk, tudásunk a legjobbak között van. Ez annak is köszönhető, hogy már a NATO-csatlakozás előtt is részt vettünk fontos kiképzéseken, gyakorlatokon és iskolarendszerű képzéseken.

○ A teljes műveleti képesség elérését június elejére tervezik. Ehhez minek kell megfelelni?

G. L.: Május közepén egy értékelő gyakorlaton veszünk részt, amelynek a megszervezése hazánk feladata. A tervezés folyamata már beindult, és a gyakorlaton remélhetőleg nemcsak az NFIU, hanem minden olyan nemzeti vezetési elem is részt vesz, akikkel adott esetben az éles műveletek során is együtt kell majd működnünk. Azt kértem a gyakorlat tervezőitől, hogy olyan helyzetet szimuláljanak, amely a lehető legközelebb van a valósághoz. Ez vonatkozik például a beérkező erők létszámára, vagy a mozgatni kívánt anyag mennyiségére is. A teljes készenlét elérésének konkrét kritériumai vannak, amelyeknek meglétét és betartását egy közös, NATO-nemzeti ellenőrző csoport kontrollálja majd.

○ Mennyi időre szól az NFIU-k mandátuma?

G. L.: Nagy valószínűséggel háromévente méri majd fel a szervezetek teljesítményét. Most a legfontosabb cél a teljes készenlét elérése. Azonban sok minden függ attól is, hogyan

Garas László

Kedvenc film • Apollo 13

Kedvenc zene • klasszikus zene

Hobbi • antikvitás, kertészkedés

névjegy

alakul a politikai és katonai helyzet a világban és térségünkben. Egy NATO katonai szervezet parancsnokaként az a szándékom, hogy a teljes készenlét elérését követően a felkészültségi szintünket úgy tartsuk fenn, hogy bármikor megfeleljünk a részünkre megszabott küldetésnek: „az NFIU tegye lehetővé a NATO nagyon magas készenlétű erőinek és az azt követő erőknek a gyors telepíthetőségét” a befogadó nemzet területén. ●

Romló kilátások a biztonságpolitikában

SZÖVEG: DR. KAISER FERENC ÉS DR. TÁLAS PÉTER egyetemi docensek

FOTÓ: AP, EPA

Milyen lesz a világ 2017-ben? Olyan, mint 2016-ban, csak egy kicsit rosszabb. Fokozódó, a tavalyi évhez képest még komolyabb biztonságpolitikai kihívásokkal kell szembenéznünk idén is.

Túl sok jó dolgot, legalábbis a globális biztonsági környezet alakulása kapcsán nem remélhetünk a 2017-es évtől. Azok a negatív trendek, amelyek a biztonság klasszikus öt szektorát – politikai, katonai, gazdasági, társadalmi és környezeti –, valamint a lényegében önálló hatodik szektorra váló kiberbiztonságot érintették, nem változnak, sőt inkább romlanak. Mivel Földünk biztonsági környezete lényegében egy összefüggő rendszert alkot, a legtöbb káros hatás – direkt vagy indirekt módon – hazánk biztonságára is befolyást gyakorol. Jelen írás az idei év legfontosabb kockázatait, kihívásait és fenyegetéseit, illetve azok hatásait igyekszik csokorba szedni.

A legfontosabb globális biztonsági kihívás továbbra is a Föld népességének jelentős, bizonyos régiókban robbanásszerű növekedése. Bolygónk lélekszáma 2017. január 19-én nagyjából 7 milliárd 478 millió fő volt, csak addig a napig – azaz alig több mint két hét alatt – 4,3 millió fővel nőtt idén a Föld lakossága a 2016-os évhez képest. Év végére pedig közel 83 millióval leszünk többen, mint január 1-jén. Tovább fokozódik az urbanizáció is, bolygónk lakosságának immár több mint 54%-a – közel 4,1 milliárd fő – városokban él, mintegy 70 millió fővel fog nőni a városi népesség 2017-ben. Ez a növekedés elsősorban a harmadik világ nyomornegyedeiben fog realizálódni. A túlnépesedés azonban csak globálisan igaz, jelentős régiókban – főleg a fejlett világ országaiban – tovább öregedik és fogy

a lakosság. Egyszerre vannak tehát jelen bolygónkon egymással teljesen ellentétes társadalmi problémák. A Föld fejlett felében az előregedés jelent egyre komolyabb gondokat. Nőnek az egészség- és a nyugdíjbiztosítás költségei, egyre komolyabb terhet rakva az arányaiban egyre kisebb aktív népesség vállára. A kevésbé szerencsésebb vagy másként balszerencsés régiókban ellenben túl sok – lényegében kezelhetetlenül magas – a fiatalok aránya. Egyes országokban a 14 éven aluliak aránya megközelíti az 50%-ot. Mit jelent ez az adott társadalmak számára? Az oktatás, a munkaerőpiac, sőt az egészségügyi rendszer sem képes ennyi embert felvenni. Jövő és életkilátás nélküli fiatalok százmilliói állnak „ugrásra készen” főleg Afrikában és Ázsiában, de Latin-Amerikában is. A kommunikáció, az információáramlás globális forradalma pedig minden szükséges ismerettel felruhazza őket ahhoz, hogy megkíséreljék a gazdaságilag fejlettebb, normális életkilátással kecsegtető térségekbe való eljutást, sőt egyre könnyebb, korszerűbb, hatékonyabb és olcsóbb eszközök kerülnek a piacra. Ebből a szempontból Európa többségében már-már önvészélyesen nyitott és befogadó társadalmi különösen veszélyeztetett helyzetben vannak. Észak-Amerikát, Ausztráliát és Új-Zélandot nagyrészt megvédi az „óceánpajzs”, Japánt hagyományosan bezárkózó kultúrája, Oroszországot, Kínát és az arab világ gazdagabb országait pedig különböző szigorúságú, de alapvetően diktatórikus, tekintélyuralmi politikai berendezkedésük. A világ nyomorgó népességének zöme számára tehát egyedül Európa jelent esélyt arra, hogy esetleg kitörjön a reménytelenségből, maga mögött hagyja az állandó életveszélyt.

A migráció természetesen nem csak a túlnépesedéshez, illetve az információs forradalomhoz köthető. Azonban – sajnálatos módon – a többi befolyásoló hatás esetében sem várható jelentős javulás (inkább csak romlás) a 2017-es évben. A klímaváltozás nem fog leállni, fokozódik a felmelegedés. A legtöbb előrejelzés egyetért abban, hogy az idei év még melegebb lesz, mint a tavalyi, amely a meteorológiai mérések kezdete óta a legmelegebb volt. A klímaváltozás – illetve az azt jelentős mértékben okozó környezetszennyezés – elleni globális fellépés esélyeit pedig nem kis mértékben csökkenti, hogy Donald Trump amerikai elnök meglehetősen ellentmondó, de semmiképpen sem pozitív kicsengésű nyilatkozatokat tett ebben a kérdésben. A klímaváltozás hatásai – hőség, az édesvízkészletek, termőföld, illetve az ökoszisztéma pusztulása – főleg azokban a régiókban – Afrika, Közel- és Közép-Kelet, Délkelet-Ázsia, illetve Latin-Amerika – jelentősek, amelyek népessége a leggyorsabban növekszik. (Itt ordító igazságtalanságról van szó, hiszen a legnagyobb szennyezők többségét – USA, Európai Unió, Oroszország, Kína – kevésbé érintik a negatív hatások.) A fegyveres konfliktusok terén sem várható jelentős áttörés. Az orosz hibrid háború (hódítás) egy alacsony intenzitású, de Ukrajna számára pusztító gazdasági, politikai és társadalmi hatású konfliktust állandósított hazánk szomszédságában. Ez Damoklész kardjaként lebeg a balti államok és Lengyelország fölött, folyamatosan mérgezve a NATO és az EU viszonyát Oroszországgal. Az arab tavasz >>

következtében összeomló vagy meggyengült államok romjain kialakuló hatalmi vákuum következtében állandósultak a harcok Líbiában, Szíriában, Irakban és Jemenben, s a térség többi országának stabilitása is gyenge lábakon áll. A 2016-os év tagadhatatlan sikerei ellenére az Iszlám Állam még mindig létezik, s valószínűleg – maximum nevet váltva – egy év múlva is jelentős fenyegetést jelent a nyugati kultúrkör államai, állampolgárai számára. A szervezet ráadásul stratégiát váltott, minél jobban szorongatják magterületein (Irakban, Szíriában és Líbiában), annál inkább igyekszik támadásokat elkövetni Európában, Törökországban vagy az Oroszországi Föderációban. (A célterületek lakosságát ráadásul Földünk bármely régiójában, nem csak otthon támadhatja.) Esetleges összeomlása pedig a hazatérő önkéntesek miatt képzett harcosok és potenciális terroristák ezreit zúdíthatja a világra. A globális terrorfenyegetettség biztosan nem fog csökkenni az idei évben sem. Azt azonban nem árt megjegyezni, hogy egyfelől a legtöbb támadás az iszlám világhoz köthető, de az áldozatok több mint 90%-a is muszlim. Másfelől nem csak iszlamista terrorcsoportok léteznek. Több más – Európában ugyan kevésbé ismert – fegyveres konfliktus zajlik bolygónkon, például a mexikói polgárháború a kormány és a drokartellek között. Ezek többségében sem várható lényeges javulás, pláne nem tartós megbékélés, stabilizáció és újjáépítés. Különösen igaz ez Afrika szubszaharai részére, ahol a csökkenő erőforrások és a gyorsan növekvő népesség miatt egymást érik az elképesztő brutalitással vívott „élettér”-konfliktusok az ivóvízért és termőföldért.

Ha a világgazdaság ideai várható trendjeit szedjük csokorba, akkor sem rózsás a kép. Világszerte feszülten figyelik – az önmagához képest – lassuló kínai gazdaságot, amelynek esetleges válsága azonnal globális hatásokat generálna. A másik meghatározó gazdasági központ, az USA esetében nagy kérdés a „Trump-faktor”. Ha az új elnök maradéktalanul betartja választási ígéreteit, akkor könnyen kirobbanhat egy Washington–Peking, USA–Európa

gazdasági „világháború”, amelynek hatásait bolygónk minden országa megérezné. Szűkebb biztonsági környezetünkben az EU, illetve tagországainak gazdasági kilátásai is vegyesek. A déli tagállamok – Görögország, Spanyolország, Olaszország – válsága állandósulni látszik, ráadásul a migrációs nyomás is elsősorban őket érinti, hiszen a Földközi-tenger felől ők a fő belépési pontok. A brexit egy komoly befizetőtől fosztja meg az Uniót, amely számára az Egyesült Királyság kiválása egyébként is komoly presztízsveszteség, és politikai, különösen pedig katonai súlyát jelentősen csökkenti. Ha a britek kilépése révén London nyer, akkor más országok számára is reális alternatíva lehet ez a lépés, így Brüsszelnek egyfelől elemi érdeke, hogy „büntesse” a briteket. Ám ez jelentős konfliktust generálhat Európán belül is, így a kilépési tárgyalások elhúzódó, mindkét fél számára fájdalmas sebeket okozó folyamatot fognak jelenteni.

Idén tovább fognak növekedni a globális vagyoni egyenlőtlenségek. Egyre kevesebb nagyon gazdag ember kezében fog összpontosulni az anyagi javak döntő többsége. A fejlett világban egyre jelentősebb problémát fog jelenteni a középosztály lecsúszása, míg a fejlődőben egy új középosztály születik. A nyugati világban az átlagemberre zúduló információáradat növeli a társadalmak fenyegetettségérzetét. A fogyasztói társadalmaknál a fölösleges, presztízstermékek iránt generált birtoklási vágy miatt növekszik a leszakadó középosztály frusztráltsága. Az öregedő társadalmak lakossága egyre nehezebben birkózik meg az információs társadalom kihívásaival, ezen a téren tájékozottságuk egy óvodáséval sem ér fel. Mindezek kombinálva azzal, hogy egyre nagyobb arányban élnek ezekben a társadalmakban más bőrszínű, más kultúrájú, vallású emberek, veszélyes gyűleleget alkot. Európában egyenesen reneszánszát éli a szélsőjobboldal, s ezt a támogatottságot a rendszeresen bekövetkező iszlamista támadások fokozatosan növelik. ●

„Különösen az oktatásban és továbbképzésben lenne szükség hatalmas ugrásra”

Közgazdászok az idei gazdasági kilátásainkról

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A magyar gazdaság állapota a nemzetközi hitelminősítők értékelése szerint is javuló tendenciát mutat, de számos ponton – így például a versenyképesség területén – nagy előrelépésre lenne szükség. Mindehhez több pénzt kell fordítanunk a humán tőke fejlesztésére, be kell fektetnünk az oktatásba, az egészségügybe és az innovációba – vélekednek az általunk megkérdezett közgazdászok. A tavalyi eredményekről és az ez évi kilátásokról kérdeztük az NKE oktatóit: Prof. Dr. Csath Magdolna egyetemi magántanárt és Prof. Dr. Lentner Csabát, a Közpénzügyi és Államháztartási Intézet vezetőjét.

○ Tavaly novemberben az egyik nagy hitelminősítő, a Moody's befektetésre ajánlott kategóriába sorolta hazánkat. Minek köszönhető ez, és mennyire jelzi a magyar gazdaság állapotának javulását?

Csath Magdolna: A hitelminősítők egy adott ország gazdasági helyzetét alapvetően abból kiindulva elemzik, hogy különböző mutatókkal mérve ott mennyire kockázatos állampapírt vásárolni. Ennek függvényében leginkább az államháztartási hiány és az államadósság GDP-hez

mért arányát, és a munkanélküliség alakulását vizsgálják. A magas hiány növeli az eladósodottságot, és gátolja az ország fejlődését, mivel erősen terheli a költségvetést, ami azt jelenti, hogy kevés pénz jut a jövő szempontjából fontos területekre, mint például oktatásra, innovációra és egészségügyre. De vizsgálják a hitelminősítők például a kormányzás stabilitását is. Nem elemzik azonban a társadalmi adatokat, például a béremelést vagy a várható élettartam alakulását, hiszen ezek a tényezők

a befektetők érdeklődési körén kívül esnek. Tehát a hitelminősítőktől kapott jó bizonyítvány még nem elég ahhoz, hogy teljes képet kapjunk a társadalmi-gazdasági helyzet alakulásáról. A jelenlegi felminősítés annak köszönhető, hogy a költségvetési hiány már hosszabb ideje 3 százalék alatt alakul, az államadósság bár lassan, de folyamatosan csökken, és javulnak a munkanélküliségi adatok is. A minősítők azonban arra is figyelmeztetnek, hogy a továbbfejlesztést gátolhatja az innováció rendkívül alacsony szintje, valamint az, hogy a magyar gazdaság túlzottan függ egy ágazattól, nevezetesen a járműipartól. Valószínűleg ez az oka annak, hogy egyelőre mindhárom hitelminősítőnél csak egy szinttel vagyunk a „bóvlistint” fölött.

Lentner Csaba: A magyar állampénzügyi rendszer stabilá, kiszámíthatóvá és fenntarthatóvá vált az elmúlt időszakban. Egyidejűleg van pénzügyi egyensúly és gazdasági növekedés, a fizetési-küls kereskedelmi mérlegünk pedig pozitív egyenlegű. Több mint ötven éve nem volt precedens arra, hogy e három fő makrogazdasági mutató egyidejűleg mutasson kedvező képet. A makrogazdasági folyamatok hátterében a nem konvencionális eszközökre épülő gazdaságpolitika áll. A hitelminősítők kedvező besorolása pedig hazánkat a még olcsóbb állam működéshez segíti hozzá, bár a magyar államkötvényekre az elmúlt években is folyamatos, sőt emelkedő mértékű kereslet volt. Magyarország Európában elsőként szakított a neoliberális elvárásokkal.

○ A felminősítés mekkora mozgásteret jelent majd a magyar gazdaság számára a következő időszakban?

Cs. M.: A harmadik felminősítés azért volt jó hír, mert vannak olyan hosszú távú befektetők, például a nyugdíjalapok, amelyek csak olyan ország állampapírjaiba fektethetnek be, amelyeket mindhárom minősítő befektetésre ajánlottanak íté meg. A befektetők már hosszabb ideje biztonságosnak találták a magyar állampapírokat, ráadásul nálunk még mindig jó kamatokat lehet kapni a befektetésekre. Így aztán eddig is bőven akadtak érdeklődők, az utóbbi időben már egyre gyakrabban hazaiak is. Ma már 20 százalék körül van a hitelekben belül a forintalapú, illetve a hazai kézben lévő befektetés. Ez jelentősen csökkentette a nemzetközi piacoktól való függőségünket.

L. Cs.: A gazdasági mozgástér kedvezőbb lesz, de nem túloznám el a mértékét. Az államkötvényeink vásárlása ugyan egy-két tized százalékkal olcsóbbá válik, bár a Magyar Nemzeti Bank következetes monetáris politikája következtében az állampapírpiazi referencia hozamaink így is nagyon jók, sőt a rövid lejáratú államadósságunk a 2011. évi 40 milliárd euróról mára 18,4 milliárdra csökkent, vagyis 6 év alatt 60 százalékos a javulás.

○ Az államadósság bár csökkent, de még így is elég magas a visegrádi országokéhoz képest. Ez mekkora hátrányt jelent számunkra, és hogyan lehetne azt dinamikusabban csökkenteni?

L. Cs.: 2010-ben a magyar államadósság a GDP 85 százaléka volt. Ez 2016 év végére 75 százalékra csökkent. Akik kevésnek tartják ezeket az eredményeket, megfedkeznek arról, hogy 2002 és 2010 között 52,7 százalékról 85 százalék közelébe emelkedett a magyar államadósság. Gazdasági bravúr, ami az elmúlt hét évben végbement, ráadásul az államadósságon belüli devizaarány a felére csökkent, amivel mérséklődött a külföldideviza-kitettségekünk.

Cs. M.: Az államadósság csökkent, de a jelenlegi mértéke még így is hatalmas hátrányt jelent, hiszen Magyarország minden évben óriási összegeket fordít hitel- és kamattörlesztésre. Ha ezeket az összegeket a gazdaság korszerűsítésébe, technológiai szintjének emelésébe, egészségügybe, oktatásba és a hazai kisvállalati szektor fejlesztésébe fektetnénk, akkor már régen sokkal jobb lehetne a helyezésünk a versenyképességi listákon, javulhatna a gazdaság szerkezete és az emberek életszínvonala, életminősége is. Az adósságcsökkentés legkényelmesebb módja, ha sikerül a hitelezőkkel megállapodni az adósság egy részének leírásáról. Ezzel azonban a lengyelekkel ellentétben nem éltünk a rendszerváltozáskor, így azt láthatjuk, hogy Lengyelország ennek is köszönhetően mára csaknem minden fontosabb mutató tekintetében megelőzött bennünket. De a megmaradt pénzt is jól használták fel: beruháztak, fejlesztették a kisvállalati szektort, jó felsőoktatást hoztak létre.

A nemzetközi piacokon nem olcsó bérrel, összeszerelő üzemek nagy állami támogatással való betelepítésével, hanem a tudásszektor fejlesztésével, a nemzeti gazdaság erősítésével akartak versenyezni. Ez a mi lehetőségünk is az adósság csökkentésére: az összeszerelő üzemek támogatása helyett a tudásszektor erősítése, a nagy hozzáadott értéket tartalmazó, innovatív termékeket és szolgáltatásokat előállító szektorok arányának növelése. A több munka nem lesz elég a hátrány behozásához, csak arra lesz jó, hogy kizsákmányoljuk még jobban magunkat,

és ezzel tovább rontsuk a társadalom egészségi állapotát. Nem többet és nem intenzívebben, hanem okosabban, kreatívabban kellene dolgoznunk minden területen.

○ A Magyar Nemzetnek adott interjúban több neves közgazdász úgy értékelt, hogy bár makroadatokat szintjén jól teljesített tavaly az ország, gazdasági téren hazánk kiszolgáltatottsága tovább nőtt. A járműipari termeléstől való függést 2016-ban sem sikerült megszüntetni, a többi iparág felzárkózása pedig még várat magára. A hazai cégek teljesítménye a hozzáadott érték tekintetében régiós összehasonlításban is alacsony, a legtöbb embernek munkát adó kis- és közepes vállalkozások helyzete pedig érdemben nem javult. Önök hogyan látják ezt?

Cs. M.: Ezek a problémák valóságok. Az NKE Jó Állam Kutatóműhelyében bemutattuk, hogy miért gond az, ha a gazdaság nem eléggé diverzifikált, azaz nem áll „elég sok lábon”. Ez egyrészt kiszolgáltatottságot jelent, másrészt nem teremt elég változatos munkalehetőséget a szakemberek számára. Hiszen az autóipari több műszakos összeszerelő munka nem vonzó munkahely sok ember, különösen a jól képzett fiatalok számára, akik így elvándorolnak az országból. Nekik ugyanis nemcsak a magasabb fizetés, hanem az értelmesebb, kreatívabb, alkotóbb munka is fontos. Éppen ezért lenne döntő szempont gazdaságunk dinamizálása, sokszínűségének növelése érdekében a hazai kisvállalati szektor megerősítése, hiszen ezen a területen valóban rosszul állunk. Az a tévhit él a politikusok fejében, hogy a hazai kis cégek számára a fejlődés csúcsa, ha a multik beszálítójává válhatnak. De az sem állja meg a helyét, hogy az a sikeres kisvállalat, amely képes növekedni és exportálni. A kisvállalatoknak nem kell feltétlenül növekedniük, elég, ha megbízhatóan kiszolgálják a hazai piacot jó minőségű termékekkel és szolgáltatásokkal, hozzájárulva ezzel az emberek komfortérzetének, életminőségének javulásához. Persze amelyik tud növekedni és sikeresen exportálni, az tegye!

L. Cs.: Magyarország – mint a posztszovjet térség országai jellemzően – kétarcú gazdasággal bír, egyszerre van jelen a látványos teljesítményeket felmutató nemzetközi-multinacionális vállalatvilág, és a belső rezidensek tulajdonolta kisebb tőkeerővel és likviditással bíró kis- és középvállalkozói szektor. Az elmúlt években a hazai kkv-k nálunk is sokat fejlődtek, a kormány megannyi kedvezményes adólehetősége, állami támogatások, sőt az MNB Növekedési Hitelprogramja támogatja a hazai szektort. Az eredmények és a kilátások önmagukért beszélnek: 2017-re a kkv-szektorunk árbevétel-növekménye 6,9 százalékban, profitnövekménye pedig 4,6 százalékban

prognosztizált. Látványos ez a fejlődési pálya, amelyet a kedvező adópolitika és a gazdaságpolitikai kiszámíthatóság, az alacsony inflációs és kamatkörnyezet egyaránt elősegít.

○ Sokan vetik fel azt a gondolatot is, hogy a magyar gazdaság teljesítménye jelentős részben az uniós támogatásoknak köszönhető, és majd 2020 után jön a feketeleves.

L. Cs.: Kétségtelen a pozitív hatásuk, de én nem túloznám el az EU-támogatások szerepét. Manapság több forrást kapunk, mint amennyit befizetünk a közös uniós kasszába, de a pozitív egyenleg árát megfizettették, sőt folyamatosan megfizettetik velünk. Gondoljunk csak az élelmiszeripar, a mezőgazdaság és számos ipari ágazatunk termelésből való kivonására, melyek helyére európai multinacionális cégek érkeztek, és az egykori magyar ipar által lefedett piacot máig is ellátják,

onnan jelentős profitot realizálnak. Ám mi is, mint más közép-európai ország, sorsforduló előtt állunk. 2010 óta a nem konvencionális eszközökre épülő válságkezelési politikánk sikert hozott, tehát végbement a fiskális konszolidáció és a monetáris rendszerváltás. 2020-tól azonban már mások lesznek a feltételek, a hazai erőfeszítéseknek nagyobb szerepük lesz. Még több képzett és egészséges munkaerőre lesz szükségünk, hiszen EU-támogatások nélkül csak saját magunkra számíthatunk. Addig kell egy erős hazai kkv-szektor és tudatos társadalmat kiépítenünk, helyzetbe hoznunk.

Cs. M.: Ha az ez évben rendelkezésre álló jelentős beruházási forrás okos és hatékony felhasználásával nem érjük el azt, hogy a későbbiekben a gazdaságunk saját erőből is ki tudja termelni az állandó fejlődéshez szükséges forrásokat, akkor baj lesz az EU-s pénzek megszűnése után. A világban ugyanis rendkívül gyors technológiai fejlődés zajlik, akár új ipari forradalomról is beszélhetünk. Ha ebből a fejlesztési források hiányában kimaradunk, akkor hosszabb időre a perifériára sodródhatunk. Különösen az oktatásban és továbbképzésben lenne szükség hatalmas ugrásra: az új ágazatok ugyanis együttműködésre, nyitottságra, állandó tanulásra, vitakészségre, lehetséges kreatív megoldások keresésére képes szakembereket igényelnek majd. A jelenlegi oktatási rendszerünk ezeknek a követelményeknek még nem igazán felel meg.

○ Az egyre jelentősebb munkaerőhiány nagy gondokat okoz már most is a foglalkoztatásban, és ennek a magyar gazdaságra nézve is vannak következményei. Mennyire jelent megoldást a minimálbér és a bérminimum emelése, és az ennek egyfajta kompenzációjaként felfogható járulékcsökkentés?

Cs. M.: Sajnos ezek nem előre gondolkodó, proaktív elgondolások, sokkal inkább az egyre romló

munkaerőhelyzetre reagáló lépések voltak. Valószínű, hogy a magasabb bérek itthon tarthatnak olyanokat, akik elmenni készültek, de hazahozni nem fogják a külföldre távozott, ott értelmes munkát végző és azzal jól kereső szakembereinket. Pedig erre lenne igazán szükség. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy ez a béremelés a 25. órában érkezett, akkor, amikor már a románokon és a bolgárokon kívül minden környező ország messze elhagyott bennünket. Tudjuk, hogy ma már nemcsak nyugatra, de Szlovákiába is járnak át magyarok dolgozni! A járuléksökkentés különösen a multiknak jön jól, éppen úgy, mint a társaságiadó-csökkentés is. Nagy szükség lenne arra, hogy végre ne esetlegesen alakítsuk az adórendszert, amivel azt egyre nehezebben követhető és egyre bürokratikusabbá tesszük, hanem „üres lappal” indulva tervezzük át a lehető legegyszerűbbre és leghatékonyabbra: olyanra, aminek fő célja a gazdaság mobilizálása, az energiák, az alkotókedv felszabadítása, az innováció bátorítása.

L. Cs.: Én a szelektív vállalati járulék- és adócsökkentés híve vagyok. Előbb-utóbb rákényszerülünk, hogy csak ott csökkentsük az adókat, ahol tényleges teljesítménynövekedés is van, tehát ne általánosan, ne minden vállalatnál történjen ez meg. Ugyanakkor azt gondolom, hogy a belső rezidensek által birtokolt vállalatok irányába még erősebb kormányzati preferenciákra lenne szükség.

○ **A béremeléssel együtt is a régió egyik legalacsonyabb bérszínvonala marad Magyarországon. Mi lesz így a versenyképességünkkel, amiben a nemzetközi felmérések végén kullogunk?**

Cs. M.: Európa legversenyképesebb országaiban a legmagasabbak a bérek. Ez arra mutat rá, hogy a versenyképesség valódi javításához felkészült, korszerű tudású munkaerőre és olyan munkahelyekre van szükség, ahol a képességeket hasznosítani is lehet. A legversenyképesebb országokban nem futószalagos, összeszerelő munkahelyek vannak, amelyeket éppen a költségek, közöttük a bérek minimalizálása céljából működtetnek a többségében külföldi cégek. Ezért versenyképességünk javításához először is javítanunk kell humán vagyónunk állapotát: be kell fektetni az oktatásba, az egészségügybe és az innovációba. Másrészről komolyan kell vennünk a magyar kisvállalati szektort: végre meg kellene látni a bennük rejlő fejlesztési lehetőségeket.

L. Cs.: A magyar munkavállalók 75 százalékos bérdeficitben vannak nyugat-európai társaikhoz képest. Ez az alacsonyabb bér nekünk versenyelőny is, hiszen számos befektető (Audi, Mercedes, GE) a bérköltségekből indul ki. De fontos, hogy a kormány minden

eszközzel, „pótlólagosan”, a multik bérpolitikáját is kompenzáló szándékkal segíti a munkavállalók helyzetét: családi otthonteremtési programokat indított, közmunkaprogramokat működtet, segíti a piaci alapú munkaerő-integrációt. A fejlettségünk jelenlegi szintjén, amit lehet, megtett a kormány, de idő kell, mire tovább javul a helyzetünk. A 2010 előtti gazdaságpolitika negatív hatásaitól csak lassan tudunk szabadulni. Túl mélyre süllyedtünk, míg versenytársaink szárnyaltak.

○ **Összességében mit várnak 2017-től, mely szektorok erősödhetnek?**

Cs. M.: Fejlesztési lehetőségeink szinte teljes mértékben függenek az EU-s pénzek felhasználásától, ezért a kormánynak nagy a felelőssége, hogy a rendelkezésre álló jelentős forrást mire és milyen hatékonysággal költjük majd el. Ha úgy, hogy közben modern ágazatok is születnek, illetve kinőhetnek sikeres magyar vállalkozások, tudásközösségek, egymáshoz kapcsolódó sikeres magyar vállalkozási csoportok, klaszterek, valamint központi kérdéssé lehet tenni a tudásszint növelését és az egészségi állapot javítását, akkor idén megteremthetjük a szerves és fenntartható fejlődés alapjait. Ehhez azonban túl kell lépni azon a gyakorlaton is, hogy az elért eredményeket alapvetően a GDP növekedésével mérjük, hiszen köztudottan korunkban ez a mutató már alkalmatlan a valódi fejlődés mérésére. Ezért komplexebb mutatószámrendszert kell alkalmaznunk, amely nemcsak a pénzzel mérhető dolgokat veszi számításba: a mennyiség mellett a társadalmi fejlődést, vagyis a minőségi változásokat is méri.

L. Cs.: A sikeres magyar pénzügyi konszolidáció és növekedési potenciál újabb lökést kell hogy adjon a közgazdaság-tudományok és az állampénzügyi tudományok fejlődésének is. Avítt eszmék reneszánszával, meghaladott teóriák további súlykolásával aligha érünk célba. A jó gazdaságpolitika lényege az, hogy nemcsak a gazdasági növekedést és a pénzügyi egyensúlyt célozza, hanem a társadalom életszínvonalát, megélhetését is segíti. A gazdaságpolitika tehát nem a vállalatokért, a gazdaságért van, hanem az emberekért, a családokért. Az a jó gazdaságpolitika, amely munkateljesítmény alapon több jövedelmet tud biztosítani. Az a jó gazdaságpolitika, amely az akaratérvényesítési képességén keresztül ráhatással van a munkáltatók bérdöntéseire, a munkaerőpiacon képes az eredményes koordinációra, ami munkahelyeket, megélhetési forrásokat teremt, kiszámítható, többletteljesítményre készítő adórendszert működtet. Azt várom, hogy ez a fajta magyar gazdaságpolitika a jövőben is fennmaradjon. ●

„Az egyetem csodálatos mivolta, hogy a hallgatók és az oktatók kölcsönösen hatnak egymásra”

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A történeti alkotmány szerepének erősödését szeretné elérni alkotmánybíróként is Horváth Attila, akit három másik társával együtt még év végén választott meg a Parlament az Alkotmánybíróság (AB) tagjává. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem jogtörténész intézetvezetője az egyetemen vállalt feladatait megtartva dolgozik majd az AB új bírójaként. Horváth Attilával a történeti alkotmány mellett az átfogó igazságtétel szükségességéről, a civilek szerepéről és az alkotmánybírák munkájáról is beszélgettünk.

○ Alkotmánybíróvá választását megelőzően három egyetemen is tanított. Van köztük fontossági sorrend?

Horváth Attila: Mind a három intézmény sokat jelent számomra, különböző szempontok miatt. Tanítani az ELTE-n kezdtem el, míg a Pázmánynak alapító tanára is vagyok. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem pedig azért is fontos szakmailag, hiszen itt egy intézetet irányíthatok, ami új kihívást jelent számomra. Talán ennek is köszönhető, hogy itt tudom legjobban megvalósítani szakmai elképzeléseimet egy tantárgy, egy önálló tankönyv és tematika megalkotásával. Sikerült egy modern, a legújabb követelményeknek megfelelő, a korábbi ideológiai kötöttségektől, berögződésektől teljesen mentes tananyagot kidolgozni. Ez azért nagy dolog, mert a jelenleg

használt könyvek többségében még mindig megtalálhatóak ezek az ideológiai maradványok.

○ Történésznek vagy jogásznak tartja inkább magát?

H. I.: Bár mindkét diplomával rendelkezem, elsősorban jogásznak tartom magam. Ez a sorrendiségben is tükröződik, hiszen először jogot tanultam, majd amikor a jogtörténeti érdeklődésem kezdett kibontakozni, elhatároztam, hogy beiratkozom a bölcsészettudományi karra is. A jogtörténet ugyanis egy nagyon érdekes területe a jogász szakmának.

○ Miért gondolja így? A hatályos jogszabályok mellett mennyire számítanak manapság a történeti aspektusok?

H. I.: Az, hogy egy országnak milyen a jogrendszere, a jogi gondolkodása, történelmileg nagyon erősen meghatározott.

Horváth Attila

Kedvenc film • A misszió (1986)

Kedvenc könyv • a történelmi témájú regények

Kedvenc zene • Liszt Ferenc művei

Hobbi • vitorlázás, foci

névjegy

Magyarországnak olyan demokratikus, alkotmányos hagyományai vannak, mondhatni olyan történelmi alkotmánya, amelynek segítségével a rendszerváltáskor természetes módon tudtunk visszanyúlni a történelmi múltunkhoz. Teljesen egyértelmű volt, hogy a nyugati demokrácia gyakorlatát és intézményeit kell alkalmaznunk, hiszen Magyarország mindig is Európa része volt. Az, hogy aránylag könnyedén tudtuk levezényelni a rendszerváltást, legalábbis a jogállami keretek kialakítását, nagyban annak

is köszönhető, hogy nem üres lappal kezdtük a történelmünket.

○ A negyvenévnvi szocializmus alatt azonban mégiscsak történt egy nagy szakadás a történelmi alkotmány folytonosságában.

H. I.: Ez az időszak egyértelműen zsákutca volt, de a korábbi alkotmányos emlékek akkor is ott voltak velünk, és sokszor búvópatakként a felszínre törtek. Amikor 1989-ben, a Nemzeti Kerekasztal-tárgyalásokon felmerült, hogy mely jogszabályokhoz nyúlhatnak majd az első szabadon választott parlament tagjai, Antall József későbbi miniszterelnök két korábbi jogszabályra hivatkozott: az 1848. évi harmadik törvénycikkre, a független felelős magyar kormányról és az 1946. évi első törvénycikkre, a köztársasági elnöki jogkorról. Ennek a két sarkalatos törvénynek a segítségével sikerült megfogalmaznunk az új alkotmányos berendezkedést, amely visszaállította Magyarországon az alkotmányosságot.

○ A hatályos jogszabályokkal szemben a történelmi alkotmányt nem is olyan könnyű értelmezni, hiszen nehezen megfogható a mibenléte.

H. I.: A történelmi alkotmánnyal való foglalatzkodásban az jelenti a nehézséget, hogy nem egy konkrét, modern szövegről van szó, hanem a több száz év alatt kialakult törvények, szokásjogi szabályok és gyakorlatok egységét jelenti, ami azonban folyamatosan változik is. De pontosan ez is a nagy előnye, hogy szerves fejlődés révén jön létre, sokszor akár észrevétlenül is.

Szerintem nagyon szerencsés nép az, amely rendelkezik történelmi alkotmánnyal. Az angolokat szoktam példaként felhozni, ahol emiatt nagyon erős az emberek jogtudata, hiszen olyan jogszabályok között élnek manapság is, amelyek között nagyszüleik, dédszüleik is éltek. Számukra a jogkövető magatartás ezért magától értetődő dolog. Nem azért tartja be valaki a jogszabályt, mert azt kötelezően előírták neki, hanem azért, mert egyetért vele és automatikusan követi.

○ Azért Magyarországon e téren még van hova fejlődünk.... »

„Én csak azt tudom mondani, hogy mi, akik most esküt tettünk a Parlament előtt, olyan szakmai múlttal rendelkezünk, ami szerintem bizonyítja függetlenségünket. Döntéseinket csak és kizárólag eskünk szellemében és az Alaptörvény felhatalmazása alapján hozzuk meg.”

H. I.: A 20. században sajnos folyamatos rendszerváltások voltak hazánkban, tehát mindig azt hallhattuk, hogy a múltat végképp el kell törölni. Az Alaptörvénynek éppen az az egyik nagy érdeme, hogy a történeti alkotmány visszaállításával a jogfolytonosságot is visszaállította. Azt mondja ki ugyanis, hogy az 1944. március 19-én elvesztett szuverenitásunkat 1990. május 2-án nyertük vissza azzal, hogy egy szabadon választott országgyűlés kezdett működni, amely szabadon alakíthatta ki az alkotmányát, és újra szuverén módon működhetett az ország. Az első kormány viszont nagyon nehéz helyzetet örökölt, hiszen rendezni kellett az elmúlt 40 év viszonyait. Egy ilyen helyzetben az a jó megközelítés szerintem, hogy a korábbi jóhiszemű jogszerzést respektálni kell, de a törvénytelen jogszerzésből eredő károkat helyre kell hozni. Ezért is került sor például a semmisségi és a kárpótlási törvények megalkotására.

○ Ugyanakkor a mai napig nem történt átfogó igazságtétel a rendszerváltás előtti időszakkal kapcsolatban. Pedig a környező, volt szocialista országok némelyikében láthattunk erre példát. Több mint negyed évszázaddal a rendszerváltás után kell-e ezzel még érdemben foglalkozni?

H. I.: Mindenképpen kell, hiszen ha megkésve is, de az emberek igazságérzetét helyre kell állítani. Ha ez nem így történne, jogosan érezhetnék, hogy nem mindig működik a jog és az igazságszolgáltatás hazánkban. Ennek az a rossz üzenete lenne, hogy egy diktatórikus rendszer megúszhatja a felelősségre vonást. Sajnos az átfogó igazságtétel nem történt meg, igazából még szimbolikusan sem. Az egyetlen nagy ügy, a Biszku-per is ítélet nélkül végződött. Ma már elég kevesen élnek azok közül, akiket érinthet a dolog, ők pedig már nem igazán vonhatók

felelősségre, a koruk és az egészségi állapotuk miatt. Vannak azonban olyan ügyek, amelyeket érdemes lenne vizsgálni. Ilyen például az, hogyan lehetett a 80-as években államilag támogatni terrorista csoportokat Magyarországon. A hírhedt terroristavezér, Carlos itt nyaralt nálunk, de egyetemeinken is tanulhattak terroristák. Ennek nem ártana komolyabban is utánanézni, hiszen itt semmiképpen nem beszélhetünk elévülésről. Nem melleleg ez a terrorizmus elleni mostani fellépésünket is határozottabbá tenné.

○ A kommunista múlt visszaéléseinek, bűneinek feltárására van egy szervezetünk, a Nemzeti Emlékezet Bizottság.

H. I.: A szervezet kiváló szakemberekből áll, akik szerintem meg is tesznek mindent, hogy eredményes legyen a múlt feltárása. Az eszközeik azonban nem kellően erősek, hatékonyak mindehhez. A lengyel társ szervezet munkáját például 27 ügyész is segíti. A történészeknek ugyanis nincs meg az a jogosítványuk és apparátusuk sem, ami elegendő lenne a valós eredményekhez.

○ Ön is több olyan szervezet munkájában vett részt, amelyek a múltbéli visszaélések feltárására vállalkoztak. Alapító tagja volt például a Civil Jogász Bizottságnak, amely a 2006-os eseményeket vizsgálta. Így utólag hogy látja, volt értelme a munkájuknak?

H. I.: A rendszerváltást követően ez volt az első olyan eset, amikor civilek kezdtek tényfeltárást, mert látták, hogy a hatóságok nem kellő hatékonysággal végzik a munkájukat. Szerintem a nemzetközi szinten is egyedülálló bizottság működésével sikerült azt bizonyítanunk, hogy magánszemélyeknek is van lehetőségük eredményeket elérni. Akkor működik ugyanis jól egy civil társadalom, ha van egészséges öntudata és önműködő

szervezete. Szerintem a civilek hihetetlen erőket tudnak megmozgatni. Jó példa erre a közvetlen lakóhelyem, a budapesti 16. kerület, ahol különösen hatékonyak a civilek. Részt vesznek iskolák alapításában, különböző programok megszervezésében, legutóbb például a Tóth Ilona Emlékház létrehozásában, kialakításában. Folyamatosan mozgósítanak, pénzt gyűjtenek, segítenek az elesetteken, a szegény embereken. Ez lenne a magyar jövő, hogy ne csak az államhatalom legyen az egyik és a magánszemély a másik oldalon, hanem a fának legyen törzse. Olyan világban élünk, amelyben nem elég az állam támogatására várni, hanem nekünk, civileknek is segítenünk kell egymást. A szocializmusban megszoktuk, hogy az állam tevékenykedik helyettünk, megmondják nekünk, hogy mi a helyes. Ezen a szemléleten sajnos még mindig nem léptünk túl teljesen. Pedig például az önkormányzatok is akkor tudnak jól működni, ha van egy erős civil hátterük.

○ **A modern democráciákban többféle olyan szervezet működik, amelyek feladata az államhatalom ellenőrzése, kontrollálása. Jogi értelemben ezt teszi az Alkotmánybíróság is?**

H. I.: Ez az egyik alapvető feladata, és a 20. század számos olyan eseménnyel szolgált, amely egyértelműen alátámasztja egy ilyen bírói szervezet létezésének jogosságát és szükségességét. Amíg korábban úgy gondolták, hogy amit a többség akar, az a jó, addig a múlt század már igazolta, hogy még a jó szándékú többségi törvényhozás is követhet el olyan „hibákat”, amiket valahogy orvosolni kell. Ezért van szükség egy olyan független, megfelelő jogi végzettséggel, rálátással, elméleti és gyakorlati tudással rendelkező szakemberekből álló jogi testületre, amely az esetlegesen előforduló anomáliákat kezelni tudja.

○ **Ha már a független szót említette, nem mindenki látja teljesen annak a testület tagjait, vagy magát az Alkotmánybíróságot.**

H. I.: Nemcsak Magyarországon, hanem a világban is ritkán van olyan kegyelmi állapot, amikor a politika egységesen felsorakozik valamilyen ügy vagy személy mögé. Én csak azt tudom mondani, hogy mi, akik most esküt tettünk a Parlament előtt, olyan szakmai múlttal rendelkezünk, ami szerintem bizonyítja függetlenségünket. Döntéseinket csak és kizárólag eskünk szellemében és az Alaptörvény felhatalmazása alapján hozzuk meg.

○ **Sokszor az látszik a médiában, hogy a taláros testület tagjai egyszer-egyszer üléseznek és hoznak döntéseket. Egy alkotmánybírónak napi feladatai is vannak?**

H. I.: Elég sűrű és megterhelő a feladat, amit végzünk, hiszen rengeteg ügyünk van. Keddenként vannak a teljes üléseink, amelyeken a testület mind a 15 tagja részt vesz. Emellett ötfős tanácsokban is dolgozunk, amire szintén készülni kell. Ezeken a tanácskozásokon nagyon komoly viták folynak, hiszen alaposan megrágjuk azt a témát, amiben döntéseket kell hoznunk.

Mindenki a saját szakmai tudásának legjavát próbálja beletenni ezekbe a határozatokba. Emiatt gyakran előfordul, hogy egy ügyet többször is megvitatunk, és csak ezt követően hozzuk meg döntésünket.

○ **Az aránylag gyakran megjelenő különvéleményeknek mi az igazi jelentősége?**

H. I.: Ezek nyilvánosságra hozatala nagyon fontos, mert a közvélemény látja, hogy a többségitől eltérő vélemény is megfogalmazódott, szemben az átlagos bírói ítéletekkel, hiszen ott csak a végső döntés lát napvilágot. Egyébként ezek a különvélemények a tananyag részét is képezik, mint például a halálbüntetés alkotmányellenességét kimondó döntéshez kapcsolódó különvélemények, amelyeket akkoriban a jogász szakma is nagy izgalommal olvasott.

○ **Számomra nem tűnik túl gyakorinak, hogy egy jogtörténész kerül az Alkotmánybíróság tagjai közé. Ez jelenthet egyfajta vérfrissítést?**

H. I.: Nem én vagyok az első jogtörténész alkotmánybíró, előttem már Balogh Elemér „kitaposta” ezt az utat. Az AB működésében sokféle megközelítési mód találkozik: vannak itt alkotmányjogászok, korábbi bírák és olyanok is, akik a jogbölcsélet vagy éppen a közigazgatási jog képviselői. Sokszor nem is lehet valamit csak egyetlen jogág szerint megítélni, meghatározni. Fontos például az is, hogy a jogszabályokat, jogeseteket bele tudjuk helyezni a történeti kontextusba, folyamatba. Itt van szerepe elsősorban a jogtörténészeknek.

○ **Gyakran előfordul, hogy olyan jól érvel az egyik alkotmánybíró, hogy meggyőzi a társait az igazáról?**

H. I.: Bár mindannyian büszke emberek vagyunk, de előfordul ilyen természetesen. Az eddigi tapasztalatom szerint az alkotmánybírák arra törekszenek, hogy meggyőzzék egymást, és ilyenkor szellemes riposztokat is lehet hallani.

○ **Az alkotmánybírói munka mellett marad még ideje tanítani? Azt többször is hangsúlyozta, hogy az oktatói munka a lételeme.**

H. I.: Muszáj egy kicsit visszább vennem az oktatói tevékenységből, ezért a Pázmányon már nem tanítok és nem vizsgáztatok. Az NKE-n azonban mindent viszek tovább, amit eddig csináltam. Szerintem az alkotmánybíróként szerzett tapasztalataimat is jól tudom majd használni az oktatás során. Az egyetem ugyanis attól több, mint mondjuk egy főiskola, hogy nemcsak egy rutint, gyakorlati tudást ad át, hanem a hallgatókat közvetlenül bevezeti szakmájuk műhelyébe. Közvetlenül azoktól hallják az előadásokat, vagy olvasnak könyvet, akik maguk is alakítják, fejlesztik a jogot. Az egyetem csodálatos mivolta az, hogy a hallgatók és az oktatók közösségéből sarjad ki, és kölcsönösen hatnak egymásra. Ha például megszületik egy alkotmánybíróági ítélet, én arról már másnap, első kézből adhatok információkat az előadáson. ●

SZÉCHENYI NYOMÁBAN

SZÖVEG: PODOBNI ISTVÁN

FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

„A Széchenyi-életmű páratlanul gazdag. Széchenyi történelmünk azon személye, aki a nemzet lelkületének, kultúrájának bázisán az ősök szándékát – korába illesztve – a leghatékonyabban meg tudta fogalmazni. Kossuth Lajost idézve: »Hazáját mondhatatlanul szereté [...] Ujjait a kornak üterére tette és megértette lüktetéseit. [...] Gróf Széchenyit a kor szükségeinek hatalma alkalmas percben ragadta meg. Ő korának nyelvéné lőn; ő a nemzet jobbjai gondolatának szavakat adott. És hatásának titka itt fekszik.« Széchenyi ma is egyesíteni tudja a nemzetet, nem osztja meg a magyarságot” – mondta a legnagyobb magyarról Buday Miklós, a Széchenyi Alapítvány elnöke, aki az interjú során bemutatta a Széchenyi-kutatásokat, valamint összegezte a 2016-os Széchenyi-émlékévet.

○ Milyen szervezetekkel igyekeznek művelni és fenntartani a Széchenyi-kultuszt?

Buday Miklós: Legelőször az Országos Széchenyi Kör jött létre. Amint a Széchenyi István Emlékmúzeumot létrehozták, dr. Környi Attila személyében egy olyan igazgatója lett, akit mélyen áthatottak a gróf gondolatai. Ő volt az, aki kihasználta a lehetőséget, és 1975-ben létrehozta az akkor szocialista brigádokban tömörülő civil szervezet formájában az első, Széchenyi nevét viselő mozgalmat. Egyre több brigád gondolta úgy, hogy nem akar „felszabadulás” vagy „vörös október” brigád lenni, így Széchenyi nevét választották. Közel 250 szocialista brigád viselte a nevét. Ők többségében a gróffal kapcsolatos rendezvényeket szerveztek, ellátogattak Nagycenkre, megkoszorúzták a területükön lévő Széchenyi-szobrot. Környi később elkezdte szervezni a gróf munkássága után érdeklődők közösségét, így alakult meg a Széchenyi Kör, körülbelül 2500

egyéni taggal. A következő szervezet a Széchenyi Társaság, amelynek megalakulása az 1980-as évek elején kezdődött, rendkívül nehezen, számos régi és új taggal. Pozsgay Imre támogatta a szerveződést, azonban az egyesületi törvény akkor ezt még nem engedte meg, így csak 1987-ben tudott létrejönni a társaság egyesületi formában. A Széchenyi Alap/Széchenyi Alapítvány gondolata 1985-ben fogalmazódott meg, amikor a Széchenyi Kör közgyűlés keretében lehajózott a Vaskapuhoz, és koszorút helyeztek el a Duna azon részén, ahol az emléktábla lehetett. A közgyűlés feladata az volt, hogy felkészüljenek Széchenyi születésének 200. évfordulójára, amihez a finansziális forrásokat meg kellett teremteni. Ekkor hoztuk létre – az egyesületi törvény előtt – közérdekű kötelezettségvállalás formájában a Széchenyi Alapot, a törvény megjelenésével pedig megalakulhatott a Széchenyi Alapítvány azzal a céllal, hogy anyagi háttérrel biztosítson az egyéni és közösségi Széchenyi-émlékapolásnak.

○ 2016-ot Széchenyi-émlékévvé nyilvánították a legnagyobb magyar 225. születésnapja alkalmából. Milyen előzményei voltak a gróffal kapcsolatos évfordulók megünneplésének?

B. M.: A három szervezet, az Országos Széchenyi Kör, a Széchenyi Társaság és a Széchenyi Alapítvány évtizedeken keresztül együttműködött, nemcsak a Széchenyi-emlékévek kapcsán, hanem az ezek közti időszakban is. A 200 éves születési évforduló 1991-ben volt, ahol sok eseménnyel igyekeztünk megemlékezni Széchenyiről, azonban ezek hatékonyságát csökkentette a rendszerváltás. A következő kerek évforduló a gróf halálának 150. évfordulója volt 2010-ben, amikor a választási harc dülta fel a közéletet. A választási napok pont a gróf halálának évfordulójára estek, így a régi kormánynak már nem, az új kormánynak pedig még nem volt lehetősége az emlékév szervezésében való részvételre. Ezt sajnáltuk, így az államot, illetve a kormányzatot a civilek mintegy 200 rendezvény keretében látták vendégül, és igyekeztek biztosítani az országos megemlékezés megfelelő formáit.

○ Hogyan értékeli az idei, 2016-os Széchenyi-emlékévet?

B. M.: Számomra az emlékév megítélése nem az alapján történik, hogy mennyit beszélnek Széchenyiről, mennyire emlékeznek meg a történelmi eseményekről, hanem hogy a Széchenyi-életműhöz viszonyítva mennyit ismert a magyar ember az emlékév előtt, és hogyan viszonyul a gróf személyéhez, s mennyire ismeri fel Széchenyi aktualitását és mondanivalóját az emlékév után. A 225 éves évforduló kapcsán reméltük, hogy az emlékév felhőtlen lesz, a témában érintett civil szervezetek és az állam képviselői jól együtt tudnak működni. 2014-ben megalapítottuk a civil emlékbizottságot, és az emlékbizottság megfogalmazta és közreadta a felhívását. Megkezdtek tárgyalásokat a minisztériumok és a grófhhoz közel álló intézmények vezetőivel. Ilyen volt például több egyetem, a Magyar Tudományos Akadémia, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala vagy a Balassi Intézet. Igyekeztünk lobbitevékenységet folytatni a felhívásunk szellemében, és kértük a minisztereket, hogy támogassák az állami emlékbizottság létrejöttét. Ettől függetlenül készültünk a megemlékezésekre, a különféle rendezvényekre: vetélkedők, előadások, koszorúzások, emlékhelyek felállítása stb. szervezésével. Mindennel, ami a civilek tehetségéből tellett, s felhívja a figyelmet Széchenyi személyére, teljesítményére, és példaként állítja a résztvevők elé. Sok kiváló rendezvény volt, azonban mégsem értékelem az emlékévet teljesnek, mert nem jött létre az állami emlékbizottság. Azonban sok együttműködő partner – például a Nemzeti Községi Egység – magas szinten vette ki részét programból, és nagyszerű rendezvényeket bonyolítottak le.

○ Milyen rendezvényekkel emlékezett meg az ország a gróf 225. születésnapjáról?

B. M.: A szeptemberi születésnap esemény-sorozatnak három fő nagy helyszíne volt: 20-án a szülővárosban a Magyar Köztársaság Bécsi Nagykövetségének közreműködésével tartottunk koszorúzást és megemlékezést. 21-én Nagycenken volt központi ünnepség, amelynek gerincét az Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpont és a Nagycenki Önkormányzat programjai képezték. Itt átadták a restaurált kastélyt, a felújított kastélykápolnát, és megújították a Széchenyi-kiállítást. 22-én pedig a Széchenyi Társaság szervezésében Budapesten volt koszorúzás, ünnepi emlékülés a Magyar Tudományos Akadémián, ekkor adták át a Széchenyi Társaság díjait is.

A születésnap előtt és után számos egyéb program is volt az emlékévben. Az Országos Széchenyi Kör vetélkedőt szervezett általános és középiskolások számára, továbbá több Széchenyit méltató konferencia is volt, amelyből kiemelném a pozsonyi konferenciát, amelyet a Szlovákiai Magyar Pedagógus Szövetség szervezett, ott 12-13 előadás hangzott el a szlovákiai magyar pedagógusok számára. Emlékiállítással is csatlakoztak a programokhoz: Rimaszombatban restaurálták és kiállították Holló Barnabás: *Az akadémia megalapítása* című nagyméretű gipsz domborművét, Alsóbodokon pedig egy helyi vállalkozó által működtetett magán középiskolában állítottak fel Széchenyi-emlékművet. Az írott életmű tekintetében kiadtuk a *Hitel mai magyar nyelven* című könyvet, így gördülékenyen olvashatóvá és befogadhatóvá vált a nemes gróf fő műve. Az Országos Széchenyi Kör *Széchenyi házhöz megy* címmel szervezett országszerte előadásokat. Meg kell említeni a Széchenyi családot, ők egy koncerttel nyitották a Széchenyi-emlékévet a Magyar Tudományos Akadémián. Széchenyi Kálmán sokéves munkával összegyűjtötte Széchenyi Imre kompozícióit, továbbá a Széchenyi család művészeinek különböző zeneműveit. A felhívás következtében nagyon sok – tőlünk független – rendezvény született, a legkülönbözőbb műfajokban emlékeztek a Kárpát-medencében Széchenyre az emlékév során.

○ Említette az NKE-t. Hogy látja, mennyire sikerült átadni Széchenyi ethoszát a jövő közszolgáinak?

B. M.: Számomra meglepetés volt, hogy az egyetem milyen nagy figyelmet fordított a Széchenyi-emlékévre. Kiváló affinitással komponálták meg a különböző eseményeket. Beillesztették az egyetem életébe, a különböző feladatai közé. Külön öröm számomra, hogy a Ludovika Szabadegyetemnek két vetülete is volt, hiszen a hallgatók speciális kurzusként vehették fel a tárgyat, amelyből vizsgáznuk is kellett, és emellett a környékbeli civil lakosok is részt vehettek az előadás-sorozaton. Sikernek értékelem, jelentős érdeklődést tapasztaltam a téma iránt. Figyelemre méltó

volt, hogy a szemeszter során tematika alapján dolgozták föl Széchenyi életművét, amely olyan sokrétű, hogy akár egy évet is lehetne ennek szentelni. Jelentős ismeretnővekedést eredményezett az előadás-sorozat. Azt viszont sajnálom, hogy kevés „széchenyista” látogatta az előadásokat, véleményem szerint az eseménysorozat súlyához képest nagyobb rekláмот kellett volna kifejteni a Széchenyi-szervezetek felé, hogy minél több

Széchenyi-tisztelőhöz eljusson az információ. Ez viszont semmit nem von le abból, hogy nagyon nagyra értékelem az előadás-sorozatot, továbbá azt is, hogy a díszterem Széchenyi nevét viseli, és számos rendezvény volt, ami a gróf életművével foglalkozott. Ami számomra nagy értékű, hogy azok számára, akik a közszolgálat területén fogják a munkájukat végezni, Széchenyi olyan példa lehet, amely akár a közszolgálatban részt vevők erkölcsi színvonalának jelenthet összehasonlítási alapot, illetve a közjót a Széchenyi-ismereteken keresztül jobban tudják képviselni. Van egy eszméje Széchenyinek, amely a közszolgálatra is irányul: „a tanútlan erény”. Vannak hősök, vannak élővasok, de a tanútlan erény jelenléte a társadalomban meghatározó és követendő példa lehet környezetünkben sokak számára. Az előadás-sorozatból talán valami megmarad a hallgatók emlékezetében, talán kerülnek olyan élethelyzetbe, ahol ezeket az ismereteket felidéznek és hasznosítani tudják. Én azt kívánám, hogy minden évben legyen Széchenyi-kurzus, amit akár filozófusi, akár katonai, stratégiai gyakorlata, akár közszolgálati, miniszteri példájának felelevenítése indokolhat. Ezen az egyetemen mindez kimondottan fontos!

○ **Hogy érzi, hogyan viszonyul az átlag magyar ember Széchenyi Istvánhoz? Mennyiben sikerült Széchenyiit megismertetni az emberekkel? Mennyire hat Széchenyi?**

B. M.: Nem igazán szeretek átlagemberről beszélni. Lehetne inkább azt mondani, hogy vannak olyan emberek, akik találkoztak Széchenyivel, találkoztak az életművének egy-egy részletével, és az magával ragadta őket. Ezek az emberek szerencsésnek tartják magukat. Ez később meglátszik a munkájukon, meglátszik a lényükön, hiszen van forrásuk, van példájuk. Ezek azok, akiket megérintettek Széchenyi gondolatai.

Sajnos nem igazán hat a társadalomra Széchenyi, akit ugyan a legnagyobbak neveznek, de letűnt kor letűnt emberek tartanak. Pár dolgot tudnak róla, de sajnos kevés igény van rá, hogy meg is ismerjék. Egyszer végeztem egy rövid felmérést, egy előadáson megkérdeztem, hogy milyen Széchenyi-műveket tudnak felsorolni. A tapasztalat az volt, hogy ötig mindenki eljutott, azonban a tízet senki nem haladta meg. Mély ismerethiány van... A második

világháborúval megszűnt az átfogó, tudományos igényű Széchenyi-kutatás. Amiről nem tudunk, az nincs. Legyen az tudomány vagy földben rejtőző kincs. Ha nem tudjuk, az nem létezik. A tudományban is valahogy így van, amiről nem tudunk, az nem hiányzik. Amit ismerünk, azt szeretni is tudjuk. Amit nem ismerünk, azt nem tudjuk szeretni. Mivel az 50-es évektől a 80-as évekig nem volt Széchenyi-kultusz, nem lehet szemrehányást tenni annak a két-három generációnak, amelynek az életéből ez a megismerő tevékenység kimaradt.

○ **Milyen jövőbeli kutatások, tervek, konferenciák vannak, amelyek Széchenyi István munkásságát hivatottak feltárni?**

B. M.: Szorgalmazom, hogy az államot, a nemzetet vonjuk be a Széchenyi-kutatás kiteljesítésébe, hiszen rengeteg feladat van még. Illő lenne, hogy a Széchenyi-életmű ennyi év után végre teljessé és hozzáférhetővé váljon. Ebben csak élesztő, gerjesztő szerepet vállalhatunk, hogy a 20. század közepétől megszűnt tudományos és átfogó kutatás ismét kezdetét vegye, teremtdjének meg ennek a forrásai, neveljék ki azokat a kutatókat, akik el tudják végezni a feladatokat. Egyik nagyobb projektünk a hungarikumsághoz kapcsolódik, hiszen 2014-ben gróf Széchenyi István szellemi hagyatéka hungarikum lett. Ez nemcsak Magyarországon hívószó, hanem külföldön is. Széchenyi idegen nyelvű irodalma is igen széles körű, azonban személyét és nagyságát még nem igazán ismerik külföldön. Ha nem is nagy példányszámban, de angol-német-francia nyelven a *Hitelt* meg kell jelentetni. Továbbá többször is igyekeztünk pályázni egy olyan konferencia megszervezésére, amely leltárszerűen kívánja feltárni a fehér foltokat a Széchenyi-életműben. Erről a célról nem tettem le, ezzel a nemzet még adósa a legnagyobb magyarnak és önmagának! ●

Karcolatok a könyvtárból

SZÖVEG: EGYETEMI KÖZPONTI KÖNYVTÁR ÉS LEVÉLTÁR
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Bonum Publicum új sorozatot indít, amely az egyetemi könyvtárral, gyűjteményeivel és különlegességeivel foglalkozik. A jelenleg öt telephelyen működő, és több mint hétszázezer dokumentumot őrző, gondozó szervezeti egység központja hamarosan a Ludovikán talál otthonra.

Mit csinál a könyvtár és benne a könyvtáros? A sztereotípiá szerint olvas egész nap, csöndben és nyugalomban. Nos, ez a valóságban nem egészen így van. A könyvtár tevékenységének jelentős része nem az olvasók előtt, hanem a háttérben, a feldolgozó- és kutatószobákban történik. Nincs ez másképp az egyetem könyvtárában sem, pontosabban könyvtáraiban, hiszen a szervezeti egység egyelőre még szétagoltan, öt telephelyen, hat épületben összesen 4785 m² alapterületen működik. Az NKE

Egyetemi Központi Könyvtára 2012. január 1-jével jött létre a három elődintézmény könyvtáraiból, majd az Egyetem Szenátusa 2015 októberében döntött az Egyetemi Levéltár létrehozásáról. Így a központi szervezeti egység immár Egyetemi Központi Könyvtár és Levéltár (EKKL) néven végzi munkáját a tudományos rektorhelyettes közvetlen alárendeltségében.

Az EKKL nyilvános állami egyetemi könyvtár. Az Országos Dokumentum-ellátó Rendszer szolgáltató könyvtára. Tagja

több hazai és nemzetközi könyvtári szakmai szervezetnek, mint például a Magyar Könyvtárosok Egyesületének, az Informatikai és Könyvtári Szövetségnek, a Magyar Országos Közös Katalógus Egyesületnek, és az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumának, valamint a LIBER-nek (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Association of European Research Libraries), amely Európa legnagyobb felsőoktatási és szakkönyvtári hálózata. Struktúráját jelenleg az Államtudományi és Közigazgatási, a Hadtudományi és Honvédtisztképző, valamint a Rendészettudományi Karok kari könyvtárai és az Egyetemi Levéltár alkotják, amely 2017. februártól egy új bajai könyvtári telephellyel bővül.

Az EKKL gyűjteménye jelenleg 731 839 dokumentumból áll. A gyűjteményben a legfrissebb szakirodalom mellett mintegy 10 ezer muzeális értékű könyv is megtalálható. Több mint húsz könyvtáros és két levéltáros kolléga látja el az egyetem közgyűjteményi szolgáltatásait, akik valamennyien diplomás, idegen nyelveket beszélő, a folyamatos magas színvonalú könyvtári szolgáltatások működtetése érdekében professzionálisan felkészült, a változásokra nyitott szakemberek. Többségük évtizedek óta szolgálja az egyetemi polgárokat, oktatókat és hallgatókat, illetve nyilvános könyvtár lévén, az érdeklődő, olvasni szerető állampolgárokat. 2016-ban több mint húszezer beiratkozott olvasója volt a könyvtárnak, akik több mint 35 ezer dokumentumot kölcsönöztek ki az év során.

Na de akkor mit is csinál a könyvtár? Többek között az egyetem igényeire igazodva tervezi meg a gyűjtemény gyarapítását, majd ennek megfelelően beszerzi, feltárja, majd kereshetővé teszi szabadpolcain és elektronikus formában is, illetve a jövő generációi számára megőrzi a könyvtári dokumentumokat. Ellátja az egyetemet magyar és idegen nyelvű könyvekkel, folyóiratokkal, adatbázisokkal. Egy komplex információs és tudásközpontként működik. A szakemberek munkájának eredményeként a könyvtárba járók már csak a végeredménnyel találkozhatnak, a könyvek

és folyóiratok ott vannak a könyvtári polcokon, interneten hozzáférhetőek a dokumentumok, kereshetők a katalógusban, és ha még ezenkívül bármi segítségre, információra van szükség, az olvasószolgálatban ülő könyvtáros készségesen segítséget nyújt az érdeklődő számára. A hagyományos szolgáltatásokon túl, mint a tájékoztatás, könyvtárközi kölcsönzés, szakirodalmi szolgáltatások, adatbázisok, MTMT feladatok stb. elektronikus szolgáltatásokat is nyújt, valamint általános és tematikus felhasználói képzéseket tart használóinak, segítve a digitális műveltségük szélesítését.

Az EKKL hozta létre és építi az egyetem repozitóriumát, a Ludovika Digitális Tudástár és Archívumot (LUDITA). A repozitórium nem csak az egyetem munkatársainak publikációit teszi teljes szövegükben hozzáférhetővé, hanem – az országban egyedülálló módon – az egyetemi tudományos kataszterben ezen oktatók, kutatók és doktoranduszok tudományos pályafutását is „menedzseli”. A könyvtár rendszeresen fogad egyetemi hallgatókat szakmai gyakorlatra, mentorálja későbbi tevékenységüket, az idők folyamán közülük többen lettek az EKKL munkatársai.

Az NKE által gondozott közigazgatás-fejlesztési operatív programok az egyetemi könyvtár számára is komoly fejlődési lehetőséget jelentenek. A KÖFOP-2.1.2.-VEKOP-15-2016-00001 „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” egyik alprojektje kifejezetten a közszolgálati szellemi vagyon fejlesztésére irányul, valamint arra, hogy az egyetem hozzáférhetővé tegye ezt a szellemi vagyont az érdeklődők számára. Ennek eredményeként teljeskörűen megújulnak majd a könyvtár szolgáltatásai és honlapja. A fejlesztések érintik a könyvtár informatikai infrastruktúráját, így hardver- és szoftverfejlesztések is lesznek. Kialakításra kerül két innovációs labor az oktató- és kutatómunka támogatása érdekében. Kezdetét veszi az egyetemi könyvtár muzeális értékű könyveinek digitalizálása és teljes szövegük elérhetővé tétele.

A levéltár működése is hamarosan új szakaszba lép: elkezdődött az egyetem és jogelődei levéltári anyagának, teljes iratanyagainak

„Számomra a könyvtár...

...az egyetem központja szellemileg és érzelmileg egyaránt. Egy szép és könyvekben gazdag könyvtár éke az egyetemnek, büszkesége minden egyetemi polgárnak. És ez ma sincs másképp, amikor az információk talán könnyebben, gyorsabban elérhetők a világhálón. Ott van minden, mi szem-szájnak kellemes, de nem tudja visszaadni a könyvek – különösen a régi könyvek – illatát. Akit a könyvek illata megcsapott, örökre rabja marad. Persze ma már ennél több kell, a könyvtár is felkerült a netre, onnan táplálkozik, oda táplálja a friss egyetemi információkat. Számomra így az ideális könyvtár egyszerre korszerű és egyszerre őrzője a Gutenberg-galaxisnak.”

Prof. Dr. Padányi József mk. dandártábornok,
tudományos rektorhelyettes

AZ EGYETEMI KÖNYVTÁR FÉLTVE ŐRZÖTT KINCSE

De bello contra turcas suscipiendo / Johannis Lauterbach. – Lipsiae: Excudebat Abraham Lamberg, 1595.

Juan Andrés (avagy Johannes Andreas) Maurus 1514 és 1516 között írta meg *Confusión o confutación de la secta mahomética y del Alcorán* című művét, amelyet már a 16. században számos nyelvre lefordítottak. Egyikük, Johannes Lauterbach von Noskowitz nem elégedett meg pusztán a mű latin nyelvre történő lefordításával, hanem tanulmányt is írt hozzá, amelyet a fordítás elé helyezett el a készítés során.

Juan Andrés feltehetően 1450 körül született Spanyolországban (Játivában), iszlám vallási jogtudós (fakíh), eredeti neve Ibn 'Abdallah. 1487-ben kikeresztelkedett és Valenciában pap lett. Részt vett a mórok katolikus hitre való térítésében, amely Granada 1492-es elfoglalását követte, arab nyelven prédikált Martin Garcia és Hernando de Talavera oldalán. A *Koránt* lefordította aragóniai nyelvre, azonban mára ez a fordítás elveszett. 1504-re már kanonoki rangra emelkedett Granadában. Élete fő műve a *Confusión o confutación de la secta mahomética y del Alcorán*, amely Valenciában jelent meg először Juan Joffre kiadásában, spanyol nyelven, 72 oldal terjedelemben. Juan Andrés azt várta írásától, hogy kételkedésre bírja a muzulmánokat valóságukkal kapcsolatban és megcáfolja az érveket, amelyeket a kereszténység ellen hoznak fel. A 16. század második felétől

leginkább azok használták alkotását, akik a mohamedán vallás ellen voltak.

Johannes Lauterbach von Noskowitz fordítását és tanulmányát 1595-ben adta ki Lipcsében Abraham Lamberg. A mű 269 oldal terjedelmű, az első 85 oldalon Lauterbach tanulmánya található, ebben rejlik az egész mű egyedisége és különlegessége. Létrejött az Európában zajló oszmán térhódítással magyarázható, ezt támasztja alá tanulmányának nagyobb betűkkel szedett záró kérdése is: Miért vágyik a török a Német-római Császárságra? A fordítás első oldalán az eredeti mű szerzőjének életéről is képet kaphatunk pár soros leírásban Lauterbachtól, az utolsó lapon pedig egy megjegyzés a nyomdásztól, miszerint ez a mű oktatási célra is felhasználható úgy, hogy közben nem sért meg senkit.

Napjainkra már csak kevés példány lelhető fel ebből a kiadásból. A WorldCat világméretű könyvtári katalógus szerint csupán 11 könyvtár büszkélkedhet ezzel az írással gyűjteményében, ezek a King's College London, a wolfenbütteli Herzog August Bibliothek, a francia nemzeti könyvtár, az augusburgi és nürnbergi felsőoktatási könyvtár, a regensburgi könyvtár, a müncheni Bayerische Staatsbibliothek, a párizsi Bibliothèque Mazarine, a lengyel nemzeti könyvtár, valamint a Yale és Illinois Egyetem könyvtára.

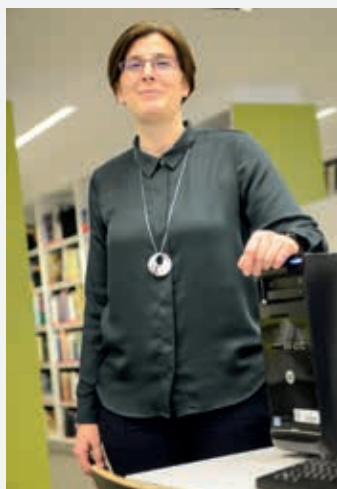
összegyűjtése és digitális feldolgozása a kereshetőség és a hozzáférhetőség érdekében. Az új integrált levéltári rendszer lehetővé teszi majd az iratok formai és tartalmi feltárását, valamint elektronikus elérhetőségét. A könyvtár fejlesztésének keretében – a kutatóműhelyek, az oktatók, kutatók számára – jelentős mennyiségű szakirodalmat szereznek be.

2017 nyarán pedig Ludovika Campus Projekt „eléri” az EKKL-t is: az Államtudományi és Közigazgatási, valamint a Rendszertudományi Karok könyvtárai a Ludovikára költöznek: több mint 140 ezer dokumentum kerül új helyére a szabadpolcos könyvtári terekbe és az alagsori tömörraktárba.

Az NKE a tulajdonosa az unikális Rendszerváltás gyűjteménynek, amelynek anyagai a közeljövőben elérhetővé és

kutathatóvá válhatnak a szélesebb közönség számára is a levéltári digitalizáció eredményeként. Az egyetemi könyvtárban egy egyedülálló Király Béla-gyűjtemény is található, amely a katonatudós által írt, illetve gyűjtött dokumentumokat, valamint az általa alapított – a közép-kelet-európai régió politikatörténetét elemző – Atlantic Research Institute kiadványait tartalmazza. Szintén az egyetemé egy 26 ezer dokumentumból álló Mueller Othmár robbantástechnikai különgyűjtemény is, amely a világon 1860 óta megjelent robbantástechnikai, valamint robbananyagokkal foglalkozó könyveket és egyedi kiadványokat tartalmazza.

Ezekről a magazin következő számaiban bővebben olvashatnak majd. ●

A könyvtár főigazgatói szemmel

„Amikor 1994-ben a továbbtanulás irányának nagy kérdése engem is megtalált, a tanítói pálya mellett döntöttem, és második szakként végeztem el az informatikus könyvtáros szakot. Ezen időszak alatt jöttem rá arra, hogy ez a szakma egy folyamatosan megújuló, izgalmas, kihívásokkal teli hivatás. A könyvtáros az emberekkel történő közvetlen kapcsolattartás során tudja

igazán felmérni a használók igényeit, amihez alakítja és fejleszti a könyvtári szolgáltatásokat a szakmai trendekkel összhangban. Ez a szolgáltatás egy multitalentummal rendelkező, magas szakmai kompetenciákkal bíró embert követel. Elindulva ezen az úton, pályám kezdetén Veszprém megyében, ahonnan származom, több különböző típusú könyvtárban dolgoztam. Ezt követően egy nagy „ugrással” a közigazgatás világában való munkára kaptam felkérést, ahol 8 évig dolgoztam. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkárságán részese voltam a könyvtári terület szakmai irányításának, hazai és uniós könyvtárszakmai fejlesztések kidolgozásának, jogszabályok és költségvetési tervek, valamint stratégiák elkészítésének. Fontosnak tartom, hogy folyamatosan fejlesszem tudásomat, ennek egyik állomása, hogy az ELTE BTK ITDI Könyvtártudományi Programjának doktorandusz hallgatója vagyok.

Egy idő után azonban úgy éreztem, hogy egyre inkább hiányzik a közvetlen szakmai munka és a könyvtári környezet.

2016 nyarán megpályáztam az egyetem könyvtárának főigazgatói posztját, amit sikeresen elnyertem. A munkámat szeptember végén kezdhettem meg. Azóta tudásommal és szakmai tapasztalatommal az egyetemi könyvtár információ- és tudásközponttá válását szeretném megvalósítani. Ebben a nagy ívű munkában maximálisan támaszkodni szeretnék az itt dolgozó nagy szaktudású és tapasztalatú könyvtáros közösségre.

A jövőben – főként a KÖFOP-projektnek köszönhetően – innovációink révén új távlatokat kívánunk nyitni az egyetem hallgatói, oktatói és a tudományos élet szereplői számára.

A másik nagy kihívás számomra a három nagy kari könyvtár költöztetése. Az Egyetemi Központi Könyvtár és Levéltár 2017 szeptemberétől a Ludovika épületén belül, majd várhatóan 2019-től a Magyar Természettudományi Múzeum területén kerül immár végleges, méltó, korszerű helyére. Az új helyszínen modern, infokommunikációs technikai eszközök és korszerű, olvasóbarát könyvtári enteriőr áll majd rendelkezésünkre. Felkészült munkatársaimmal közösen arra törekszem, hogy az egyetem polgárai számára 21. századi, magas színvonalú és minőségű szolgáltatást biztosítsunk.

5 év múlva, remélem, mindez már a hétköznapiak része lesz, és a gyakorlatban élvezhetjük hatását. Várhatóan egy újabb informatikai fejlesztés előtt fogunk állni, amely már egy teljesen más típusú, új platformon szerveződő könyvtári rendszer működését kívánja. Terveim szerint addigra már Minősített Könyvtár leszünk, ahol a minőség folyamatos biztosítása kardinális tényező. Szeretném, ha szervezetünk tovább bővíülhetne az új könyvtári szolgáltatások bevezetése érdekében, gondolok itt a kutatást támogató tevékenységekre, digitalizációra és rendszeres kompetenciafejlesztő tréningek megtartására.”

Sörény Edina
főigazgató

We Do IT!

– Úton a Smart University felé

SZÖVEG: PODOBNI ISTVÁN

FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

2017 januárjától új szervezeti egységben kerülnek összevonásra az egyetem informatikai fejlesztései és üzemeltetési feladatai Informatikai Igazgatóság néven. A KÖFOP-projekt informatikai fejlesztéseiről és az egyetem informatikai stratégiájáról kérdeztük Lakos István igazgatót.

○ Az Informatikai Stratégia Központ tavaly nyáron kezdte meg működését, januárban pedig már át is alakul Informatikai Igazgatósággá. Mi a szervezetfejlesztés háttere?

Lakos István:

Januárra elkészült az egyetemi informatikai hálózat áttekintése, amely nemcsak a jelen helyzetet tárta fel, hanem meghatározta azt a keretrendszert, azokat a célokat is, amelyek a stratégia alapjául

szolgálhatnak. A KÖFOP-projekt eszközeinek beérkezésével és az informatikai fejlesztések indulásával viszont a stratégia megalkotásáról az operatív, napi működtetésben is szerepet vállaló megvalósításra helyeződött a hangsúly. Ehhez olyan szervezetre van szükség, amely a hatékonyság mellett az innovatív megoldásoknak is teret ad. Ennek a célnak a teljesítésére az Informatikai Stratégiai Központ, megőrizve eredeti feladatait, a megvalósításban is fontos szerepet vállalva alakul át Informatikai Igazgatósággá.

○ Mit fognak látni a felhasználók, miben mérhető az igazgatóság működése?

L. I.: A végfelhasználói eszközök minőségi cseréje a leglátványosabb eleme az informatikai fejlesztéseknek, de korántsem a legértékesebb. Az igazán érdekes eredmények a háttérben, a szervertermekben és fejlesztői szobákban épülnek ki. Két ismértve van a jó informatikának. Egyrészt, ha háttérben tud maradni mint kiszolgáló szervezet. Ehhez magas rendelkezésre állású alpinfrastruktúrára van szükség, a köznyelv szavaival élve „vasakra”. Terveink szerint tavaszra kiépül az új architektúra és a jó minőségű végfelhasználói eszközállomány, amely az eredményességhez vezető út első mérföldkövének tekinthető. Erre épül a második fázis, amikor »

is az új alkalmazásokkal az egyetemi polgárság számára olyan minőségi informatikai szolgáltatásokat tudunk kínálni, amelyek alapjaiban változtatják meg az informatikai eszközökhöz, adatokhoz való viszonyát. A működtetést támogató informatikai fejlesztések zömének legkésőbb augusztus végéig üzembe kell állnia, hiszen a Ludovika Campus kinyitja kapuit kutatói, oktatói, diákjai előtt, ami a megannyi felhasználó-tesztelő révén azonnali visszaigazolást ad a működésünk minőségéről.

○ Kérem, soroljon fel néhányat az új informatikai szolgáltatások közül!

L. I.: Itt is hadd kezdjem a felhasználói oldalról. Szeretnénk gyors reagálású informatikát építeni. Március végétől elindul az új, központi HelpDesk szolgáltatásunk, ahol a már jól ismert ticketing rendszer bevezetésével a hibabejelentések nyomon követhetők, elemezhetők és ezáltal gyorsabban megoldhatók lesznek. Az előbbi kérdésben részletezett eszközfejlesztést követően még a nyári szabadságolási időszak előtt szeretnénk bemutatni az egyetem informatikai adatvagyonára vezetői rálátást és ezáltal döntés-előkészítést biztosító új rendszerünket, az integrált információs rendszert, továbbá a papírmენტesség alapját képező digitális dokumentumkezelési és elektronikus humán ügyviteli rendszerünket. Az új

tanévre pedig kiépül az integrált digitális tanulás-tanítási környezet és infrastruktúra: a modern oktatásinformatikai technikával teljes mértékben felszerelt okos előadótermeken túl, a Ludovika Campus oktatási épületében egy előadások felvételére alkalmas berendezett stúdió, úgynevezett virtuális előadóterem, valamint a tetszőleges helyszínen történő rögzítésre alkalmas mobil stúdió. A rögzített előadások online stream formájában vagy később videótáron keresztül lesznek elérhetőek.

○ A sok feladat közben nem szabad megfeledkezni a céloról, hol tart az egyetem informatikai stratégiája?

L. I.: Nagyon találó a Nemzeti Közszo szolgálati Egyetemet az „együttműködés egyetemének” nevezni. Jól jellemzi egyik legnagyobb erősségét; a kompromisszumos, minden érintett fél szempontjait figyelembe vevő megoldáskeresés igényét. Az informatikai stratégia megalkotásakor is ezen elv szerint dolgozunk. Minél szélesebb körben szeretnénk feltárni az egyetem informatikájával szemben támasztott követelményeket. Ez a munka folyamatos interakciót igényel az egyetemi polgárság és az informatikai szakterület között, amely folyamat óhatatlanul időigényes. A szükséges információk összeszedése, az érintett dokumentációk feltárása

SMART UNIVERSITY

A digitális társadalomhoz kapcsolódó új gondolkodásmód részeként az informatikai stratégiában kialakításra kerül a Smart University koncepció, melynek a digitális funkciók bővítése mellett kiemelt célja az egyetem zöld lábnyomának csökkentése is. A Smart University koncepció meghatározza azokat a fejlesztési irányokat, amelyek biztosítják, hogy az egyetemmel kapcsolatban álló személyek, szervezetek (hallgatók, oktatók, kutatók, ügyviteli munkatársak, partnerintézmények, állami szervek, fenntartók stb.) igényeit az egyetem tértől, időtől függetlenül, élményszerűen, magas rendelkezésre állás mellett, mégis fenntarthatóan képes legyen kiszolgálni digitális megoldásokkal.

Aktualizálja a digitális kommunikációs és tartalomszolgáltatási eszközöket, innovatívan alkalmazza a tanulásban napról napra fejlődő módszertanokat és digitális eszközöket, illetve támogatja az egyetem működési folyamatait. A stratégia megvalósítása érinti a meglévő infrastruktúrát, a humán erőforrást, illetve az egyetemhez köthető valamennyi megjelent és megjelenés előtt álló tudástartalmat.

befejeződött, most már csak írásos formába kell foglalni és az időtávoknak megfelelő stratégiai célokat kiemelni. Egyébként ez a munka nagyon hasonlít a disszertációíráshoz, csak itt a konzulensünk az egyetem vezetése, a vizsgabizottság pedig az egyetemi polgárság.

○ Akkor a példánál maradva, kérem, sorolja fel a „dolgozat” főbb fejezeteit!

L. I.: Természetesen teljesíteni kell a stratégiaírással szemben támasztott klasszikus követelményeket is, úgymint fogalmak definiálása, célkitűzések rögzítése, helyzetelemzés, de szeretnénk megragadni az egyetem egyedi jellemzőit is. A stratégia bemutatja az informatikai szolgáltatások nyújtásához szükséges, hierarchikusan egymásra épülő szinteket, és az ezekre vonatkozó részcélokat. Részletes kidolgozásra kerülnek az oktatási, képzési és kutatási alaptevékenységgel kapcsolatos informatikai szolgáltatások és az ezeket támogató rendszerek feladatai, paraméterei. Az egyetem vezető szerepet kíván vállalni a digitális oktatási formák fejlesztésében és ezek elterjesztésében, kiindulásként a saját képzésein. A stratégiában fontos szerepet kapnak az ehhez szükséges feladatok és tervek. Fontos elem az adatvagyon-gazdálkodás, és annak a korábbinál hatékonyabb felhasználása.

Egy komplett fejezet fogja részletezni a kiberbiztonsággal kapcsolatos kihívásokat, és az egyetem által ezekre adandó válaszokat.

Végül beszélni kell az alkalmazni kívánt szabványokról, és a tevékenységek végrehajtásának módját meghatározó szabályozási keretrendszeréről is, hiszen bármennyire fontos az innováció, a megvalósítás során már az egységes irányok kapnak hangsúlyt. A stratégia mindazonáltal csak a megvizsgálandó, fejlesztendő irányokat, kitűzendő célokat fogja lefektetni, az utána következő, de jóval nagyobb lépés a stratégiában foglaltak megvalósítási munkálatainak tervezése, elvégzése.

○ A válaszban nem az informatika irányából közelített, miért?

L. I.: Mert bár az informatikai infrastruktúra, az eszközök, a hardverelemek, a licencgazdálkodás, az alkalmazások felépítése mennyiségileg meghatározó részét adják a stratégiának, és persze ezek nélkül nincs működés, de én abban hiszek, hogy a jó rendszereket valójában nem tisztán informatikusok keltik életre. Teljesen más gondolkodást igényel egy magas rendelkezésre állású architektúra, vagy nagy mennyiségű adatokat gyorsan kezelő alkalmazás kifejlesztése, mint egy új szolgáltatás felhasználóbarát kialakítása. Az előbbi esetben

tisztán mérnöki gondolkodásra van szükség, míg utóbbi esetben az innovációra, az újítások megtalálására helyeződik a hangsúly. Ahhoz, hogy az igényeket olyan formában lehessen szintetizálni, hogy a felhasználók ne csak a kérdéseikre kapjanak választ, hanem további ötleteket inspiráljanak, mérnökként el kell tudni szakadni a tanultaktól, nyitottá kell válni a technológiai újításokra és a valós felhasználói helyzetekre, igényekre.

○ **Ez a szemlélet miként jelenik meg a stratégiában?**

L. I.: Új fogalomként az egyetemen is bevezetjük a „Smart” elnevezést, ami azon kívül, hogy nagyon divatos és lassan már minden mellé odailleszti, amiben áram folyik, a mi esetünkben valóban jól megragadja az elszakadást a technológiai alapú megközelítéstől. Nem informatikai eszközökben, hanem olyan szolgáltatásokban gondolkodunk, amelyek értéket teremtenek. Ma az informatika már az élet minden területét behálózza, mondjuk ki, esetenként meghatározza. Nincs ez másképp az oktatás területén sem, hiszen az adatokhoz, információkhoz való hozzáférés joga és lehetősége az oktatás minőségét alapjaiban meghatározó tényező. Szeretnénk, ha az informatikai eszközök használatával nem csak gyorsabbá, kényelmesebbé tennénk a mindennapi életünket, hanem az adatok összekötésével és célzott felhasználásával, az elektronikusan végezhető tevékenységek körének kiterjesztésével egyszerre nyújthatnánk egyénre szabott információszolgáltatást, támogathatnánk az okos eszközök használatát, és csökkenthetnénk az egyetem zöld lábnyomát.

○ **Akkor a stratégia megmutatja az utat a Smart University eléréséhez?**

L. I.: És Smart Campusszá válásához. Az Orczy-térre költözéssel valósul meg az egyetem valódi integrációja, itt épül fel az az Európában is egyedülálló egyetemi központ, amely földrajzilag is egy helyen valósítja meg az innovatív digitális szolgáltatásokat nyújtó jövő campusát. A Smart University koncepciója egy új lehetséges irányt mutat a jövő felsőoktatása számára, az oktatási és a működési feltételek modernizációjával, illetve a hatékony tudásmegosztás lehetőségének megteremtésével.

○ **Az egyetem fejlesztéseit meghatározó KÖFOP miként hat az informatikai stratégiára?**

L. I.: Először is mint időpérés. Miközben készítjük a stratégiát, már aktívan zajlanak a fejlesztések is, vagyis legkésőbb az alaparchitektúra kiépítéséig és az informatikai szolgáltatások bevezetésének kezdetéig el kell készülnie. A stratégiának útmutatásul kell szolgálnia ahhoz, hogy a KÖFOP eredménytermékek miként integrálódhatnak majd be az egyetemi informatikai környezetbe. Erre nincs sok időnk. Mire felépülnek az új szervertermek, a nagy kapacitású háttértárolók, vagyis tavaszra, már lezárt és elfogadott stratégiával kell rendelkezünk.

Másodszorban mint az erőforrások biztosítéka. Hiába vannak jó elképzelések, tervek, az informatika költségigényes beruházás. Részletesebben a KÖFOP-projekt informatikai részét ismerem, ami egy kimondottan jól megtervezett, az informatikai eszközök tekintetében meghatározott célokat teljes mértékben kielégítő elképzelés. Már leszállításra kerültek az első eszközök, most szereljük össze az első szervereket, és eddig minden a tervek szerint halad. Ugyanakkor fontos kihangsúlyozni,

NKE, LET'S BE-NOVATIVE!

Egyedülálló innovatív platform bevezetése várható a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. A Google és a NASA által alapított Singularity University versenyén első helyezett Be-novative alkalmazással a hallgatók és az oktatók egyaránt kibontakoztathatják kreatív ötleteiket, elképzeléseiket az egyetem fejlesztésével kapcsolatban, továbbá segíti az alulról jövő kezdeményezések megvalósítását és a tanulókörök közti kommunikációt is. A globális nagyvállalatok mellett a magyar felsőoktatásban elsőként az NKE egyetemi polgárai engedhetik szabadon a fantáziájukat az applikáció használatával. A program működtetésének kialakításáról és egyetemi integrációjáról az Államtudományi és Közigazgatási Karon tartott előadást a Be-novative csapata, ahol az Egyetemi Kiválósági Központ munkatársai és az Egyetemi Hallgatói

Önkormányzat képviselői már élesben kipróbálhatták a rendszert.

Mi a Be-novative program? Ez egy 2011-ben egy magyar projektből létrejött vállalkozás, amely mára számos nagyvállalat (pl. Telekom, KMPG, Telenor, GE stb.) működését, minőségügyi fejlesztését és belső kommunikációját könnyíti meg a dolgozók aktív részvételével. Az innovációs folyamatok beindítását és élénkítését játékos formában, a közösségi kreativitás kiaknázásával segíti elő az alkalmazás, amelynek célja az NKE-n az oktatás minőségének fejlesztése. Víziónk, hogy mindenkinben ott rejtőzik a kreativitás, ehhez csak megfelelő környezetet kell teremteni, amelyben a visszajelzések során sikerül megosztani az ötleteket a közösséggel és a döntéshozókkal. A szoftver három alappillére, hogy a kreatív felhasználói élményt játékosítással éri el, hogy szinte az összes egyetemi polgár részt tud venni a tömeges ötletelésben, továbbá hogy a gondolatok megszületésének

önmagában csak az informatikai eszközök leszállításával, beüzemelésével nem lehet értéket teremteni. Ehhez informatikai fejlesztésre, a felhasználói igények megértésére van szükség. A KÖFOP-projekt keretén belül erre is van forrás. A szakmai projektek meg tudják határozni azokat az egyetemspecifikus igényeket, amelyek segítségével nem csupán konkrét projekttermékek készülnek majd el, hanem az egyetemet hosszú ideig kiszolgáló, alapvető jelentőségű rendszerek. Bár még csak rövid ideje dolgozunk együtt a szakmai és informatikai munkatársakkal, de az eddigi tapasztalataim nagyon pozitívak.

Az egyetemen futó projektek mindegyikének megvan az esélye a sikeres, mintaértékű megvalósulásra, lezárásra.

○ Végül a dolgozatíró példánkhoz visszatérve, mi lesz az érdemjegy?

L. I.: Az informatika sokváltozós játék, ráadásul, ami elromolhat, várhatóan el is fog. Ezért ebben a szakmában minél nehezebb egy feladat, annál nagyobb bizalommal szabad csak belevágni. Bízni kell a kollégákban, a tapasztalatunkban, a rendszereinkben, és így, visszautalva a beszélgetésünk címére, együtt végigvisszük! ●

pillanatában el lehet juttatni azokat az egyetemi közösség számára. Használati területe igen szerteágazó: a tanórai közös munka során, az interaktív tanulási lehetőségek kialakításában, saját projektek megvalósításában, oktató-hallgató közti együttműködésben, valamint felmérések, értékelések készítésében egyaránt hasznos.

„Egy olyan alkalmazást szeretnénk átadni a Be-novative cég kezdeményezése kapcsán az NKE teljes hallgatói állományának, amelyhez még nem volt hasonló az országban. Egy egyetem teljes tanuló ifjúságát ráengedjük egy social network platformra. Kíváncsian várjuk, hogy a 2 éves licenc során milyen fejlesztések és projektek fognak megvalósulni” – mondta Orosz Lajos, az NKE minőségügyi megbízottja. Kifejtette, hogy a Kiválóság Központ szakemberei hatalmas lehetőségeket látnak az alkalmazásban: „Célunk, hogy az oktató-hallgató viszonyban jelenjen meg egy olyan eszköz, amely nem a hagyományos értelemben vett tanulási forma, ahol becsukják a laptopot és

elteszik a telefont, hanem egy interaktív lehetőség, ahol a Smart University új kapcsolatot biztosít oktató és hallgató között. Másrészt szeretnénk, hogy a social network-szerű platform lehetőséget kínáljon az egymás közötti, tanulást támogató utak megnyitására is.”

A rövid prezentáció és betanulás után a megjelent egyetemi polgároknak lehetőségük adódott az új rendszer tesztelésére is. Két témakört választottak ki: az egyik az „Egyetem fejlesztése”, a másik az „Ösztöndíjrendszer reformja” volt. A résztvevők brainstorming keretében oszthatták meg ötleteiket a társaikkal anonim módon, majd ezeket közösen értékelték megvalósíthatóság és innováció szempontjából. A legmagasabb pontokat kapott ötleteket kiszűrte a rendszer, így közösségi gondolkodás során kristályosodtak ki új, az egyetemi képzést megreformáló gondolatok. További információk az alkalmazásról a www.be-novative.com oldalon találhatók.

„Az élet nem csak fekete és fehér, hanem pepita”

Dr. Back András emlékére

SZÖVEG: FECSER ZSUZSANNA

FOTÓ: ÁKK

Dr. Back András, egyetemünk mesteroktatója 2017. január 8-án, nagy akaraterővel viselt hosszan tartó betegség után hunyt el. Gyakran mondta, hogy az élet nem csak fekete és fehér, hanem pepita. Kollégái és barátai közül Dr. Imre Miklós, Dr. Temesi István és Dr. György István mesélt nekünk arról, milyen ember is volt ő valójában.

EGY EURÓPAI EMBER

Back András tanár úrral régóta ismerjük egymást. Egy évvel járt felettem az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán, ahol György István tanár úrral évfolyamtársak voltunk. Szoros barátság alakult ki köztünk, ugyanis mindannyian az Állam- és Közigazgatási Tanszék mellett működő Államigazgatási Tudományos Diákkörnek voltunk a tagjai, ahol napi szinten együtt kutattunk. Nagyon sok időt töltöttünk együtt az egyetemi évek alatt, hiszen akkoriban volt a Magyar Zoltán-féle városkörnyéki igazgatási modellnek, a tatai modellnek a megismétlése, ami miatt heteken át különböző helyszíneken dolgoztunk együtt.

Akkoriban nem volt nagy kultusza, ő mégis nagyon komolyan beszélt nyelveket, így amikor kikerültünk az egyetemről, diplomata lett: először New Yorkban alkonzul, majd Koppenhágában konzul. A baráti körrel sokszor kijártunk hozzá.

Ha rá gondolkok, a következő szavak jutnak eszembe, ezen szavak jellemzik talán őt a legjobban: életszeretet, humor, közkedveltség, felkészültség, műveltség és kiegyensúlyozottság. Az élet minden apróságát szerette: szeretett társaságba járni, jó programokon részt venni, jókat enni-inni, és legfőképpen utazni. Olyan típusú utazó, aki komolyan megszervezte az utazás minden egyes részletét: utánaolvasott, hogy az adott helyen mit érdemes megnézni, és a barátai számára első osztályú utakat szervezett. Ami a humorát illeti, elképesztően finom, intellektuális, száraz a humora. A legváratlanabb szituációban ez a humor egy kis pluszt adott nekünk: görbe tükröt tartott elénk, hogy ráeszméljünk, nem szabad olyan komolyan venni a helyzetet, csak élnünk kell, mert az élet olyan szép. Közkedveltség övezte: aki csak kapcsolatba került vele, azonnal megszerette. Olyan egyéniség, akit mindenki elfogadott és szeretett. A hallgatói véleményezés alapján mindig a legjobbak között

volt: a hallgatók imádták. Ő maga a stílus. Meghatározó a viselkedése, a megjelenése, az öltözködése, a hangsúlya, a kommunikációs képessége. Diplomata múltja és személyisége miatt nem engedte meg a nem megfelelő megjelenést. Hosszú évtizedekig dolgoztunk együtt, és mindig lehetett rá számítani. Bárki fordulhatott hozzá segítségért. Szakmailag is rendkívül felkészült: nemcsak az elméleti, hanem a gyakorlati tudás minden egyes apró részletét, életben való alkalmazhatóságát is ismerte és átadta a hallgatóknak tanári pályafutása alatt. Sokat tanulhatott tőle az ember. Bárhol tartott is konferenciát, az biztos, hogy utána mindig pozitív visszhang érkezett; szívesen várták vissza kutatásra, együttműködésre, hiszen jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezett. Éveken keresztül olyan erővel küzdött! Egy-két beavatotton kívül senki sem tudta, olyan természetességgel kezelte az egészet. Elképesztő volt! Mind a mai napig nem tudok róla múlt időben beszélni, felfoghatatlan veszteség.

Dr. Imre Miklós

EGY KORREKT EMBER

A Tanár úr akkor került ide az egyetemre oktatni, amikor másodéves voltam. Diákként annyi kapcsolatom volt vele, hogy az államigazgatási eljárásjog – ma ez a Ket. – előadásokon és az írásbeli vizsgán találkoztunk. Sajnos nem hozzá jártam szemináriumra, és mikor megkérdeztem a hallgatótársaimat arról, hogy milyen oktató, ők csak annyit mondtak, egy korrekt ember. Akkoriban, húsz éves fejjel még nem értettem, milyen egyszerű és tömör jellemzés ez, de ma már látom az igazi értelmét: hogy ő valóban egy korrekt ember volt, akit mindenki nagyon szeretett.

Néhány évvel később, kezdő tanársegédként az ő irodájába kerültem, így „irodatársak” lettünk; húsz évig ültünk egy irodában. Nagyon jó kollegiális viszony alakult ki köztünk, sokat segített a beilleszkedésben is. Soha semmiféle konfliktus nem volt köztünk, próbáltuk a munkát és az életet is humorral kezelni. Sokszor mesélt érdekességet arról, hogy milyen volt a Külügyminisztériumban, illetve a nagykövetségen dolgozni. Így például azt, hogy miért kellett korábban minden egyes nap fehér ingben mennie a munkahelyére. Az ok igen egyszerű volt, mert bármikor megjelenhetett egy külföldi diplomata vagy vendég, ezért készenlétben kellett állnia. Később én lettem az intézetben a felettese, így láthattam oktatóként, kollégaként és beosztottként is. Megállapíthatom, hogy senkinek sem kívánhatnék jobb oktatót, jobb kollégát vagy jobb beosztottat, mint amilyen ő volt: lelkiismeretesen ellátott minden feladatot; sohasem kellett szólni neki, mindig önként jelentkezett, ha plusz teendő adódott; odafigyelt a környezetében élőkre; korrekt, jó kedélyű, jó humorú ember volt. Nem is emlékszem arra, hogy valaha láttam őt borongósnak vagy rosszkedvűnek. Sosem hagyta, hogy a betegsége miatt bármi is megváltozzon köztünk. Nem is változott meg, semmi sem.

Dr. Temesi István

KÉTSZER ANNYIT ÉLT, MINT MÁS

Majdnem negyven éve ismerem Back András tanár urat: egy év különbséggel ugyanazon a napon születünk. Az egyetemen, az Államigazgatási Tudományos Diákkörben találkoztunk és váltunk igazi jó barátokká. Nagyon tehetséges ember volt, egyetemi hallgatóként mindig jól vizsgázott, kiváló érzékkel beszélt nyelveket. Már az egyetemi évek során teljesen egyértelművé vált, hogy komoly karrier előtt áll. Nagyon összetett személyiség volt, hiszen egyrészt komoly, megfontolt, határozott, az élet dolgairól elég pontos elképzeléssel rendelkező; másrészt nagyon jó humorú, szellemes, vidám ember volt.

Az egyetem után felvették a Külügyminisztériumba, ami akkoriban nagyon nagy dolognak számított: amit mások meg sem mertek próbálni, az neki elsőre sikerült. Alig pár éve dolgozott a minisztériumban, amikor kikerült az Amerikai Egyesült Államokba a konzulátusra: 27 évesen már konzulként járt el. Nagyon jó munkát végezhetett, mert hazatérését követően Koppenhágába küldték. Amíg külföldön tartózkodott, kevesebbet találkoztunk. Akkoriban még nem voltak okostelefonok, ezért mi úgy tartottuk a kapcsolatot, hogy felvettük kazettára, amit a másiknak üzentünk, a kazettát egy diplomáciai futár hazahozta, meghallgattuk az üzenetet, majd elküldtük a válaszukat.

Egyetem után jó barátokként Imre Miklós Tanár úrral az Államigazgatási Főiskolán kezdtünk tanítani, úgyhogy arra jutottunk, hogy megkérdezzük Andrást, szeretne-e ő is itt tanítani, miután hazatért külföldről. Ő szerencsére kapott a lehetőségen, a vezetőség átvette, és azóta dolgozott velünk itt az egyetemen. Eközben feleségével sikeres ügyvédi irodát is vezetett.

Kétszer annyit élt, mint más: a munkája mellett nagyon sokat járt színházba, moziba, kiállításra, mindenféle kulturális eseményre, mindenben részt akart venni, élvezte az életet. Hatalmas életszeretetet jellemezte. Jó ember volt. Mindenki szerette. A hallgatói különösen: az év oktatója címet is elnyerte. Mindig mindenben lehetett rá számítani.

Az egyik kedvenc hobbija az utazás volt. Hosszú éveken keresztül, egy évben akár többször is, negyven-ötven fő számára szervezett buszos utazásokat belföldre és külföldre is. Karizmatikus személyiségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy ha azt mondta, most nézzünk mind balra, az egész busz balra nézett. Emellett szenvedélyes gyűjtő is volt: rengeteg régiséget gyűjtött különféle vásárokon. Például a Magyar Zoltán előadóterem előtti falon lévő okiratokat is ő gyűjtötte.

A betegségét is példaértékűen viselte: egy pillanatig sem adta fel. Elképesztő életszeretetet volt benne. Nem tudom, el lehet-e tanulni, hogy valaki ilyen józanul tudja felfogni a nehézséget, és csak azt figyelje, hogyan lehet kimászni belőle... szerintem erre születni kell. Nagyon-nagyon fog hiányozni.

Dr. György István

Szakkönyvkiadás felsőfokon

SZÖVEG: BÚZÁS BEÁTA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Dialóg Campus Kiadó, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem kiadója újragondolt stratégiával és újonnan megfogalmazott célokkal folytatja tevékenységét a jövőben. A kiadói munkáról, a kiadó terveiről a tavaly novemberben kinevezett Dr. Vajda Krisztina ügyvezetővel beszélgettünk.

○ A Nemzeti Közszolgálati Egyetem könyvkiadója jelentős szervezeti átalakuláson ment keresztül az elmúlt fél évben. A Dialóg Campus Kiadó megvásárlását követően milyen tervek és stratégiák mentén működik az újjászervezett kiadó?

Vajda Krisztina: Az új egyetemi kiadó elsősorban az egyetem oktatási és tudományos célkitűzéseinek megvalósítását támogatja, emellett a hazai tudományos szakkönyvkiadás meghatározó szereplője kíván lenni, a Dialóg Campus Kiadó hagyományaira is építkezve. Célunk, hogy az ország jeles tudós szakemberei számára megfelelő publikálási lehetőséget biztosítsunk különböző tudományterületeken és könyvtípusokban. A kiadó továbbra is biztosítja az egyetem hallgatóinak tankönyvellátását, elsősorban az NKE oktatóinak szerzői alkotómunkájára támaszkodva. Intenzív szakmai-támogató kapcsolat fenntartására törekszünk az egyetem intézeteivel, ugyanakkor nyitottak maradunk az egyetem falain kívüli tudományos életre. A kiadónak kiemelt szerepe lesz a Közigazgatás- és Közszolgálat-fejlesztés Operatív Programhoz kapcsolódó könyvkiadási tervek sikeres megvalósításában.

○ Mit tart legfontosabb feladatának a Dialóg Campus Kiadó ügyvezetőjeként?

V. K. Az új társaság két eltérő működésű kiadó integrációjának eredménye, amely az NKE kiadói üzletága és a Dialóg Campus kiadói (és kereskedelmi) tevékenysége összeolvadásával jött létre. Ezáltal egy minőségében és nagyságrendjében is új, országos hatókörű kiadói szellemi műhely született. Az új kiadó jogszerű, magas színvonalú

színvonalat képviselő, hatékony és sikeres működésének biztosítása adja mindennapi feladataim keretét.

○ A kiadó a Ludovikára költözött. Mi indokolta ezt a lépést?

V. K. Egyrészt a kiadó kinőtte az eddigi helyét; az egyesülés következményeként a korábbanál nagyobb létszámmal működünk, és a KÖFOP-pályázatban vállalt kiadványtervek megvalósításához további humánerőforrás-bővülés várható. Másrészt fontosnak tartottuk, hogy könnyebben elérhetőek legyünk, és így is hangsúlyozzuk nyitottságunkat az egyetem hallgatói és oktatói irányába. A költözés azonban nem érinti a nyomdai tevékenységet: a kiadványok nyomdai kivitelezése továbbra is a Hungária körúti telephelyen valósul meg.

○ Mióta foglalkozik kiadványtervezéssel, és mi az, ami személyesen motiválja hivatásában? Miben látja a szakma szépségét?

V. K. Közel tizennyolc éve foglalkozom kiadványtervezéssel. Több száz könyv megjelenítésében működtem közre ez idő alatt. Kezdetől fogva ugyanaz a lelkesedés és a könyvek iránti szeretet övezi munkámat. A kiadványtervezés sokat változott e közel két évtized alatt. A nyomtatott művek mellett megjelentek az elektronikus kiadványok is, amelyek szakmai színvonalának biztosítása a kiadók új felelősségévé vált. Szakmai tapasztalatszerzésem tehát szerezésként egybeesett a kiadványtervezés egy nagyon intenzív, fejlődési időszakával. Ami nem változott, hogy a mai napig örömmel tölt el, ha kezembe vehetek egy új, a kiadó közreműködésével megjelent könyvet, és átadhatom azt méltó tulajdonosának, a könyv szerzőjének. Minden mű egyedi, ez a kiadás szépsége.

○ Miben mérhetjük a Dialóg Campus Kiadó sikerességét?

V. K. A kiadó sikerességének végső mércéje, ha elismert szak- és tankönyvkiadóként működik. Ennek eléréséhez pedig azokra a mérföldkövekre kell figyelniük, amelyeket a stratégiai célok egyértelműen kijelölnek, s amelyek biztosítják a kiadó stabil fejlődését. Alapvetően tehát nemcsak mennyiségi, hanem minőségi jellegű eredmények elérésére törekszünk. A siker kritériumainak tartom, hogy a jegyzetek

időben jussanak el a hallgatókhoz; a kiadói tervek felelősek legyenek és megvalósuljanak; hogy sikeres könyvbemutatókkal támogassuk a megjelentetett műveket; hogy a kiadó egységes arculattal rendelkezzen; egységes szerkesztési elvek mentén fogadja be és gondozza a kéziratokat. És mindezen túl a sikeresség kulcsa a tisztelő és szakmai támogatáson alapuló, kiváló szerző–kiadó kapcsolatok kialakítása és megőrzése. ●

GONDOLATTÓL A PAPÍRIG, AZAZ MIBŐL IS ÁLL AZ EGYETEMI KÖNYVKIADÁS?

Az egyetemi könyvkiadás folyamatában többféle szakmai szempont érvényesül, hiszen az oktatáshoz közvetlenül kapcsolódó tananyagok mellett az egyes intézetek, műhelyek új kutatási eredményeit bemutató monográfiák, illetve a stratégiai célokat szolgáló egyéb kiadványok megjelenítése is a kiadón keresztül történik. Ez a „bemeneti” oldalon nagy változatosságot jelent, ugyanakkor a kiadó az egyes művek kiadási folyamatában már minden esetben egyformán magas szakmai sztenderdeket igyekszik érvényesíteni.

Az egyetemi könyvkiadás egyik legfontosabb minőségi biztosítója, hogy szakmailag lektorált, a megfelelő tudományos fórumokon és a magasabb szakmai vezetők által jóváhagyott művek gondozását kezdenek meg a kiadó szerkesztői, munkatársai.

A Dialóg Campus Kiadó egyetemi könyvkiadási tevékenységét az egyetemmel kötött szerződés keretében végzi, a folyamat valamennyi lépése szigorúan szabályozott könyv-szakmai, jogi, gazdálkodási és adminisztratív tekintetben is. A munka a szerzők részéről lezártnak tekintett és a szakmai lektorok által is támogatott kézirat birtokában kezdődik a felhasználási szerződések megkötésével, ami a kiadás jogszerűségét garantálja. A szerzői kézirrattal a kiadói szerkesztő foglalkozik elsőként. Amennyiben a kézirat összeállítása során a szerzőnek, illetve a szakmai szerkesztőnek módjában áll a szerzői útmutatóban foglaltakra tekintettel lenni, azzal nagyban segíti a kiadói szerkesztőt, valamint a tördelés-szerkesztő feladatát is. A kiadói szerkesztő feladata, hogy az esetleges helyesírási és nyelvhelyességi hibák javítása mellett az anyag egységes, formai és tartalmi

szempontból egyaránt következetes felépítésére is ügyeljen, a felmerülő kérdésekben a szerzővel és szerkesztővel egyeztetést kezdeményezzen. A szerkesztett anyag a tördelőhöz kerül, aki az általános tipográfiai szabályok és a kiadvány témája által megkövetelt esetleges egyéni megoldások alkalmazásával, az egyetem által is elfogadott egységes arculat szerint nyomdakészre szerkeszti a kiadványt, majd megtervezi a borítót. Ezt követően a tördelt anyagot a szerző, illetve több szerző esetén a szerzők képviselőjében a kötet szakmai szerkesztőjének feladata átnézni és végső jóváhagyásával ellátni. Ez minden esetben írásban történik, az imprimatúranyilatkozat aláírásával engedélyezi a mű nyomtatásának megkezdését a szerző, illetve a szakmai szerkesztő. A szerzői, szerkesztői és kiadóvezetői jóváhagyás együttes megléte esetén kezdődhet meg a kötet nyomdai kivitelezése. Attól függően, hogy mekkora példányszámban, milyen kivitelben szeretnék megjelentetni a könyvet, digitális, illetve ofset technológiával dolgozó nyomdát bíz meg a kiadó, hogy a lehető legideálisabb költségekkel, de megalkuvás nélkül, magas könyvészeti minőséget garantálhasson a szerzőik és olvasóik számára egyaránt.

Az elkészült művek terjesztésében a kiadó az egyetem rendelkezésére áll, a kötelespéldányok, a szerzői, szerkesztői, illetve szakmai lektori tiszteletpéldányok, valamint az egyes könyvtáraknak szánt könyvtári példányok kiküldésével is támogatva a kiadás céljait, így a kötetek eljuttatását a szakmai olvasókörzönséghez. Az intézményi, országos, illetve – igény szerint – nemzetközi értékesítést a kiadó kereskedelmi tevékenysége keretében, bizományosi rendszerben végzi.

A diaszpórában élő magyarokat is segíti a kormány nemzetpolitikája

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Potápi Árpád János szerint nagyobb hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a magyar fiatalokat bevonjuk a külföldi magyar szervezetek tevékenységébe. A Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkára Ausztráliában szerzett tapasztalatait, valamint az idei Szent László-évvvel kapcsolatos információit is megosztotta a Bonum Publicum olvasóival.

○ Elég frissek még ausztráliai élményei, hiszen nemrégiben érkezett haza a kontinensnyi méretű országból. Hogy élnek ott a magyarok, és mennyire tudják nemzeti érzéseiket akár napi szinten is megélni?

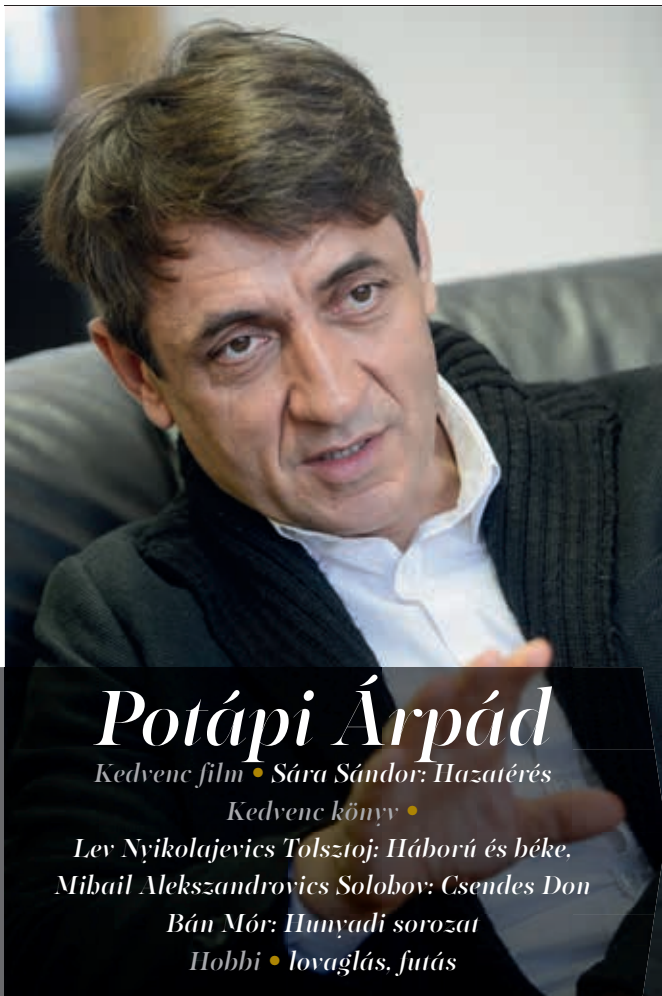
Potápi Árpád: Több mint 70 ezer magyar él Ausztráliában, de számuk eléggé változó, mivel nagy a mozgás az USA és az Egyesült Királyság vonatkozásában, és egyre többen költöznek vissza az anyaországba is. Természetesen nemcsak magyarországi magyarok élnek itt, hanem az egész Kárpát-medencéből – különösen Erdélyből és a Délvidékről – érkeztek ide nemzettársaink. Az út során részt vettünk az Ausztráliai Magyar Szövetség egyhetes találkozójának záró rendezvényén, Sydney-ben, de számos más városban működő magyar civil és egyházi szervezet, valamint az úgynevezett hétvégi iskolák képviselőivel is sikerült találkozunk. Melbourne-ben például volt alkalmunk beszélni a Viktóriai Magyar Tanács tagjaival, illetve felkerestük a világ legnagyobb magyar központját is. A tapasztalatom az, hogy a régóta működő civil szervezetek kiváló munkát végeznek, és mindent megtesznek azért, hogy egyben tartsák a kinti magyarságot.

○ Az elmúlt évtizedekben Ausztráliába kivándorolt fiatalabb generáció tagjai hogyan tudnak beilleszkedni a magyar közösség életébe?

P. Á. Őket a hagyományosabb eszközökkel – rendezvények, kulturális programok – nehezebb elérni, hiszen egymással is elsősorban a világhálón keresztül kommunikálnak. Számunkra azonban nagyon fontos, hogy ők is meg tudják őrizni a magyar nyelvet és kultúrát, ne veszítsék el identitásukat, és magyar iskolákba járassák gyermekeiket. Sokan ugyanis nem véglegesen telepednek le, hanem idővel szeretnének visszatérni Magyarországra. A fiatalabb generáció bevonása nélkül a régóta működő magyar szervezetek előbb-utóbb meg fognak szűnni, ezért kell nekünk is segíteni ezt a folyamatot. Egyébként az ausztráliai magyaroknak több sport-szervezete is van, mint például a Melbourne-ben működő Kék Duna Egyesület, amelynek tagjai bukovinai székelyek. Ennek az egyesületnek az elnöke egykor Puskás Ferenc segédedzője volt.

○ Milyen konkrét eszközökkel segítik a diaszpórában élő magyarok összetartását?

P. Á. Úgy érzem, hogy ezen a területen jelentős előrelépés történt az elmúlt időszakban. Létrejött például a Magyar Diaszpóra Tanács, amelynek tavaly év végi ülésén elfogadták a *Magyar diaszpórapolitika – Stratégiai irányok* című dokumentumot. Ebben meghatároztuk azt a négy fejlesztési irányt, amely új lendületet adhat a szakpolitikának: Magyar Emigrációs és Diaszpóra Központ létrehozása, a diaszpórában

Potápi Árpád

Kedvenc film • Sára Sándor: Hazatérés

Kedvenc könyv •

Lev Nyikolajevics Tolsztoj: Háború és béke,

Mibail Alekszandrovics Solobov: Csendes Don

Bán Mór: Hunyadi sorozat

Hobbi • lovaglás, futás

működő oktatás fejlesztése, az anyaország és a diaszpóra közösségek gazdasági kapcsolatainak erősítése, valamint a diaszpóra diplomácia erőteljesebb felhasználása. Az egyszerűsített honosítási eljárásnak köszönhetően az elmúlt időszakban mintegy 100 ezer diaszpórán élő magyar kapott kettős állampolgárságot. A külhonban lévő magyar szervezeteket igyekszünk pénzügyileg is támogatni. Egyre nagyobb kormányzati figyelmet kapnak a hétféle magyar iskolák, óvodák, amelyek száma világszerte már meghaladta a 200-at is. Szeretnénk a működésüket szervezettebbé tenni, ezért több intézményvezetőt is Magyarországra hívtunk ebben az évben, hogy ezt a lehetőséget személyesen is megtárgyaljuk velük. A tapasztalatom szerint erre nekik is igényük van. Számos olyan visszajelzést kapunk, hogy szeretnék, ha nemcsak támogatnánk, de el is ismernénk a tevékenységüket a hazai oktatási rendszerben. Ezért érdemes lenne a kinti magyar hétféle iskolákat is akkreditáltatni. Ez nagy könnyebbé jelentene számukra.

○ Két nagyobb volumenű ösztöndíjprogramot is indítottak a diaszpórán élő magyar közösségek támogatására. Milyen eredményeket tudnak felmutatni?

P. Á. Tavalay már negyedik alkalommal valósult meg a Kőrösi Csoma Sándor Program, melynek során ösztöndíjasokat küldtünk ki a diaszpóra szervezetekhez, hogy magyar nyelv-órak szervezésével, néptáncoktatással, ünnepi események és kulturális rendezvények szervezésével, cserkészcsapat alapításával, továbbá más közösségépítő tevékenységekkel segítsék a szervezetek munkáját, és erősítsék a diaszpórán élő anyaországhoz való kötődését. 2013-ban 47 fő, 2014 óta pedig évente 100 fő látogat a diaszpóra magyarságához. A déli félteke országában hat hónapot, az északi félteke országában pedig kilenc hónapot töltenek az ösztöndíjasok. A program eredményeképpen indult el Torontóban a Bóbita gyermek- és ifjúsági lap, az észak-argentinai Chaco tartományban pedig tiszteletbeli konzul segíti a kinti magyarokat. Az ösztöndíjasok közreműködésével új cserkészcsapatok alakultak Portland, Seattle és Denver városában, hétféle magyar iskolák tucatjai indultak el, valamint olyan kezdeményezések láttak napvilágot, mint a Magyar Népmese Ünnepe vagy a MegaVers a Diaszpórán. Hasonló a célja a Petőfi Sándor Programnak is, csak ezzel elsősorban a Kárpát-medencei szóróterületekre koncentrálunk.

○ Idén ünnepeljük Szent László király trónra lépésének 940. és szentté avatásának 825. évfordulóját. Ennek apropóján egész éves programsorozatot szerveznek a kormány kezdeményezésére. Mi a célja ennek?

P. Á. Elsődleges cél itt is a magyar-magyar kapcsolatok, a határon átvélő egységes magyar nemzetkép erősítése. Azonban szeretnénk a szomszéd népeket is megszólítani, hiszen Szent László élete kötődik például a lengyelekhez és a horvátokhoz, de még a szlovákokhoz és románokhoz is. Édesanyja lengyel volt, és Szent László is ott született, valahol Krakkó környékén. Emellett ő volt az első magyar király, aki a horvát királyi címet is viselte, Zágrábban püspökséget is alapított. A mai Szlovákia területén található Nyitrán halt meg, és Nagyváradon temették el. Ha így nézzük, akkor ma a V4-együttműködés emblematikus alakja is lehetne. Ennek eszméjét az ő személyén keresztül is szeretnénk erősíteni. A Szent László-év keretében ünnepi megemlékezéseket, vetélkedőket, konferenciákat, kiállításokat, zárókonferenciákat és komolyzenei előadásokat is tervezünk olyan helyszíneken, mint például Győr, Nyitra, Zágráb és Krakkó.

○ Gondolom, számos olyan országban járt már, ahol meghatározó a magyarok jelenléte. Ezek közül hol a legjobb érzés magyarnak lenni?

P. Á.: Ma már szerintem nincs is olyan ország a világon, ahol ne élne magyarok. Személy szerint én nagyon jól érzem magam a Kárpát-medencében, és legszívesebben talán az Erdélyben található Csíkszentsimon vagy Borzont településeken élnék. ●

Szent László, a lovagkirály

Szent László a magyar katonák védőszentje. Az Árpád-házi uralkodó alakja azonban nem csak emiatt egyedüláll a magyar történeti köztudatban. Megtestesít mindent, amire büszkén tekinthetünk, az uralkodói nagyságot, a felülmúlhatatlan vitézséget, ugyanakkor a rendet és biztonságot teremtő államférfit. Nem véletlen, hogy Szent István alakjával együtt több mint egy évszázada „örködik” katonáink felett a magyar tisztképzés otthonának számító Ludovika kápolnájának díszes üvegablakain.

Képessége, tehetsége ötvözte a legnagyobb európai dinasztiák erőnyeinek, hiszen ősei között az Árpád-ház nagyfejedelmek, a német-római császárok, bizánci hercegek, lengyel, bolgár és cseh hercegi házak képviselői találhatók. Apja az István elleni szervezkedésért bosszúból megvakított Árpád-házi herceg, Vazul fia, I. Béla, ki Lengyelhonba menekült Szent István elől. Az őt befogadó lengyel király, II. Meskó, lányát, Richeza hercegnőt adta hozzá, aki három fiút szült Bélának, Gézá, Lászlót és Lambertet. László valószínűleg az 1040-es évek első harmadában született.

A hagyomány úgy tartja, hogy László apjától – aki a „Böleny” vagy „Bajnok” jelzőket is viselte – örökölte vitézségét, s anyjától mély vallásosságát.

1077-ben lépett a trónra. Királya kiáltása négy, véres harcokkal terhes évtizedet zárt le. Trónra lépését egyértelműen támogatta mindenki: katonái vitézi érényeiért, nemesei, főurai uralkodói bölcsességéért, az egyház mély hite és páratlan bölcsősége miatt.

Uralkodására a józanság, a megfontolt diplomácia és a belső rendre való törekvés volt a jellemző, a fegyvereket csak legvégző eszközként alkalmazta.

Neve összeforrt a középkori Magyarország nagyhatalmi státuszával. Szavának és akaratának döntő súlya volt a korabeli Európa politikai csatáiban. Uralkodásának mérlegét megvonva joggal mondhatjuk, ha Szent István országalapító, akkor Szent László országmegtartó király volt.

Trónra lépését követően László elsőként a trónért vívott háborúk okozta felborult belső jogrendet állította helyre. Ezt szolgálták a drákói szigorúságú, magántulajdont védő törvények. Nagy gondot fordított a királyság gazdasági forrásainak biztosítására, támogatta a távolsági kereskedelmet. A kincstár hasznát szolgáltatta a pénzverés, a vámok és az erdélyi sóbányászat. Külpolitikáját a megfontolt, óvatos lépések jellemezték, egyedül Horvátországot és Szlavóniát csatolta fegyverrel Magyarországhoz.

László uralmának megszilárdulása és az ország gazdaságának megerősödése nyilvánult meg a magyarországi szentté avatásokban, így 1083-ban Istvánt, Imrét, Gellértet, Zoárdot, Benedeket a szentek sorába emeltette. Mikor 1095-ben elhunyt, valóban az „ATHLETA PATRIE”, a „Haza Bajnoka” távozott az élők sorából.

A király tekintélye már életében olyan nagy volt, hogy a kortársak mint eszményképre néztek föl rá. Az utódok felismerték benne a szentet, vagyis azt, akinek egész élete középpontjában Isten áll, aki annak akaratát mindenben teljesíti, és akit Isten csodákkal is igazol. A történeti források alapján úgy tűnik, hogy László király rendelkezett azokkal a nemes és kiemelkedő emberi tulajdonságokkal, melyeket egy szentnek tulajdonítanak. Könyörületessége, ájtatossága, nagylelkűsége, bölcsessége és halált megvető bátorsága méltán kelt csodálatot a ma emberében is. Ahogy régen mondták: oroszlántestben bárány lelke lakozott. Hitbéli alázatát jól jellemzi egy levelének kezdő mondata: „Noha bűnös ember vagyok, hiszen a földi uralmat a legnagyobb bűnök nélkül nem lehet gyakorolni...”

Sok feljegyzés szól Szent László legendáiról, melyek példás életét taglalják. Ilyen volt a váci székesegyház helyének kijelölése, halottas szekerének angyalok által Váradra irányítása. Sírja a legnagyobb magyar zarándokhely lett, számos csoda színhelye, ereklői az őket őrző monostorok legféltettebb kincsei. A hagyomány szerint Magyarországon három évig gyászolták a „keresztény lovagok oszlopát”, akit III. Béla 1192-ben avatott szentté.

László királyunk elsősorban a rettenthetetlen bátorság megtestesítője a magyar hagyományban. Azonban a „lovag” szó ennél sokkal többet takar. A lovag a talpig vasba öltözött félelmetes harcos, ki az árvák és gyengék védelmezője, a hitetlenek kérlelhetetlen ellensége, a kereszténység támasza és bajnoka, ugyanakkor a legyőzöttekkel szemben irgalmas és nagylelkű. A források alapján tudjuk, hogy a nagy király nem csak a legendákban rendelkezett ezen tulajdonságokkal. Hosszú életét gyakorlatilag fegyverben töltötte, számos ütközetben és számtalan kisebb összecsapásban vett részt. A lovagot a könyörtelen közelharcokban való helytállása alapján ítélték meg: Szent László e harcos kaszt osztatlan tiszteletének örvendett, ami igazolja félelmetes hírnevét. A kerlési és mogyoródi ütközetekben tanúsított bátorsága és az ellenség soraiban végzett pusztítása már életében legendás hírnevet szerzett neki.

Kemény katona volta ellenére mindig hajlott a megbocsátásra, jól mutatja ezt ellenfelével, Salamonnal való könyörületessége. Egyszerre volt seregeket irányító hadvezér és a véres párharcok bajnoka, így egyben megszemélyesítője a fegyelmet katonának és a tökéletes egyéni harcosnak. A személye köré méltán épülő kultusz már halálakor kezdetét vette, majd Nagy Lajos korában teljesült ki. Zsigmond király is buzgón ápolta, és ébren maradt a folyamatos háborúskodással telt évszázadaink alatt. Ennek a tiszteletnek a mai napig élni kell minden olyan magyar férfiban és nőben, ki a haza fegyveres szolgálatára esküdt fel, hiszen a nagy király egyszerre jelképe az örök harcos erőnyeknek és a magyar katonai dicsőségeknek.

Szöveg: Dr. Tölg László ezredes

A lyukas zászlótól a juharlevélig

SZÖVEG: BÚZÁS BEÁTA

FOTÓ: 1956MEMORIAL.COM, KANADAIHIRLAP.COM

2010-ben a kanadai kormány a nemzeti történelmi örökség részének nyilvánította az 1956-os forradalom magyar menekültjeinek Kanadába érkezését. Hatvan évvel ezelőtt magyarok tízezrei választották ezt a távoli, barátságos országot, amely nyitott szívvel fogadta őket, s amely idén ünnepli 150. születésnapját.

Százötven évvel ezelőtt, az alkotmányról szóló 1867-es törvény értelmében született meg az egységes Kanada Domínium, amely egykori brit gyarmatként 1931 óta a Nemzetközösség (korábban Brit Nemzetközösség) tagállamainak egyike. A ma 52 tagállamot számláló Nemzetközösség küldetése, hogy segítséget nyújtson az államoknak a társadalmi jólét megteremtésében, ugyanakkor támogatást nyújtson az állampolgárok érdekeinek képviseletében nemzetközi szinten is. Az észak-amerikai kontinensen elterülő, az Amerikai Egyesült Államokkal határos ország három brit gyarmat konföderációjával jött létre. Az egységes Kanada Domínium akkor négy tartományból állt: Felső- és Alsó-Kanadából, valamint Új-Skóciából és Új-Brunswickből. Az alkotmányról szóló törvény határozta meg Kanada kormányzati működésének nagy részét, köztük a föderális szerkezetet is.

Kanada a brit birodalomból kialakult független államok egyike, így az 1926-ban létrejött Brit Nemzetközösség része. A Nemzetközösség feje II. Erzsébet királynő, akinek személye a Nemzetközösség tagjainak szabad társulását jelképezi. Ez a cím szimbolikus: bár egyes államok, az ún. nemzetközön-ségi királyságok uralkodójuként és államfőként ismerik el II. Erzsébetet, a tagállamok nagy része saját államfővel rendel-kezik, a királynő titulusa nem jár hatalommal. Hasonlóképpen az Egyesült Királyság sem gyakorol hatalmat a tagállamok fölött. Kanada területét tekintve egyike a legnagyobb tagállamoknak, amely gazdaság (GDP) tekintetében is az élen jár. Már a II. világháború idején észlelhető volt a gazdasági fellendülés, ugyanis a háborús felszerelések jelentős részét Kanadában gyártották. A világháborús csatákban kanadai csapatok is részt vettek: közreműködtek egyebek mellett Hollandia német uralom alól való felszabadításában. Ezzel egy időben az ország az Egyesült Nemzetek Szervezetének egyik alapító tagja lett, vezető szerepet vállalt az ENSZ békefenntartó akcióiban is. Kanadát nemcsak a világháborús események kapcsán kell megemlítenünk: az ország jelentős szereplője volt az 1956-ban Magyarországon zajló szabadságharcot követő időszaknak is, amikor több ezer magyar próbált meg külföldre emigrálni. 1956. október 28-án megnyíltak a határok, és ekkor zajlott le a második világháború utáni első nagyobb kivándorlási hullám. Több mint kétszázezer ember hagyta el az országot politikai menekültként, félelemből, vagy a jobb élet reményében bízva. A vándorlás iránya főként Ausztria volt, de sokan indultak az akkori Jugoszlávia felé is, mások egyenesen a tengerentúlra, az Egyesült Államokba, Dél-Amerikába vagy Kanadába. Egyes források szerint az első magyar menekült család 1956. november 18-án érkezett Kanadába, majd az első hónapban már közel négyszáz magyar csatlakozott hozzájuk. Ez a szám az év végére már elérte a négyezret. 1957-re már megközelítőleg harmincezer magyar menekültet fogadott be az ország,

A KANADAI RÁKÓCZI ALAPÍTVÁNYRÓL

A Rákóczi Szövetség 1953-ban alakult azzal a céllal, hogy megőrizze a magyar kultúrát Kanadában, és ezáltal szolgálja a kanadai magyar közösséget. A szövetség alapításakor a szervezet küldetését úgy fogalmazták meg: képviselje a kanadai magyarok kulturális igényeit, valamint segítse elő és őrizze meg az egyesületek közti barátságos egyensúlyt és együttműködést. Az együttműködési szerződést, amely ma is érvényben van, több mint százötven magyar egyesület és szervezet írta alá világszerte, főként Kanadában és az Egyesült Államokban, a kezdeményezéshez a történelmi egyházak is csatlakoztak.

1976-ban a szövetségből Rákóczi Alapítvány lett, ezzel egyidejűleg új célkitűzés fogalmazódott meg: a magyarságtudat fenntartása a magyar származású ifjúságban világszerte, a magyar diákok támogatásán keresztül. A határon túli magyar ifjúság ügye előtérbe került, ennek megfelelően az alapítvány ösztöndíjakkal, adományokkal és különböző programok, egyetemi konferenciák rendezésével segíti elő a magyar kultúra és történelem iránti érdeklődést, valamint annak tanulmányozását az ifjúság körében. A szervezet azoknak a diákoknak is igyekszik segítséget és támogatást nyújtani, akik középiskola után szeretnének továbbtanulni, de anyagilag nincs rá lehetőségük.

Az Alapítvány könyvkiadással is foglalkozott, 1955 és 1975 között híres magyarok életrajzát és más kulturális témájú könyveket jelentetett meg, magyar és angol nyelven egyaránt. Ezenfelül a magyar kultúrával és nyelvvel kapcsolatos rádiós-televíziós programok létrehozását, fenntartását és fejlesztését is támogatja. Ezt nagymértékben elősegíti az a több mint ezer kanadai állampolgár, akik anyagi támogatásukkal hozzájárulnak az alapítvány szerteágazó tevékenységéhez.

Az alapítvány egyik népszerű kezdeményezése az ún. Rákóczi Mozgótábor, mely 1994-ben indult, és máig megrendezésre kerül minden nyáron. A Magyarságismereti Mozgótáborban évente több mint száz magyar diák találkozik, akik Magyarországgal határos országból származnak, és kulturális kisebbségben élnek. A diákok több mint két hetet töltenek együtt egy magyarországi körutazáson, amelynek keretében meglátogatják az ország fontosabb történelmi helyszíneit és nevezetességeit, ugyanakkor előadásokat hallgathatnak a magyar nyelvről, irodalomról, népi hagyományokról és értékekről, építészetéről és a demokratikus intézmények alapításáról is. Mindemellett sokat tanulhatnak egymástól és egymásról, hiszen a tábor célja a magyar történelem és kultúra megismerése mellett a kisebbségi létben élők összetartozásának erősítése. A tábor végeztével a diákok egy olyan emléklevelet kapnak, mely kijelenti, hogy a résztvevők a Rákóczi Családi Kör tagjaivá válnak. A Családi Kör a kisebbségi magyar közösségek hovatartozásának biztosítása, ugyanakkor a baráti kapcsolatok fenntartásának elősegítése érdekében jött létre.

a menekülthullám pedig 1958 szeptemberéig folytatódott, amikor közel negyvenezer magyar migránsnak adott otthont Kanada. A népességi adatokhoz viszonyítva egyetlen másik ország sem nyújtott ilyen mértékű segítséget a magyar menekülteknek. Bár az állami szervezetek próbálták szétszítani a menekülteket az ország minden részébe, többségük Ontario tartományban telepedett le, mert ott feltétel nélkül befogadták őket, az otthon és munkalehetőségek megteremtése mellett pedig letelepedési programok beindításával próbálták elősegíteni beilleszkedésüket.

Kanadában tehát jelentősen érezni lehetett az 1956-os magyarországi szovjet megszállás következtében beindult menekülthullám hatásait: a magyar menekültek közel 20 százaléka vándorolt oda, nagy részük egyetemista korú, magasan képzett fiatal volt. 1958 januárjában már több mint 1000 magyar diák folytatott egyetemi tanulmányokat Kanada felsőoktatási intézményeiben. Az egyetemisták mellett jól képzett szakmunkások, illetve szakemberek is voltak a magyar menekültek között.

Kanada úgy értékeli, az '56-os események nemcsak a magyar történelem szempontjából fontosak: a kanadai történelemben is jelentős szerepet és helyet foglal el ez az időszak, amely meghatározta az ország bevándorlási politikáját. A kanadai társadalom sokkal befogadóbbá vált a bevándorlókkal szemben, a magyaroknak köszönhetően határozottan jó irányba változott a magatartásuk és véleményük a más országokból érkező menekültek letelepedésével kapcsolatban. Ez nagymértékben köszönhető annak, hogy a Magyarországról kitelepülők

többsége szorgalmas munkájával és szaktudásával hatékonyan járult hozzá az ország gazdasági fejlődéséhez, kulturális életéhez. Mindemellett ápolták örökségüket és a kanadai magyar közösség számára színházat, tánccsoportokat és énekkarokat hoztak létre, ezáltal egy pluszértéket adtak hozzá a kanadai társadalom sokszínűségéhez.

A Kanadában élők évente megemlékeznek a hatvan évvel ezelőtti történeletről, konferenciák, koszorúzás, kiállítás és számos program keretében idézik fel a szabadságharc eseményeit és hőseit. A kanadai kormány is fontosnak tartja a magyar menekültekről való méltó megemlékezést. Ennek fényében avatta fel Kanada főkormányzója 2008-as budapesti látogatásakor a Városligetben elhelyezett kanadai–magyar emlékkövet, amely a magyar bevándorlóknak állít emléket. És ezt tanúsítja a kanadai kormány 2010-ben meghozott döntése is, amely szerint a nemzeti történelmi örökség részének nyilvánította az 1956-os forradalom magyar menekültjeinek Kanadába érkezését és integrációját a többségi társadalomba. Lakosai közül jelenleg több mint 315 ezren vallják magukat magyar származásúnak, akik még mindig fontos közösséget alkotnak.

Kanada, amely ma a világ második legnagyobb országa, és lakossága meghaladja a 35 milliót, továbbra is nyitottan áll a hozzájuk érkezőkhöz: évente több mint 200 ezer bevándorlót fogad be. Az ország az új bevándorlók különféle kulturális és társadalmi hátterét, valamint szemléletmódját olyan előnynek tekinti, amely folyamatosan gazdagítja a kanadai kultúrát és társadalmat. ●

Az utolsó magyar király

SZÖVEG: PODOBNI ISTVÁN

FOTÓ: FORTEPAN

2016. december 30-án volt 100 éve, hogy hazánk történelmi hagyományainak megfelelően királlyá koronázták IV. Károlyt, az utolsó magyar apostoli királyt. Károly királyi uralkodása nem volt hosszú, az Osztrák–Magyar Monarchia legviszontagságosabb időszakában kényszerült átvenni a hatalmat. Rövid uralkodásának megítélése a mai napig kiváló táptalaj a történelmi vitákhoz, sokan túlságosan naivnak és emberségesnek ítélik meg, míg mások a monarchia utolsó védőbástyáját, egy szociálisan is érzékeny 20. századi uralkodót látnak benne. A köztudatban mégis a félresiklott restaurációs kísérletei és a trónfosztás maradt meg.

CSALÁDI HÁTTÉR – A HABSBURG-HÁZ

Károly Ferenc József Lajos Hubert György Mária a Habsburg–Lotaringiai-dinasztiába született 1887-ben Ottó Ferenc főherceg és Mária Jozefa szász királyi hercegnő házasságából. Apja, aki Ferenc Ferdinánd öccse volt, kicsapongó, sokszor az udvar számára elfogadhatatlan életet élt, így mélyen vallásos anyja nagy hangsúlyt fektetett Károly katolikus nevelésére. Bécsi bencés rendi gimnáziumban, majd később Prágában tanult jogot és közgazdaságtant. Károlyt kortársai jószágos, mélyen érző és hívő fiatalembernek írták le, akit senki nem szánt igazán a birodalom vezető államférfijának. Felesége Zita Bourbon–pármai hercegnő volt, szerelmük a kor európai arisztokráciájának mintapéldája, házasságukból nyolc gyermek született.

ÚT A KORONÁHOZ

Károly a születése jogán a trónörököslistán messze állt a koronától, azonban a Habsburg-ház örököseinek kilengései és tragédiái után mégis ő került hatalomra. Ferenc József elsőszülött fia, Rudolf koronaherceg öngyilkos lett, a császár fiatalabbik testvére, Károly Lajos főherceg szentföldi zarándoklat alatt halt meg tifuszból, a másik öccse, Lajos Viktor pedig az udvar számára botrányos magánélete és homoszexualitása miatt vált kegyvesztetté. Ferenc Ferdinánd uralkodó lehetett ugyan, de rangon aluli házassága során nem öröközhette tovább a koronát. Károly akkor került először a figyelem középpontjába, amikor apja meghalt 1906-ban, ezek után Ferenc Ferdinánd vette gyámsága alá.

Károlyt a főhercegi pozícióra nevelték, Ferenc József őt és Ferenc Ferdinándot is kihagyta a koronára való felkészülésből. Így Károly diplomáciai képességei, politikai érzéke és államfői habitusa igencsak szegényes volt a válságban lévő monarchia irányításához. Végül a Ferenc Ferdinánd ellen elkövetett halálos merénylet juttatta Károlyt a trónörökös pozícióba, továbbá katalizátorként beindította a boldog békeidők utáni Osztrák–Magyar Monarchia legvéresebb háborúját.

I. KÁROLY ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIA CSÁSZÁRA, E NÉVEN IV., MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA

Ferenc József 1916. november 21-én bekövetkezett halálával Károly sorsa végleg beteljesedett. I. Károly néven osztrák császárként, valamint IV. Károly apostoli magyar királyként vette át a hatalmat. A koronázási ceremóniára december 30-án Budapesten került sor, amelyet a magyar érdekek alapján minél gyorsabban le kellett bonyolítani, egyrészt ezzel is lecsillapítva a forrongó nemzetiségeket, másrészt szavatolva a birodalom egységét, amely már ekkor is a

Nagy Háború szörnyűségeitől szenvedett. A budai Mátyás-templomban évszázados hagyományoknak megfelelően zajlott le a koronázás: Csernoch János esztergomi érsek, hercegprímás szentelt olajjal felkenete a királyt, Károly vállára tette a királyi palástot, majd Szent István kardjával felvezette a királyt és megtette a szimbolikus négy vágást. Az érsek és a király helyetteseként a nádori tisztségben eljáró Tisza István miniszterelnök helyezte IV. Károly fejére a Szent Koronát, majd megkapta a jogart és az országalmát. Zita királyné is megkapta a koronát, majd a szertartás után IV. Károly a Szentháromság téren letette királyi esküjét. Az utolsó állomás a Szent György téren felállított koronázási domb volt, amelyet az ország vármegyéinek történelmi nevezetességű helyeiről vett földből emeltek. Itt a király nyilvános koronázási esküt tett az ország védelmére, valamint a négy égtáj irányába elvégezte koronázása alkalmából a kardvágás hagyományos szertartását. A ceremónia különlegessége volt, hogy magyar koronázási ünnepségen először és utoljára hangzott fel a magyar Himnusz.

TÖREKVÉS A BÉKÉRE A LEGSÖTÉTEBB ÓRÁKBAN

IV. Károly uralkodása rövid ideig, csak két évig tartott. A Monarchiának nagy szüksége volt egy erőteljes, karakteres és hatalomtechnikában jártas uralkodóra. IV. Károly nem ilyen volt. Bár szociális törekvései – a népjóléti és munkaügyi minisztérium felállítása – és a békére, valamint a birodalom egyben tartása irányuló akarata pozitív töltetű volt, de mind a kül-, mind a belpolitikai lépései elhibáztak voltak, amivel hitelét veszítette az uralkodó személye. Ilyen lépés volt például a Sixtus-levél története is, ahol egy a háborúból való kiugrási próbálkozás során a tengelyhatalmak tudta nélkül vette fel a kapcsolatot a francia elnökkel. IV. Károly a béke reményében

KÁROLY URALKODÓI CÍMEI

„I. Károly Isten kegyelméből Ausztriai császár, Magyarország e néven IV., Apostoli Királya, Cseh, Dalmát, Horvát-Szlavonorságok, Galicia, Lodoméria, Ráma, Szerb, Kún és Bolgárországok, úgy Illyria, Jeruzsálem királya, Ausztria főhercege, Toscana és Krakkó nagyhercege, Lotaringia, Salzburg, Steyer, Korontán, Krajna és Bukovina hercege, Erdély nagyfejedelem, Morvai őrgróf, Fel- és Al-Szilézia, Modena, Párma, Piacenza, Guastalla, Osviecim és Zátor, Teschen, Friaul, Raguza és Zára stb. hercege, Habsburg, Tyrol, Kyburg, Göre és Gradiska grófja, Trient és Brixen fejedelme, Fel- és Al-Luzsica s Isztria őrgrófja, Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg grófja, Trieszt, Kattaro és a Szláv őrgrófság ura.”

Elzász-Lotaringiát ajánlotta föl a franciáknak, ezzel hátba szúrva a szövetséges Németországot. A kísérlet csúfos véget ért, a levél nyilvánosságra került, így IV. Károly aláasta a német szövetséget, valamint megrendült az iránta való bizalom a birodalom részéről is. 1918 novemberében IV. Károly monarchiáját felemésztette az I. világháború és a nemzetiségek széthúzása, november 13-án az eckartsauai nyilatkozatban lemondott a trónról.

KIRÁLYPUCCS

A bukott király a Habsburg-ellenes hangulat elől Svájcba menekült a családjával, onnan próbálta meg visszaszerezni birodalmát és hatalmát. A magyar közvélemény a háborús vereséget a baloldali forradalmakban és a nemzetiségi fellángolásokban látta, kevésbé gondolt bűnbakként a Habsburgokra, így Károly több kísérletet is tett a magyar korona visszaszerzésére. 1921-ben két restaurációs próbálkozást is végrehajtott, amiben támogatták a royalista arisztokrata családok. Ám ezek a kísérletek elhamarkodottnak bizonyultak, Károly már nem rendelkezett kellő legitimitással, hogy visszaszerezze a hatalmat. Horthy Miklós kormányzó közölte vele, hogy a Habsburg-ház jelenléte elképzelhetetlen az ország számára, hiszen a meg erősödött szomszéd országok, illetve az antanthatalmak

Károly eckartsauai nyilatkozata, amelyben lemond a magyar trónról:
„Trónra lépésem óta mindig arra törekedtem, hogy népeimet minél előbb a háború borzalmaitól megszabadítsam; a mely háború keletkezésében semmi részem nem volt.

Nem akarom, hogy személyem akadályul szolgáljon a magyar nemzet szabad fejlődésének, mely iránt változatlan szeretettől vagyok áthatva. Ennélfogva minden részvételtől az államügyek vitelében visszavonulok és már eleve elismerem azt a döntést, mellyel Magyarország jövőendő államformáját megállapítja.”

Eckartsau, 1918. november 13.

világossá tették, hogy nem hajlandóak elfogadni a Habsburg restaurációs kísérleteket. Károly támogatói és csekély hadserege kihátrált mögüle. A második királypuccs során katonai ütközetre is sor került, ahol őrizetbe vették Károlyt és családját. 1921. november 6-án a nemzetgyűlés elfogadta a nagyhatalmak nyomására a Habsburg-ház trónfosztásáról szóló törvényt.

A TRÓNFOSZTOTT URALKODÓ BOLDOGSÁGA

Az utolsó magyar király és családja száműzetésbe kényszerült Madeira szigetére, ahol Károly spanyolnáthában hunyt el 1922. április 1-jén. Halálával elsőszülött gyermeke, Habsburg Ottó lett a trónörökös, ám családja már sosem került a magyar trón közelébe. Végül 1961-ben Habsburg Ottó lemondott a trónigényéről, hogy családjával beutazhasson Ausztriába, egykori hazájába. Károlyt a hithű vallásossága, a békéért tett lépései és a legszörnyűbb időben mutatott embersége okán 2004-ben II. János Pál pápa boldoggá avatta. ●

Farsangi mulatság

A farsang minden évben az az ünnep, amely során egyaránt garantált a jókedv és kacagás kicsiknek és nagyoknak is. Vidám lakomák, bálok és mulatságok jellemzik a vízkeresztől nagybőjtig tartó időszakot, melynek csúcspontja a „farsang farka” néven elhíresült karnevál és télbúcsúztató mulatság.

Mohácsi busójárás

2017. február 23–28.

A mohácsi busójárás Magyarország legrégebbi és legismertebb télűző farsangi karneválja. Ennek a messze földön híres népszokásnak az időpontját a tavaszi napfordulót követő első telihold határozza meg. Minden évben több mint 30 ezer ember vesz részt a rendezvényen. 800 busó és 200 maskarás borzas busóbundákat öltve, faragott álarcokat viselve, jellegzetes kellékek – mint öles kereplő és kolomp – kíséretében búcsúztatja a zord telet és várja a tavaszt. A farsang utolsó csütörtökjén pedig a gyermekeken a sor, hogy felöltsék a maskarát. Régen farsangvasárnaptól egészen húshagyókeddig tartott a télbúcsúztató és tavaszköszöntő mulatság, ami a hiedelem szerint az oltalmazó, termékenységű ünnepek családjába tartozik. A busójárás nemcsak a magyar,

hanem más népek kultúrájának is fontos alkotóeleme, ebben az időszakban kerül megrendezésre például a riói vagy a velencei karnevál is.

Debreceni Maskarádé

2017. február 21–26.

Debrecen városa büszkén hirdeti, hogy február végén kiséprűzik a telet a városból. A résztvevőket gólyalábas csepűrágók és a tavaszt váró aprónép kíséri végig a fesztiválon, szórakoztatásukért a városi komédiások, az ORT-IKI Báb- és Utcaszínház, a Vojtina Bábszínház és a Szeredás Népzenei Együttes társulata felel, valamint megtekinthető lesz Konc király és Cibere vajda viadala is. A Kossuth téren a Hajdú-Bihar Megyei Vásárszövetség jóvoltából a hajdúsági, bihari és érmelléki települések legszebb portékáit vásárolhatják meg az érdeklődők: a kiváló minőségű vidéki élelmiszerek, a kézműves termékek és a hagyományos népi mesterségek

remekiei egyaránt kiváló ajándékul szolgálhatnak a télűző mulatság emléket megörökítve.

Tihanyi Téltemetés

2017. február 25.

Vidám téltemető ünnepséggel várja a látogatókat az ország egyik legszebb fekvésű települése, Tihany. A február beköszöntével ideje búcsút inteni a télnek is. A télbúcsúztató elengedhetetlen hozzávalója a maskarába öltözött, zajongva felvonuló embertömeg, akik a telet elijeszti, a résztvevőket pedig szórakoztatják egy egész estén át. A téltemető ünnepségen zajlik majd le a tihanyi újborok versenye, melyet nem érdemes kihagyni: a hideg elleni védekezésül minden résztvevő megízlelheti majd a finomabbnál finomabb forralt borokat is, így a jókedv garantált.

LUDOVIKA

SZABADEGYETEM

A 2016/2017-es tanév során ismét folytatódik a Ludovika Szabadegyetem. A tudományos ismeretterjesztő programsorozat továbbra is nyitott az egyetem polgárai és a külső érdeklődők számára, az előadások pedig a megszokott menetben, keddenként 18 órától, a Ludovika Főépület Egyed István termében hallhatók.

Program:

- 2017. 02. 07.** Dr. Jobbágy Zoltán ezredes: *Háború és aszimmetria: a majmok bolygója másképp*
- 2017. 02. 14.** Dr. Kátai-Urbán Lajos t. ezredes: *Ipari kockázatelemzés Magyarországon*
- 2017. 02. 21.** Dr. Sente-Varga Mónika: *Egy 19. századi kalandor és szélhámos az amerikai kontinensen. Miért lehetett „sikeres” Naphegyi Gábor?*
- 2017. 02. 28.** Dr. Darázs Lénárd: *Fogyasztói jogok és a fogyasztók magánjogi védelme*
- 2017. 03. 07.** Prof. Dr. Papp Tekla: *Nomen est omen – milyen a jó cégnév?*
- 2017. 03. 14.** Dr. Szászi Gábor ezredes: *Az ország közlekedési rendszere védelmi szempontú elemzésének aktuális kérdései*
- 2017. 03. 21.** Dr. Szabó Andrea ezredes: *Pénzügyőrök a mindennapokban (1867-től napjainkig)*
- 2017. 04. 04.** Dr. Balla József r. alezredes: *Biometrikus adatok a rendészeti célú személyazonosításban*
- 2017. 04. 11.** Dr. Regényi Kund Miklós ezredes: *Korszerű lövészfegyverek alkalmazása a modern hadviselésben*
- 2017. 04. 25.** Dr. Ujházi Lóránd: *A Magyar Katolikus Egyház szerepvállalása a migrációs válság kezelésében a vatikáni bevándorlási politika fényében*
- 2017. 05. 02.** Dr. Szemlér Tamás: *Európai és regionális integrációs folyamatok magyar szemszögből*
- 2017. 05. 09.** Dr. Krasznay Csaba: *Információbiztonság és kibervédelem: veszélyben van-e Magyarország?*
- 2017. 05. 16.** Dr. Haller József: *Agresszió: neurobiológiától a kriminológiáig*

Ludovika Szabadegyetem – Legyen nyitott a tudásra!

További információ és regisztráció:
www.uni-nke.hu/szolgaltatasok/ludovika-szabadegyetem

AMBASSADORS' FORUM AT LUDOVIKA

Márciusban is folytatódik a Ludovika Nagyköveti Fórum, a diplomácia és az egyetemi világ képviselőinek találkozóhelye és vitafóruma.

Vendégünk:

H.E. José Ángel López Jorin

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet

A rendezvényt kapcsolatban érdeklődni a
NUPS.international@uni-nke.hu e-mail címen lehet.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE